חרות

המולדת·לקבוץ גלויות·לצדק סוציאלי·לחרות האדם

Herut, Tel Aviv, Israel | המחיר 20 אגורה | יום שלישי כ"ז אייר תשכ"ג May 21, 1963 | מספר 6126

ב... : הרר שטראוס, תשאר בגרמניה!

— מאת סופרנו בכנסת —

[...]נץ יוזף שטראוס, שר ההגנה לשעבר של גרמניה, להשאר [...]א לביקור בישראל, יצא אתמול מר מנחם בגין בהנמקת [...]ום בכנסת. מר בגין פתח ואמר:

[...] ראש, יורשה לי לפתוח בפניה לאורח שהוזמן על ידי [...] או להיפך. הרר שטראוס, יודע עובדות מסויימות מתולדות [...]עמו, העם הגרמני, השמיד 6 מיליון יהודים, וכתוכם מיליון [...]נוקות. הוא יודע שהצבא הגרמני היה שותף פעיל [...] הוא גם יודע כי את הגנרלים של אותו צבא היטלריסטי, [...] בדם אבותינו, אמותינו, ילדינו ותינוקותינו, הוא, הרר [...]הגנה של הריפובליקה הפדרלית, החזיר לפיקוד בצבא

[...]יודע שבמצרים נמצ־[...]ם, הנותנים למסוכן [...]נשק להשמדה המו־[...] השמדתה של שארית [...] הוא יודע על כך, משום [...]כשר ההגנה, יצאו ה־[...]שלו, נתנו לנאצר את [...]תת בידיו נשק אשר [...]ה אותו כ„נשק האסור [...]בינלאומי ושנועד להש־

כבר כי בעמוד העם הזה נגד סכנה היצו־נית, הוא מתאחד. משום מה נזרקה האש הזורה הזאת, לא רק בשבוע שעבר, — גם השבוע: בימים כאלה אתם מזמינים את הרר שטראוס לבקר במדינת ישראל? ב־20 במרץ, אדוני היו"ר, קיבלה ה־כנסת פה אחד את ההחלטה שממנה, בעי־קר לזכרונו של סגן שר הבטחון, אביא שתי פסקאות קצרות בלבד: „העם ה־גרמני לא יוכל לפטור את עצמו מהאח־ריות להמשכתה של פעילות נפשעת זו של (אזרחי גרמניה). מחובתה של ממשלת גרמניה להפסיק לאלתר פעילות מסוכנת זו מצד אזרחיה ולאחוז בכל האמצעים הדרושים למניעת שיתוף פעולה זה עם ממשלת מצרים".

יש איש בישראל שכולו התקומם נגד החלטת הכנסת

נכון, יש איש בישראל שכולו התקומם נגד החלטה זו שנתקבלה פה אחד בכנסת. אנחנו למדנו על כך מעתון מוסמך מאוד, בטאון המקורבים ושמו „ג'רוזלם פוסט". בטאון זה כתב יום לאחר שראש הממ־שלה אולץ למחוק 3 וחצי שורות מנאומו הידוע, את הדברים הבאים: „מה שעשה אותה — את החלטת הכנסת — לגרועה עוד יותר בעיניו של מר בן־גוריון, הרי זה קבלת הקו של חרות על ידי מפא"י. הוא אינו רוצה החלטה פה אחד על הגרמנים עם חרות".

הוא אינו רוצה, אבל הכנסת קיבלה החלטה פה אחד. חברי מפא"י הצביעו בעדה.

ואני איפוא רוצה לשאול אתכם: אם הכנסת החליטה שהעם הגרמני לא יוכל לפטור את עצמו מהאחריות להמשכתה של פעילות נפשעת זו של אזרחי גרמניה נגד שארית הפליטה של העם היהודי, אתם יכולים להזמין למדינת ישראל את הגר־מני הנושא באחריות אישית לפעילות נפ־שעת זו? האם זה סוד בשבילכם שהמד־ענים יצאו למצרים כשהרר שטראוס היה שר ההגנה בגרמניה? לא הפניתם את תשומת לבו לכך שישנם מדענים גר־מנים? מה הוא עשה כדי להחזיר את המדענים הגרמניים האלה מארץ מצרים? הממשלה הגרמנית ידעה על המצאותם של הגרמנים האלה בארץ הנילוס או לאו?

העתון הגרמני, אדוני היו"ר, „הכוכב", מפרסם רק לפני ימים מספר את ההודעה החמורה הבאה: כשפרופסור פילץ וחב־ריו הועמדו לשרותו של נאצר, הרי בשמו נמסרו לבון שתי הודעות אלו: א) תוצ־אות המחקר של המומחים לטילים הגר־מניים במצרים יועמדו לרשות הממשלה הגרמנית הפדרלית; ב) הצבא הגרמני יוכל, אם ירצה, להשתמש בנקודות היירי של הטילים האלה במצרים. הממשלה הגרמנית קיבלה הודעה על פעילותם של מדענים אלה מפיהם.

(סוף בעמוד 2)

גרמני לשעבר ירוד לבבות בעמנו?

[...]גרמנים לעשות לעמנו [...] והנוראות האלה, צריך [...]עבר לגרום גם לפירוד [...]היושב על כברת המו־[...]

[...]טראוס שביקורו עורר [...]ים ביותר בקרב עמנו. [...]רוד משאל עם, משום [...] כי הוכח שרוב עמנו [...]ם דובר הממשלה לא [...]גיעט עמנו מוחה נגד [...] שחלק גדול מאוד של [...] דעתו באה לידי ביטוי [...]תנגד ללא סייג לביקור [...]לא רק לאופוזיציה.

לא תוכל לדבר לה לפה

[illegible]

[...] נזרקה פעם נוספת

[illegible]

ברגע האחרון

יוזף שטראוס: החוק הצבאי הנאצי היה „רחום וחנון"

ווירצבורג, מערב גרמניה, 20 (ע"ר) — מיניסטר ההגנה המערב גרמני לשעבר, מר פראנץ יוזף שטראוס, אמר כאן אתמול כי החוק הצבאי הנאצי היה „רחום ומ־תון" לעומת מה שצפוי עתה לחייל במע־רב גרמניה.

בדברו בעצרת של המפלגה הנוצרית־דמוקראטית בווירצבורג אמר מר שטראוס, כי הרפורמה המשפטית המתוכננת חייבת לכלול גם את החוק הצבאי הפלילי.

מעשים שעליהם נידונו חיילים בתקופה הנאצית כמה ימי מעצר, עשויים עתה לה־ביא להליכים בפני בית משפט רגיל, אמר המיניסטר לשעבר.

נאצר מכריז שהוא בעד „שלום ערבי בעולם ערבי, בתנאי שיוחזרו זכויות ערביי פלשתינה"

לא יסכים לשלום של סטאטוס־קוו. — לא יוציא את צבאו מתימן בטרם יובסו המלוכנים. — רומז שלא יסכים לשום פשרה עם „בעת"

לונדון, 20 (ע"ר וש"ח) — בנאום שנשא היום נשיא מצרים בקבלת הפנים לחיילים מצריים שחזרו מתימן, הכריז נאצר כי הערבים מעונינים בשלום — שלום ערבי בעולם ערבי, ללא כל התערבות מכל צד שהוא ותוך החזרת זכויות הערבים בפלשתינה. הוא אמר שלא יסכים לשלום של סטאטוס־קוו.

נאצר העלה על נס את מבצעם של החיילים המצריים; ואמר כי זו הפעם הראשונה בהיסטוריה „יוצא צבא של מדינה קטנה למרחק של כאלף מילין, לא על מנת לפ־לוש, אלא להביא חופש". בהמשך דבריו, פנה המדינאי המצרי אל חייליו והכריז: „הנכם צבא, שנלחם למען עקרונות". נשיא מצרים עמד על הנסיבות המיוח־דות של יציאת חיל המישלוח לתימן, ב־ציינו כי השליחות נשמרה בהתחלה כסוד כמוס ו„האומה לא יכלה להפרד מכבי". הוא שיבח את החיילים על מאבקם המוצלח בגור הררי, „בו רכשתם נסיון בעל חשיבות, תוך הגברת יעילותם".

נאצר חזר שוב ושוב לבעית השלום, ש־הערבים חותרים אליו. „אין אנו רוצים בשלום, שייכפה עלינו על ידי מעצמות זרות. שלום כזה אינו שלום אמיתי, אלא תוקפנות מוסווית, לה לא יסכים עמנו". „אין לכפות את השלום באמצעות חרב המונפת לצרכי תוקפנות והוא לא יבוא ב־זכות כוחן של המעצמות הגדולות, המת־ערבות בעניינו אומות אחרות".

נאצר הכריז, בהמשך נאומו, ש־מצרים לא תסכים לשום פשרות ב־תימן, וכי הצבא המצרי ישאר שם עד לתבוסה הסופית של המלוכנים.

נאצר רמז על עניני סוריה, באמרו שלא יסכים לשוב לפשרה „עם כוחות הפועלים בשם המהפכה ולמעשה בוגדים בה" — בהתכוונו בכך למפלגת ה„בעת".

— יום ... בעולם

נציגים אלבניים הגיעו למוסקבה — לשיחות פיוס

מוסקבה, 20, (ע"ר) — משלחת מטעם האיגודים המקצועיים האלב־נים הגיעה למוסקבה — על כך הודיע פקיד אלבני.

בריה"מ ניתקה כזכור את יחסיה עם אלבניה בדצמבר 1961.

הפקיד ציין כי המשלחת יצאה לפגישה, אך סירב למסור פרטים נוספים ואף לא הסכים לגלות, היכן מתאכסנים חברי המשלחת.

באיגרת של המפלגה הקומוניס־טית הסינית אל הנהגת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית מ־9 למרץ הציעו מנהיגי סין כי בריה"מ תיזום איחוי הקרע בינה לבין אלבניה.

בתשובת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית משני לאפריל נאמר כי הוצעה פגישה עם המנהיגים האל־בנים בפברואר 1962 אך לא נת־קבלה תשובה נאותה מהם.

ראשי המפלגה הקומוניסטית ה־סובייטית „ציינו כי הם מוכנים לה־פגש עם האלבנים אם אלה יגלו רצון כנה לפגישה מעין זו.

ועידת שרי החוץ האפריקניים החליטה לפעול נגד דרום רודזיה לבנה

אדיס אבבה, 20, (ע"ר) — ועידת שרי החוץ האפריקניים קיבלה ה־יום פה אחד החלטה, הקוראת ל־ניתוק יחסים דיפלומטים עם כל מדינה, אשר תכיר בשלטון המיעוט הלבן בדרום רודזיה.

בהחלטה הובטחה עזרה יעילה — מוסרית וחמרית, לכל ממשלה גולה, שתוקם על ידי אירגון לאומי ב־דרום רודזיה, אם המיעוט הלבן יש־תלט על המדינה.

הועדה הכלכלית מסיימת עתה את ניסוח הצעת ההחלטה על הקמת שוק אפריקאי משותף. כל המדינות הסכימו לצורך בהקמת אירגון כל־כלי מעין זה, אשר יקיף את מדי־נות היבשת האפריקנית.

אמצעי בטיחות לרגל כנס שרי החוץ וההגנה של נאט"ו

אוטאבה, 20, (ע"ר) — אמצעי בטיחות חמורים ננקטו היום על ידי שלטונות קנדה, כדי להגן על שרי החוץ ושרי ההגנה של נאט"ו, העומדים להתכנס השבוע באוטאבה.

השלטונות מודאגים נוכח גל ה־אלימות שפקד את המדינה, אשר מצא את ביטויו בהפעלת כמה פ־צצות על ידי ארגון אלמוני.

כנס שרי נאט"ו שימשך שלושה ימים, ייפתח ביום ד'. היום מגיעים לקנדה שרי החוץ של ארה"ב ו־בריטניה, שר ההגנה הבריטי ושר החוץ הצרפתי.

במסגרת אמצעי הבטיחות נקטה המשטרה בצעדים מיוחדים להגנת בניני בית הנבחרים. כן יופקד כוח מיוחד בקרבת בתי המלון ומקומות ציבוריים אחרים, בהם יתכנסו המשל־חות.

סוקארנו — נשיא לכל חייו

ג'קרטה, 20, (ע"ר) — ד"ר אחמד סוקארנו הוכתר היום בתואר נשיא אינדונזיה לכל ימי חייו.

אלפי אנשים הצטופפו ברחובות באנדונג שביאווה המערבית. כאשר נמסרה למנהיג האינדונזי התעודה בדבר מינויו להנהגת ראש המדינה האינדונזית לתקופת חייו.

סוכל נסיון הפיכה בטורקיה

אנקרה, 20, (ע"ר) — צבא טורקיה נטל היום לידיו את השלטון במדינה — על כך נמסר בשתי הודעות ששודרו שעה קלה אחר חצות בראדיו אנקרה בשם הכוחות המזויינים.

השידור הפתאומי הפתיע את העיר ו־משקיפים אמרו כי לא ברור עדיין כיצד בוצעה ההפיכה ומה משמעותה המלאה.

שתי ההודעות ששודרו בשם „הכוחות המזויינים הטורקיים" היו חתומות בידי הקולונל לשעבר טאלעת אלדמיר.

מאוחר יותר נשמע קולו של קריין אחר, שזוהה, ע"י מאזינים כקריין הממשלתי הרגיל, שאמר כי נעשה נסיון לעצור את הממשלה אולם הוא סוכל ע"י קצינים נאמנים.

לדברי הקריין סיכלו קציני צי, צבא ואוויר „האוהבים את מכורתם" את נסיון ההפיכה בעוד מועד. בעקבות הודעה זו נוגן ההמנון הלאומי.

תחנות השידור של אנקרה ואיסטאנבול מסיימות בדרך את תכניותיהן בחצות, אך בעוד שראדיו איסטאנבול סיים שרותו כרגיל הוסיף ראדיו אנקרה לשדר הודעות שונות.

בין היתר נאמר בהן כי המפלגות ה־מדיניות פוזרו משום שלא השכילו למצוא פתרונות לבעיות המדינה.

אולם מאוחר יותר חזר הקריין הרגיל כדי להודיע כי נסיון ההפיכה סוכל.

נשיא קמרון סיים את ביקורו בישראל

נשיא קמרון, מר אחמדו אהידג'ו, יוצא היום מישראל בדרכו לאדיס־אבבה.

הוא היה אתמול אורחו של ראש ה־ממשלה בסעודת־פרידה.

אתמול, עם סיום הביקור, פורסמה הצ־הרה משותפת של נשיא קמרון וראש ממ־שלת ישראל, בה תמכו החותמים על ההצ־הרה בעקרון של יישוב חילוקי־דעות כל־שהם בין עמים בדרך של מו"מ ישיר, ש־„הוא בלבד מסוגל לתרום להבנה בין הע־מים ולערוב לשלום בין המדינות.

ח"כ י. שופמן: „הצעת־חוק המסבכת באופן רציני ביותר בעיות התיכנון והבניה!"

— מאת סופרנו בכנסת —

הצעת החוק „התכנון והבניה" מסב־כת באופן רציני ביותר את בעיות ה־תכנון והבניה במקום לפשט ולייעל, ו־יוצרת הרבה ועדות שלא היו קיימות עד כה — התריע במליאת הכנסת ח"כ [...]שר וכיום הויכוח על הצעת החוק.

מר שופמן הצביע על כך כי תיקמנה מועצה ארצית, ועדה מחוזית, מקומית, מ־יוחדת ומשותפת, והועדה המחוזית עלולה להצטמצם לפעולות איש אחד בלבד, והוא היו"ר שלה, לו רשאות הועדה לאצול מ־סמכויותיה.

בנוסף הרי הועדה המקומית יכולה לכסות רק חלק מתחום הרשות המוניציפאלית. קו־בעים לה תקציב משרד, וכך נוטלים מהרשות את הכנסותיה מרשיונות־בניה; וכך תוב־רחנה הרשויות המוניציפאליות לחפש הכ־נסות חדשות על ידי מיסים חדשים.

מאידך הרי הועדה המיוחדת [...] בהצעת החוק מאפשרת לשר להכריז על כל שטח בתור תחום הנתון [...] הוציא שטח מסוים בעיר זו או אחרת (כמנשיה בתל־אביב) ולהכריז עליו שהוא נתון למרות ועדה זו. (בעוד שאפשרי לראותה כהגיונית כך כשהיא פועלת בשטח שאין לו עד כה סטטוס מוניציפאלי, כבערך אור קרניאל).

כריבוי הועדות — ריבוי התכניות

כריבוי הועדות כך גם קיים ריבוי בתכ־ניות. גם ביחס אליהן אפשרי לשנותן או להתיר „שימוש חורג", מצב האוצר פתח להפליות ולשחיתות. גם כשמישהו יקבל היתר שכזה, הרי קובע החוק כי הרשות המקומית חייבת לערוך רשימה של כל „חריגות" כאלה ולקבוע מועד לחיסולן, אפילו באם הדבר יהיה כרוך בהריסת מב־נים שהוקמו כבר.

„חריגות"

מר שופמן ערער בהקשר לכך על עצם ההיתרים ל„חריגות", באם לאחר מכן על הועדה המקומית לדאוג לחיסול „החריגות" אפילו על ידי הריסה, וזאת ללא פיצויים. בעוד שפרק הדן ב„פיצויים", קובע כי באם התכנית שאושרה פוגעת בזכויות של בעל המבנה שהוקם לפי התכנית הקודמת, רשאי הוא לדרוש פיצויים. מה מחייב? — הקשה מר שופמן.

בסיכום הצביע ח"כ שופמן על כך כי ה־חוק יחול אמנם על שיכוני מגורים של המדינה אך לא על מבני משרדיה.

בהמשך הויכוח השתתפו בו עוד ח"כ מ. נמיר, צ. צימרמן, ב. שחור, י. ריפתין ומ. ביבי.

תשובת השר תבא בשבוע הבא.

פטרוסיאן — אלוף העולם בשחמט

לונדון, 20 (ע"ר) — רב־אמן טיגראן פטרוסיאן גבר היום על מיכאיל בוטבינייק וזכה באליפות העולם בשחמט.

פטרוסיאן, יליד ארמניה הסובייטית, זכה לתואר „הבלתי מנוצח", לאחר שבמשך שנתיים לא הפסיד אף משחק בהתמודדויות עם רבי־אמנים מכל חלקי העולם.

ברחבי בריה"מ ובמיוחד בארמניה עק־בו בתשומת לב גדולה אחר ההתמודדות על אליפות העולם. המונים הצטופפו לפני הבנין, בו נערכים המשחקים ומברקים למ־אות נתקבלו על פי ההכתרה של אלוף ה־עולם החדש, מרביהם מארמניה.

נדחתה הצעה מצרית אנטי־ישראלית באדיס־אבבה

אדיס אבבה, 20 (ש"ח) — המשלחת המצ־רית הגישה, בועידת שרי החוץ של מדי־נות אפריקה באדיס־אבבה, הצעה הקוראת להוקעת הסתננות תחרנית לאפריקה בצורת סיוע טכני וכלכלי.

ההצעה המכוונת נגד ישראל לא נתקב־לה, כי המשלחות השונות סירבו לדון בה.

אלמוגי יציע הפקעת קרקעות פרטיות שאין בונים עליהן

— מאת יצחק דויש סופר „חרות" —

אין להתחמק מהפקעת קרקעות פרטיות כאשר בעליהן אינם ניגשים לבניה על ה־קרקע — דברים אלה אמר לנו אתמול שר הפיתוח והשיכון מר יוסף אלמוגי בשיחה מיוחדת.

שר השיכון אמר שהוא יביא את הצעתו בענין זה לבירור שיערך במשרדו ב־3 ב־יוני עם ראשי הערים בקשר לפתרון בעיית שכונות העוני. מתן סמכות חוקית להפקיע קרקעות ונכסים באותם אזורים תוך תשלום פיצויים סבירים פנו אחת הדרכים לשיקום אזורים אלה בלי ליצור מעמס תקציבי.

לדעת מר אלמוגי יש להפסיק מכירת קר־קעות אלא אם כן הן נועדו למטרת בניה. יש להוריד את הקרקע מהשולחן המסחרי וצריך לראותה כמו ים בהם אין לעשית ספקולציות.

בתשובה לשאלתי מסר מר אלמוגי כי הוספת מקלטים בשיכונים הציבוריים תייקר כל יחידה בכ־500 ל"י.

ועדת השרים המיוחדת (בהרכב מ. שפירא ל. אשכול, י. אלמוגי, וש. פרס) עומדת לדון היום בבעיות הכרוכות בהקמת ה־מקלטים.

עארף הוזמן לקהיר

ביירות, 20 (ע"ר) — שליט מצרים, גמאל עבדול, נאצר, הזמין את שליט עי־ראק, עבדולסלאם עארף, לבקר בקאהיר, בשיחה טלפונית שהתקיימה היום בין שני הנשיאים — על כך מסר ראדיו בגדאד.

לדברי השידור, דנו שני המנהיגים הער־ביים בפדראציה המוצעת בין מצרים, עי־ראק וסוריה ובשאלות ערביות כלליות.

השניים הגיעו להסכמת דעים, נאמר ב־שידור.

בוטל פסק דין נגד הונשה — עוזר אייכמן

קארלסרוהה, מערב גרמניה, 20, (ע"ר) — בית הדין הפדראלי הגבוה במערב גר־מניה ביטל היום פסק דין של חמש שנות עבודת פרך שהוטל על עוזרו לשעבר של אדולף אייכמן, קצין הס.ס. אוטו הונשה.

בית המשפט פסק כי יש לערוך משפט חדש להונשה, שנאשם ברצח 1,200 יהו־דים בתקופת המלחמה, בשל ליקויים שב־ניים במשפטו שנערך אשתקד.

כזכור נאשם הונשה בעצירת מועצת היהודים בבודפשט ליום שלם, כדי להעלים מהם את גירושם של 1200 יהודים הונ־גריים לאושוויץ.

התפוצצה פצצה בקנדה

מונטריאל, 20, (ע"ר) — [...] היום במפעל לייצור נשק של חיל ההנדסה הקנאדי המלכותי, על כך [...] הידיעות הקנאדיות.

שתי מכוניות וקיר של הבנין עלו בלה־בות מידיעה הסוכנות.

המשטרה הודיעה כי לא היו נפגעים.

שליט מצרים לא נהיה „מתון יותר"..

„מ. יותנו מוסיפה ל. יות החזרת מיליון הפליטים!"

לדעת חוגי הביון האמריקני ימיו של חוסיין ספורים

ניו־יורק, 20 (סט"א) — בראיון המתפרסם בגליון השבוע של „סאטרדיי איוונינג פוסט" הכחיש נאצר את השמועות שלפיהן מיתן את עמדתו לישראל ואמר כי מדיניותו מוסיפה להיות החזרת מיליון הפליטים למקומותיהם בארץ־ישראל.

ממיליון פליטים נשלל רכושם, ועליהם לשוב אל ארצם ולהיות חפשיים בה — אמר.

בראיון עם הכתב המשוטט של השבועון, רוברט שרוד, אמר נאצר שהוא הופתע מן ההפיכות האחרונות בעיראק ובסוריה ואמר: „אינני מתקיף את ירדן. אבל אנחנו יכולים לשפוט לפי הרגשת הבריות בסעודיה ובירדן כי יהיו להם שם הפיכות".

שרוד מגיע בכתבתו למסקנה שסיבוב חדש במערכה הישראלית־ערבית עשוי להביא למלחמת־העולם השלישית. אשר לירדן, סבור הוא כי היא לא תתקיים יותר מאשר מלכה בן ה־27, חוסיין. והוא מוסיף כי לדעת חוגי ביון ימיו של חוסיין ספורים. נפילתו של חוסיין תביא לפלישת ישראל לשטח ירדן, כפי שהזהירה פעמים רבות, ומערכה ערבית־ישראלית כזאת עלולה לגרור מלחמת־עולם — כותב שרוד.

ב־47 נגד 30 קולות הורדו ההצעות מסדר היום

— מאת סופרנו בכנסת —

שלוש הצעות לסדר היום, שהועלו אתמול כאורח דחוף על סדר יומה של הכנסת, בענין הזמנת מיניסטר גרמני ל־שעבר, פרנץ יוזף שטראוס, האחראי על פעילות המדענים הגרמניים במצ־רים, לביקור בישראל — הורדו מ־סדר היום ברוב של 47 קולות מפא"י מפד"ל ופא"י נגד 30 קולות סיעות תנועת החרות, מפ"ם ומק"י שדרשו לקיים דיון בכנסת בענין זה.

נמנעו מהצבעה 9 חבר כנסת מסיעות אחדות העבודה והליברלים.

ההצעות לסדר היום הועלו בזה אחר זה על ידי חברי הכנסת מ. בגין (חרות), י. ברזילי (מפ"ם) וש. מיקוניס (מק"י).

גם אתמול נעדר ראש הממשלה מישי־בות הכנסת ובמקומו עלה להשיב להצעות שר האוצר ל. אשכול, אשר דרש להסיר את ההצעות מסדר היום תוך הגנה וסנ־גוריה על פרנץ יוזף שטראוס.

שר האוצר טען ששטראוס מעולם לא היה נאצי, וכי לפני חדשים מעטים נבחר בבחירות דימוקרטיות בארצו. „מי שם אותנו לשופט ולדיין על אדם לדונו על פי מה שכותבת עליו העתונות שלו?" טען שר האוצר. שר האוצר ניסה לטעון עוד ששטראוס עזר וסייע לביצורה והי־זוקה של ישראל ולמניעת חיזוק האוי־בים. שר האוצר טען גם שלאיש מאתנו אין אפשרות להגיד ששטראוס הוא נאצי ושנ־תן יד להליכת מדענים למצרים.

קריאת הבינים של ח"כ ח. לנדאו: „אבל בזמנו הלכו מדענים למצרים" — נשארה ללא תשובה משר האוצר.

בסיכום דבריו הצהיר שר האוצר שכא־שר יבא שטראוס ויתארח אצלנו, יטופל בו כאורח, ואין לנהוג בו מידה שאינה הול־מת ושאינה לכבוד ישראל.

(על פרטי הדיון — ראה הכתבה בעמוד ב')

קפאון בועידת גאט"ט

ג'נבה, 20, (ע"ר) — ארה"ב העלתה הערב הצעות חדשות בשאלות המפתח של שיטות קיצוץ התעריפים. ומכסי המגן, [...] הצעת הפשרה שהוגשה בישיבה הקודמת של יום ב' על ידי השוק המשותף, הודיע מקור מוסמך.

הצעות פשרה שעובדו על ידי פרופסור לודוויג ארהארד, שר הכלכלה המערב גר־מני, מהוות כעין פשרה בין ההצעות ה־שונות שהוגשו עד כה לועידה והן עשויות להקל על השגת מו"מ עם ארה"ב. אולם ארה"ב דחתה את ההצעה האירופית. וב־ועידה השתרר שוב קפאון.

סגן שר החוץ הבריטי נפגש עם שגריר ישראל בלונדון

לונדון, 20 (ע"צ) — סגן שר החוץ הבריטי, מר אדוארד הית, נפגש בשעות הצהרים המאוחרות של היום, על פי בק־שתו, עם שגריר ישראל בלונדון מר אר־תור לוריא.

מקור בריטי מוסמך הודיע כי השיחה דנה „בבעיות כלליות של המזרח התיכון". המקור הוסיף כי יתכן שהשיחה נגעה גם בשאלות טיסות הצ'רטר בקו לונדון—לוד, אולם שאלה זו לא היוותה את הנושא המרכזי בפגישה.

למניצר מהלל את הצבא הסובייטי

ואשינגטון, 20 (ע"ר) — המפקד העליון של כוחות הברית באירופה, גנראל לימן למניצר, אמר היום כי הצבא הסובייטי פסק להיות „כוח המוני גמלוני" אלא כוח בעל כושר תנועה מעולה „התואם את המציאויות של תקופת האטום".

בעדות לפני הועדה לעניני חוץ של בית הנבחרים אמר למניצר כי בריה"מ חיזקה ועידכנה את כוחותיה מכל הבחי־נות, ובמיוחד את צי הצוללות שלה.

הוא האיץ בועדה לאשר את דרישת הנשיא קנדי להקצבת 1,400 מיליון דולר לסיוע צבאי לארצות חוץ.

היום תבחר הכנסת בנשיא המדינה

— מאת סופרנו בכנסת —

היום תקיים הכנסת ישיבה אחת בלבד, שתוקדש לבחירת נשיא המדינה.

כידוע הוצגו כמועמדים לתפקיד זה הח"כים ז. שזר ומר פ. ברנשטיין.

ועדת הכנסת תדון הבוקר בענין ה„סנקציות"

— מאת סופרנו בכנסת —

ועדת הכנסת תתכנס הבוקר לדיון בבעית הטלת ה„סנקציות" על 4 חברי הכנסת מסיעת תנועת החרות.

מול עמדתה הנוקשה של מפא"י התובעת הרחקתם, מספר ישיבות כנסת, מתגבשת הצעה מצד סיעות אחדות ומפד"ל בתוכן, הרוצות לסיים את „הפרשה" בהצעת גינוי בלבד.

אסירי הנאצים לשעבר דורשים את ביטולו של הביקור

הארגון הארצי של אסירי הנאצים לשעבר פנה אל ראש־הממשלה ב־תביעה לבטל את ביקורו של פראנץ שטראוס בישראל.

והנה תוכן מכתבו של הארגון למר בן־גוריון:

„בעתונות פורסמו ידיעות ששר המלחמה לשעבר של מערב גרמניה, מר פרנץ יוזף שטראוס עומד לבוא לבקור לארץ, לפי הזמנה רשמית מטעם משרד הבטחון שלנו.

אם הידיעה הזו נכונה, אנו פונים אל כב' ראש הממשלה בבקשה לבטל מיד ההזמנה הזו העלולה להכאיב ולהעליב מאות אלפי אזרחי ישראל.

פניתנו זו אל כב' ראש הממשלה אנו שולחים בשם אלפי חברי הארגון של אסירי הנאצים לשעבר ובשם עשרות אלפי יהודים שעברו את גיהנום הנאצי הגרמני של היטלר.

ידוע לנו שאלפי גרמנים באים בתור תיי־רים לארצנו, ידוע לנו גם כן שלא מתחשבים ברגשותיהם של קרבנות הנאצים לשעבר, שאינם יכולים ואינם רוצים להשלים עם הרעיון שגרמניה מהיום היא אחרת וטובה יותר. אולם יש גבול לאי־התחשבות ברגשו־תינו. זו היא הפעם הראשונה שלארצנו עומד לבוא לא רק שר המלחמה — לשעבר אלא אחד מהאחראים העיקריים לפושעי הנאצים, הנמצאים כרגע במצרים והשואפים להשלים את העבודה שלא עלה בידי היטלר „לגמור — השמדת העם היהודי".

פצעינו עדיין לא הגלידו, ואין אנו יכולים להשלים עם גרמניה אשר בה נמצאים עד היום עשרות אלפי נאצים ותיקים וחדשים התופסים, תפקידים ראשיים בחיי מדינתם. אין אנו רוצים בביקור אדם מתוך אלה האחראים לחופש פעולתם של הנאו־נאצים.

לפני שבועיים העלינו את זיכרם של גיב־רי מרד־גיטו וורשה ליום הזכרון העשרים. לפני שבוע העלינו את יום הזכרון ה־18 לשחרור מחנות המות והנצחון על הנאצים. אל לנו לחלל את שני התאריכים האלה, שעלו לעם היהודי בדם כה רב — ע"י ביקור אנשים האשמים. באופן ישיר או בלתי ישיר באסון שקרה לנו.

גם כב' ראש הממשלה העלה וקידש את זכרם ואת סבלנו ביום השואה והגבורה. אנא, עמוד גם עכשיו אתנו ולצדנו! תתחשב נא בכל הסבל הרב והייסורים שעברו עלינו! הבאנו לארץ את השנים שהצלנו בכדי לח־יות בין אחינו, המבינים את הלך רוחנו ואת הסבל שעברנו. — אין אנו רוצים בארצנו בקור שרים הכוהנים עכשיו או שכיהנו בעבר בתור שרים בגרמניה.

אנו מבקשים את כב' ראש הממשלה לב־טל את הבקור של מר פרנץ יוזף שטראוס!

בשם ארגון ארצי של אסירי הנאצים לשעבר

פורסם דו"ח בנק ישראל

הנגיד ד. הורוביץ מביע שביעות־רצון כמעט מוחלטת מהפיחות

— מאת סופרנו הכלכלי בירושלים —

„כלכלת ישראל עומדת על פרשת דרכים. במידה שיינקטו הצעדים ה־נכונים ישנו סיכוי שנצא למרחב" — דברים אלה אמר אתמול נגיד בנק ישראל מר ד. הורוביץ במסיבת עתונ־אים בירושלים עם פרסום דו"ח הבנק לשנת 1962.

הנגיד התייצב מאחרי מדיניות שר ה־אוצר מאז ביצוע הפיחות. על־ידי תיקון עיוותים וקביעת שער חליפין מציאותי למטבע חוץ הניח הפיחות יסוד להתפת־חות בריאה בעתיד, אך עם זאת הוא היה מלווה בהתרחבות מוניטרית מהירה שה־ביאה את המשק לידי פעילות כלכלית מופרזת.

בציינו את סכנת האינפלציה בעתיד קבע מר הורביץ כי „המשימות העומדות היום לפני המשק הן בלימת ההתרחבות המוניטרית באמצעים פיסקאליים ומוני־טאריים, ייעול המשק והגדלת פריון ה־עבודה, סלקטיביות בהשקעות וכו'".

שיפור המאזן המסחרי

כביטוי עיקרי ל„הצלחת הפיחות" ציין נגיד בנק ישראל את העלייה בייצוא וירי־דת הגרעון המסחרי. התקופה המאפיינת את תוצאות הפיחות היא זו שמאוקטובר 1962 ואילך, שכן התקופה הקודמת היתה תקופת מעבר בלבד. בתקופה זו — אמר הנגיד — ירד הגרעון המסחרי באורח אבסולוטי. בחדשים אוקטובר — מרץ 1960-61 היה הגרעון המסחרי 134 מיליון דולר; באותם חדשים בשנת 1961-62 הוא עלה ל־160 מיליון דולר, ואילו באותו פרק זמן בשנת 1962-3 הוא ירד ל־107 מיליון דולר. יחס דומה נמצא ע"י חישוב המאזן בניכוי יבוא מטוסים ואניות, שהוא תלוי בהכוונה ממשלתית.

מר הורביץ הודה כי עדיין אין לראות בכך שיפור מוחלט וקבוע, אך באותה מי־דה „אין לראות זאת כתופעה מקרית".

אמצעי התשלום עלו ב־150 מיליון ל"י

הסכנה העיקרית הנשקפת למשק היא בעליית — אמצעי התשלום. כסוף דצמבר 1962 עד 8 במאי 1963 עלו אמצעי התש־לום ב־150 מיליון ל"י, לעומת 118 מיליון ל"י בתקופה המקבילה אשתקד. נגיד בנק ישראל חזר על ההמלצות אותן העלה בדו"ח המיוחד שהגיש לפני מספר שבו־עות.

שביעות רצון

הנימה הכללית בה נקט אתמול הנגיד היתה של שביעות־רצון כמעט מוחלטת מהפיחות. „באופן סטטי הרי שנים רבות המצב לא היה כל כך טוב כפי שהוא היום. שיפרנו את המאזן המסחרי, הייצוא עלה, וכל זה בלי שנשלם מחיר גבוה בעד האטת פעולות במשק". עם זאת אמר כי דרושה מדיניות עקבית לשם התגברות על הסכנות, בעיקר זו של הגיאות המוני־טרית.

SWISS-ISRAEL TRADE BANK

Head Office: Geneva, Switzerland

שמח להודיע כי סניפו
בלונדון
עבר לביתו החדש
והמורחב

LEE HOUSE,
LONDON WALL,
LONDON E.C.2.

סניפים:
ציריך, מנצ'סטר.
נציגויות:
ניו־יורק, מונטריאל, מילאנו, בואנוס־איירס, בנגקוק.
מסונף אל:

Société Bancaire et Financière, Paris:

בנק לסחר חוץ בע"מ
על כל סניפיו בישראל

במלאות שלשים לפטירת חברנו

פרץ לסקר ז"ל

ראש נציבות בית"ר בגיטו ורשה

יערך ערב התיחדות עם זכרו

ביום חמישי, כ"ט אייר תשכ"ג (23.5.63), בשעה 8.30 בערב, באולם „בית הפרקליט", רח' דניאל פריש 10, ת"א (מול בית ציוני אמריקה).

דברי הערכה ישאו:
מר מנחם בגין
מר אהרן פרופס
מר דוד יוטן

באותו יום בשעה 3.30 אחה"צ, תתקיים עליה לקברו בבית־העלמין בקרית־שאול. ידידי המנוח מתאספים ליד שער בית־העלמין.

מרכז תנועת החרות

[...]שושנה מרץ

רגשי תנחומים במות בעלך

שלמה ז"ל

תנועת החרות ברמת־גן

מתאבלים
על מותו ללא עת של

שלמה מרץ ז"ל

ההנהלה העולמית
של ברית חרות הצה"ר
וחבר עובדיה

[...] עומדים דום על קברו הרענן של

שלמה מרץ ז"ל

הבית"רי הותיק ורב־הפעלים

אגודת הוות הנוער של בית"ר

[...]ד אס"ג ומשפחתו

אתכם אנו באבלכם הכבד
במות עליכם

אמכם ז"ל

מעוז בית"ר בת־ים
המחלקה לכדור־רגל
סניף תנועת החרות בת־ים

אנשי מפא"י מאבדים את עשתונותיהם

בשערי חרות

תסביך הרדיפה, המאפיין את מנהיג מפא"י כלפי תנועת החרות, אינגו נותן לו למר בן־גוריון מנוח ומציק לו יומם ולילה. את סיבותיה של השנאה העיוורת לזאב ז'בוטינסקי, שנפטר לפני עשרים ושלש שנים, ולתלמידיו־יורשיו, הסברנו לא־אחת ואין צורך לשוב ולדוש בהן כאן. הסיבות ידועות לכל. מעניין להתבונן ולראות, באיזו מידה הופך התסביך הזה ממש למחלה. אך אילו היו תוצאותיה של אותה מאניה נשארות בתחומו האישי של „גיבור" התסביך, כי אז לא היינו מקדישים לכך תשומת־לב. דא עקא, שהוא פורץ את המסגרת הפרטית, והופך לענין ממלכתי. אין אדם שני בישראל, שירעיל את הבארות הפנימיות בחיינו, כיום הזה כמנהיג־מפא"י הנושא את איצטלת ראש־הממשלה. ואליבא דאמת, אפילו חברי מפלגתו — לזרא היא להם אוירת השנאה, שמנהיגם מחדיר לאומה בשעה המסוכנת הזאת. ו־הם לא יכלו להבליג על רגשו־תיהם, ועטם הפליט במאמר ראשי דברי־בקורת — אף כי בזהירות רבה — על התפרצותו של מנהיגם בכנסת בשעת הויכוח המדיני. עו־רכי „דבר" שקלו למטרפסם בשל־אותם זו, ועתה הם נאלצים — המסכנים — „לתקן את אשר עיוותו" ולהתחיל לגדף מחדש את תנועת החרות. כיוון שה„בוס" רוגז, מוכרחים לפייס אותו ויש מהר. אמנם, צריך היה „להקריב לו קרבן", ואלמלא הפחד פן יסתבכו הענינים הפנימיים במפא"י עוד יותר, כי אז היה העורך הראשי של „דבר" בלי ספק משלם „בראשו" בעד סטיה זו. אך הואיל והקונסטלאציה הפנימית איננה מרשה עתה „טיהורים", נדרשים עורכי „דבר" להכות על חטא ולהוכיח, שהם נאמנים למנהיגם ולא רק לו באורח אישי, אלא גם לתורתו, לדעותיו ואפילו לתסביכים המציקים לו. והנה נזדמנה הזדמנות, שאסור להחמיצה: „מישהו" בממשלה (שר או תת־שר, או מי שהיה בימים ההם רק מנהל משרד־הבטחון) הזמין את הגרמני פראנץ שטראוס, מי שהיה שר־ההגנה בממשלת בונן, לביקור רשמי בישראל. נגד מעשה מחוצף זה של הטלת אורח בלתי־רצוי על בני העם היהודי במולדתם, מתקוממת לא רק תנועת החרות, החדים הראשונים בעתוני ישראל שמן הזרמים החברתיים השונים מעידים למדי, כי ביקור זה הוא לא רק למורת־רוחם של תלמידי זאב ז'בוטינסקי, אלא של כל יהודי בעל לב. אולם בטאונו של בן־גוריון מצדיק את הנבלה (ואין לו ברירה, לעתון, אלא להצדיקה, אף כי מסופקני אם נפשם ולבם שלמים עם ההזמנה לשטראוס), סבור כי זוהי ההזדמנות לתפיס את דעתו של מנהיגם הרוגז, ואיך מפייסים אותו? משליכים אבן בתנועת החרות. ואמנם, אתמול אומר „דבר" במאמרו הראשי: „מה לכם, אנשי תנועת החרות, כי נזעקתם נגד הזמנתו של הגרמני פרנץ שטראוס? הרי זאב ז'בוטינסקי שלכם חתם הסכם עם פטליורא".

אנו בטוחים, שגם לעורכי „דבר" ולכל אנשי הצמרת של מפא"י ברור, כי איוולתם בחיפוש חטאים ופגמים על זאב ז'בוטינסקי וחבריו לא תועיל להם ולא תוסיף להם דבר. אם הם רוצים שנעשה אתם את החשבון מי ומי הגן על העם היהודי ומי שמר על כבודו — נעשה. ויהא לבם סמוך ובטוח, כי לא נישאר חייבים להם דבר. אך גם בראותם עצמם נאלצים לשכך את כעסו של מנהיגם, מוטב לבל ישכחו כי „העולם איננו גולם" ובתקופה זו אין ספק שלא יצליחו את אשר עלה בידם לעשות בעלילת־הדם של שנת 1933. וודאי שלא יעלה בידם לחסום את הדעת מן הענין העומד כרגע על הפרק: הזמנתו של מי־שהיה קצין נאצי כאורח רשמי בישראל היא מעשה־נבלה. ואם אין אנשי „דבר" יכולים להשפיע על מנהיגיהם לבל יפגינו בראש כל חוצות את הרומאן שלהם עם גרמניה, מוטב להם שיחרישו ולא יאמרו דבר, ואל יעשו עצמם לחוכא ולאיטלולא בעיני הבריות בהסברה, תחבולות ומומים גסים, כדי לפייס את המנהיג הזועם.

מה מיום

שטראוס ופראונדורפר

הר רנץ יוזף שטראוס, שר ההג־נה הגרמני, שהתפטר על רקע שערוריות פוליטיות פנימיות, עומד לבוא לביקור בארץ.

מסתבר כי שטראוס פעל בשירות המפלגה הנאצית. אצבעותיו אולי אי־נן נוטפות דם יהודים, אבל היה חייל וקצין בצבאו של היטלר. הוענקו לו אותות הצטיינות בעד שירותיו.

אם לא די בכל זאת, מספיק שנעיין בפרשיה מן התקופה האחרונה:

שטראוס, בהיותו מיניסטר בממשל־תו של קונראד אדנאור, לחם בעד בחירתו לבונדסטאג של פראונדורפר, גזבר מפלגתו של שטראוס במינכן.

בעקבות מותו של חבר הבונדסטאג עמד אותו פראונדורפר להכנס תחתיו, אולם חלק מצירי הבונדסטאג התנגדו בשל העובדה הפשוטה:

פראונדורפר היה סגנו של הימלר. שטראוס, שנכשל במלחמתו למען ידי־דו, הסביר: הוא היה אז צעיר ולא ידע מה לעשות... (שנ"ז)

בקורי נשיאים

חזותיה של תל־אביב דמו בימים האחרונים לבמת תיאטרון המחליפה את התפאורות לקראת כל הצגה חדשה. דגלי צרפת שהונפו ב־רחובי העיר לכבוד ביקורו של משל־חת העיר התאומה טולוז הורדו, במ־קומם הונפו דגליה הצהובים־אדומים־ירוקים של קאמרון.

נשיא קמרון הגיע במוצ"ש לשערי העיר, בצומת ארלוזורוב — כביש נתניה ונתקבל בכבוד נשיאים על ידי המונים מתושבי העיר. תזמורת הנוער ניגנה, התאורה המיוחדת הוסיפה נופך חגיגי למאורע.

שיירת מכוניות הנשיא חלפה ברחו־בות העיר, בצידי הרחובות הצטופפו אלפים לברכה. הידידות שהשתרשה כלפי ארצות אפריקאיות הפכה לנכס לאומי — לנכס הילדים ומבוגרים, ל־אלה הרחוקים מפוליטיקה גבוהה ומ־תסבוכותיה. בתל־אביב קיים מכון אפרו־אסיאני, והאורחים הרבים מה־יבשת האפריקאית הפכו לחלק בלת־נפרד מנופה של העיר.

נשיא קאמרון אינו הראשון מבין נשיאי היבשת המבקרים בארץ ובתל־אביב. זו האחרונה סיגלה כבר לעצמה מסורת של קבלות פנים ממלכתיות לנשיאים ולראשי ממשלות. ביקוריהם בתל־אביב היו לאחד משיאי ביקורם בישראל.

על כבודי לא מחיתם!

כרוז בכותרת זו, המגיב על הת־פרצותו של בן־גוריון, פורסם ב־ירושלים. הכרוז שהופץ ע"י חוגים דתיים־אומר בין היתר:

„אנשי „חרות" חוללו „מהפכה" למען כבודם בין כתלי „הכנסת" ולא נתנו לפתוח פה למגדפם. מתי ואיך הגיבו „הדתיים", כולל אנשי אגודת ישראל, משך כל ימות שנות ישיבתם ב„כנסת" זו, עת שהושמעו דברי חירוף וגידוף וכפירה כלפי מעלה?

נכבוש פנינו בקרקע!

אוי לאותה בושה!

ראוי לציין כי שעות ספורות, אחרי שהודבקו הכרוזים על לוחות המודעות הורידה אותם יד „נעלמת"... (רנ"ז)

ביצוע „יעיל"

כתום תחרות־הכדורגל בין ברא־זיל לישראל, סגרה המשטרה ב־צורת שני סוסים וארבעה שוטרים את המעבר בין השערים 10 ל־11, ומנעה בכך מעבר חופשי וישיר מן הקהל הרב שחיכה שם. פעולה זו עוררה תמיהה מרובה, מאחר ושני שערי־יציאה אלה נמצאים מאחורי מקומות־העמידה הזולים והמעשה לא נועד לאפשר את מעברם החופשי של האורחים רמי־המעלה, שנוכחו בתח־רות.

יתכן, כמובן, שהיתה סיבה למעשה זה, אולם הביצוע היעיל, המשטרה חסמה את כל המעברים, פרט לשביל תלול, בקירבת הירקון, שבעדו תמקו מרבית הנוכחים, תוך סכנת־נפשות לא מעטה. אם אומנם מצאה המשטרה לנכון לנהוג כך — חייבת היתה לסגור גם את השביל הצר הסמוך לירקון. וכך אירע, שבעוד איש־משטרה רכוב על סוס מרחיק את הקהל מן המחסום, עצמו השוטרים את עיניהם למראה ההסתננות מן הירקון.

קריאות הקהל הממורמר, שחיכה ליד השער החסום, „הביאו הנה עתו־נאים", שיכנעו את השוטרים לפתוח את המחסום, לאחר שלא נותרו ב־מקום צופי כדורגל אחרים. (ד. מ.)

עוד ישוב יהודי — על הר געש

לא חלפו שבועות אחדים מיום ש־עדן, אשר היתה פרוטקטורט בריטי, הצטרפה לפדרציה של דרום חצי אי־ערב, וכבר מרגישים יהודי המקום על בשרם את נחת־זרועם של הערבים. ידיעה מעדן (שנמסרה על־ידי סופר „הארץ") מספרת, כי הקהילה היהודית דהתם יושבת על הר געש, העלול להתפרץ בכל רגע. על־בונות, מכות והתנכלויות ליהודים הם ־בר שביח ויום־יומי.

בית העלמין העתיק של היהודים חולל ומצבות רבות נותצו. לפני כמה שבועות נרצח שם יהודי על ידי משרתו הערבי, שנעזר בערבים אחרים. הרוצחים נמלטו לתימן ובכיסיהם כמה אלפי לירות שטר־לינג ששדדו מן היהודי. הדבר המחריד ביותר בפרק טראגי זה הוא כי העתון הראשי של עדן הצדיק בעקיפין את ה־רצח בכתבו, כי „הכסף שנשדד עמד מ־מילא להיות מועבר לישראל ועתה מצא את הכתובת הנכונה — הרפובליקה ה־תימנית".

לידיעה המחרידה הזאת אין להוסיף הרבה, לנו לא היו מעולם אשליות, כי „ישראל ירגע בגויים". רק צר לנו, על שיהודי המקומות ההם אינם לומדים בעוד מועד את הלקח ואינם עושים בזמן, כדי להציל את נפשם ורכושם. במקרה דנן רובצת אחריות עוד יותר כבדה על הנ־הלת הסוכנות היהודית.

פצצת זמן ב„אל על"

שביתה ב„אל על" הסתיימה לפני שבועות אחדים, אולם היתכים לא שוכחו בחברת התעופה הלאומית ש־לנו. ההיפך הוא כמעט הנכון: שני הצ־דדים הזהירים במהירות מילונית לקראת התפוצצות חדשה. אם היה צורך בהוכ־חה נוספת לכך, בא הבוליטין הראשון של ועד־עובדי־האויר, וכן חוברת־סיכום של השביתה, כדי להצביע על חומרת המצב.

הקוראים בעלי־הזכרון יזכרו אל נכון, כי שביתת „אל־על" פרצה כרעם ביום בהיר. איש לא הבין מדוע נקטו הטייסים בצעד כה קיצוני, בעוד הציבור סבור היה, כי הכל באו על סיפוקם והעבודה מתנהלת כסידרה. אנו סבורים, כי הער־בה, שהטייסים גייסו לעזרתם את איש־יחסי־הציבור הנודע, מר חיים ריבלין והודיעו כי עורך־הדין אריה רוזנבלום הינו פרקליטם, מהווה צעד תכסיסי.

מאז חיסול השביתה הקודמת, לא נעשה דבר לחיסול הסכסוך המהותי. טרם הוחל בהמשך הדיונים לחתימת חוזה עבודה בין החברה לבין הטייסים, דבר אשר הבי־טח להם עם שובתם לעבודה.

מן הראוי היה כי גורמים ציבוריים שונים — ובעיקר ההסתדרות, שאחריותה לשביתה גדולה משל שני הצדדים הנוי־צים — תפסיק את מלאכת־החסבת ות־טפל בבעייה בדחיפות. שאם לא כן, תהיה היא האחראית מבחינה ציבורית ומוסרית לנקיטת צעדים קיצוניים מצד הטייסים בעתיד. מוטב, איפוא, לטפל בבעייה כבר עכשיו — עוד בטרם יתלקחו היצרים שנית. (ד. מ.)

בגין: הרר שטראוס, תשאר בגרמניה!

(סוף מעמוד 1)

הרר שטראוס היה שר הצבא בממשלה זו. הוא לא עשה מאומה כדי להחזיר אותם לגרמניה כדי שלא יוסיפו לתת עוד נשק אסור על פי המשפט הבינלאומי. כן, מר פרס — גוים, חיידקים, בהתאם להודעתה של שרת החוץ, בידי היטלר של ימינו עבדו לנאצר. איש כזה אתם מזמינים בימים כאלה למדינת ישראל?

בפיסקה השניה של החלטת הכנסת נא־מר: „הכנסת קוראת אל דעת הקהל הנאורה בעולם להפעיל בלא דיחוי את השפעתה כדי להפסיק את הפעולות הזאת של המומחים הגרמניים אשר מטרתה לה־עמיד בסכנת השמדה את מדינת ישראל, בה התקבצה שארית הפליטה של עמנו, ניצולי השואה הנאצית". שר האוצר המ־שיב היום בשם ובמקום שר הבטחון, יזכור בודאי שבהצעה המקורית שאנחנו הגשנו — כמעט זהה עם מה שקראתי עכשיו — היה כתוב: „את מדינת ישראל, בה הת־רכזה שארית הפליטה"; והוא מר אשכול, הציע להמיר את המלה התרכזה במלה התקבצה, ואנחנו קיבלנו את הצעתו. אתם סמכתם את ידכם על ההצעה. אתם ביקש־תם שדעת הקהל תפעיל את השפעתה. מה אתם אומרים לדעת הקהל בעולם? —

האיש האחראי במישרין, באופן אישי על פעולות המדענים הנפשעים האלה ב־מצרים הוא אורח רצוי במדינת ישראל. למה תפעיל דעת הקהל את השפעתה?

הרי אתם משלימים עם עובדה זו. שר האוצר יואיל להשיב מעל במה זו, במילים עבריות פשוטות: המדענים הגרמניים הא־לה יצאו ממצרים או יושבים שם? הכנסת דרשה שממשלת גרמניה תרחיק אותם מיד או לא דרשה? הם מוסיפים לתת בידי נא־צר נשק השמדה או לא? ואם התשובה היא חיובית — על פי העובדות איננה יכו־לה להיות אלא חיובית — איך אתם מז־מינים את הרר שטראוס למדינתנו?

אתם אומרים שהרר שטראוס „עשה טו־בות". נו, ניחא, יש עוד גרמנים ש„עשו טובות". יסלח לי על ההשואה הזאת, אבל אני חושב שמותר לעשות אותה, היה משפט בירושלים, ונאמר שאותו גרמני הציל יהודים — הוא נתן למספר יהודים רשות לנסוע לארץ ישראל.

צעד חסר תבונה וחסר כל אחריות

אבל הרר שטראוס עשה את הרעה הג־דולה ביותר שאפשר לעשות לנו; הוא איפשר ואישר שמומחים גרמניים שטניים יתנו בידיו של נאצר נשק אשר בלעדיהם הוא לא יכול היה להשיג אותו, נשק ל־השמדה המונית, טילים שאפשר להפעיל אותם ממרחק, נשק אסור על פי החוק ה־בינלאומי. אחרי כל זאת אתם מזמינים אדם זה למדינת ישראל.

אני סובר, אדוני היו"ר, שהחלטת הממ־שלה בענין זה — אם הממשלה החליטה על כך — פירושה מבחינה מדינית צעד חסר כל תבונה, מבחינה מוסרית צעד חסר כל אחריות.

משום כך אנו מבקשים את הכנסת ב־עוד מועד לקיים דיון על החלטה חמורה, אומללה ומקוממת נפש זו של הממשלה כדי להביא לידי ביטולה.

לחץ על בן גוריון

להמנע לעת עתה מהופעה בכנסת בענינים רגישים...

— מאת **יצחק דיש** סופר „חרות" —

מקורביו של ראש הממשלה הפעילו עליו לחץ חזק להמנע לעת עתה מ־הופעה בכנסת בענינים רגישים.

השיכנוע נעשה תוך העלאת נימוקים שונים, ובעיקר — טעמי טקטיקה. אך מת־ברר שהמטרה היתה למנוע ממנו התפר־צות. יש לציין כי בשני נושאים שנגעו ישי־רות לתחום טיפולו של ראש הממשלה ו־שר הבטחון (הספקת מדים לגרמניה והז־מנתו של שטראוס) נמנע מר בן גוריון מל־הופיע בכנסת.

בינתיים ממשיך ראש הממשלה בפעולות שקטות בקשר לפרשת הופעתו בכנסת. מכ־תבו לשר הפנים מר מ. שפירא, בענין ה־פרסומים ב„הצופה", עליו מסרנו לראשו־נה בגליון „חרות" אתמול הוא בתחום אחת מהפעולות הללו.

מלבד ההצהרה במכתב זה שהוא רואה את חרות כסכנה גדולה חזר ראש הממשלה בימים האחרונים על הערכתו זו בפני שרים אחרים.

נודע כי דברי־שנאה אלה הוא קישר גם לנושאים מדיניים.

ראש הממשלה לא הוזמן לכנס „גבעתי"

ראש־הממשלה ושר הבטחון מר ד. בן־גוריון, לא הוזמן לכנס חטיבת „גבעתי", שהתקיים בשבוע שעבר, בעקבות החלטה על כך שנתקבלה בועד המארגן של הכנס, נוכח חשש שהוא עלול לנצל את הכנס ל־השמיע דברים שאינם קשורים בכנס עצמו.

„הבלבול הנורא מתוך גרונו של בן־גוריון על חשבון הלוחמים"

המברק הבא נתקבל מברית חרות־הצה"ר בברזיל:

ידיעות עתונות מחרופות את הבלבול ה־נורא מתוך גרונו של ראש הממשלה בן־גוריון על חשבון הלוחמים שנפלו על שדה הקטל בכל החזיתות.

אנו מביעים ברטט ובחרדת הנפש את מחאתנו המרה נגד העלבון שאין דוגמתו בעיני עמי תבל.

ברית חרות־הצה"ר ברזיל

בעתונים

האזרח הישראלי: ה„שיטה" של בן גוריון — שערוריה

מבול של מכתבים כתובים בידי אזרחים שהביעו את זעמם נגד הת־נהגותו המבישה של ראש הממשלה בכנסת, הציף בימים האחרונים את העתונות. הרינו לפרסם שנים מהם.

לא ניהפך ל„חוגים דתיים של מפא"י"

תחת הכותרת „מכתב גלוי לשר־הפנים" כותבים ש. גולדנר ומ. לארי מישיבת „בני עקיבא" בכפר הרא"ה:

שנים רבות אתה עומד בראש המפלגה המשמשת כלי ביטוי לנו, אם כי צעירים אנו בשנים ובחכמה, כבר הספקנו לא פעם לחלוק על גישתך הפוליטית כנציג המפלגה.

עד עתה הובעה התנגדות זו רק ב־תוכנו אנו. לא הבענו אותה בפומבי והיא נשארה בחוגנו המצומצם. חשבנו, שיש לסמוך על אדם הגדול מאתנו בש־נים, בנסיון ובחכמה.

אולם עד כאן. הפעם החלטנו לכתוב, לבקש ולהביע את דעתנו.

כפי שקראנו בעתון התנועה „הצופה", בעניין פיצוץ ישיבת הכנסת מיום י"ש אייר ש. ז. נאמר: „נציגי המפד"ל הודיעו שברצונם להביא את ההצעה (הכוונה: הצעת מפא"י בדבר הענשת ח"כים מסיעת „חרות" — מ. ל., ש. ג.) לדיון בסיעה".

בדיון זה היינו רוצים ומבקשים, ש־תבוא אחת סוף סוף רבונה ביחסי התנועה למפא"י ול„חרות" התרפסות שהתנועה מתרפסת מזה 15 שנה (להוציא פרשיות מספר) כלפי מפא"י — הגיע הזמן שתי־פסק! שוב אין מפא"י מעלימה מכל אזרחי המדינה את גישתה האנטי־דתית הפוגעת ברשויות דתיות ממלכתיות מוס־מכות.

לא ניהפך ל„חוגים דתיים של מפא"י". עלינו לנער חוצננו ממפלגה כזאת ולא להיענות ללחץ שהיא מפעילה.

אותו שיקול של „תן לי ואתן לך" — חייב להיפסק! שכן אין היא מוסרית, דימוקראטית והולמת את רוח האומה.

קום אתה, איש בעל שאר־רוח, ודרוש מאנשי מפלגתך שיהיה הדיון בסוגייה זו דיון לגופו של עניין, שהשיקול היחידי בו יהיה הצדק והצמידות לעובדות, בדוק היטב ובחון, האם צדק ראש הממשלה בהתפרצות הפרובוקאטיבית כלפי נציגי העם?

האם אלפי תומכי „חרות" הם „חו־ליגאנים" (כדבריו)? האם מאמין אתה באמת ובתמים, כי אכן שיבחה, פיארה ונשאה תנועה לאומית זו את הימ"ש? האם מאמין אתה, כי מורדי גיטו וארשה (חברי האצ"ל) לחמו ושפכו את דמם בעוד שראשי תנועתם בארץ שיבחו את האדם שפקד לרצחם?

האם רואה אתה בהתפרצות נציגי „חרות" פגיעה באילו שהם עקרונות (נוהל)? האם אין זו תגובה חלשה מדי? למה ישבת אתה בראש נציגי תנועתך ו־שתקת באותה שעה מרה בבית ה„כנסת"?

אדוני השר! כיצד היית מגיב אתה, לוא היית שומע מעל בימת הכנסת שנא־חורי ה„ליגה נגד כפייה דתית" עומדת המפד"ל (להבדיל)? האם לא היית מגיב באותה צורה ואפילו חמורה הימנה על הפגיעה בעקרונותיך אתה?

בשעת דיון זה יהיה לנגד עיניך מאמר חז"ל: „אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו".

מאמר של קרל מרכס

„הארץ" פירסם את מכתבו של חיים הלפרין מירושלים, בו נאמר בין השאר:

דויד בן גוריון האשים את כל אנשי חרות כי שיבחו ופארו את היטלר, וזאת על סמך מאמר שכתב אב"א אחימאיר בשנת 1933. מסתבר שאיש איפכא מס־תברא כאב"א אחימאיר היה מסוגל להלל את היטלר בשנת 1933. אולם באותה מידת הגינות אפשר להאשים את בן גוריון ואת אנשי מפא"י בשנאת ישראל על סמך מאמרו המפורסם של קרל מר־כס על שאלת היהודים. אדרבא, מידת ההגינות במקרה זה היתה יותר גדולה, כי שני דברים אינם מוטלים בספק כלל וכלל, והם: א) הזיקה של כל הסוצ־יאליסטים בעולם, לרבות מפא"י, לקרל מרכס היא לאין ערוך יותר הדוקה וג־דולה מן הזיקה של אנשי חרות לאב"א אחימאיר; ב) המאמר של קרל מרכס על שאלת היהודים גדוש שנאת ישראל מן הסוג השפל ביותר.

באותה מידת הגינות אפשר להטיל את אשמת שנאת ישראל על כל הסוציא־ליסטים בעולם לא רק על סמך המאמר הנ"ל של קרל מרכס אלא גם על סמך הפירוש הנחמד שנתן חתנו של קרל מרכס לאמונת ישראל באל אחד כאמונה בכוחו הבלעדי של הממון. והרי מעמדו והשפעתו של סוציאליסט צרפתי מהולל זה בעולם הסוציאליסטי היו בזמנן הרבה יותר חשובות ממעמדו והשפעתו של אב"א אחימאיר בקרב הרוויזיוניסטים ו־אנשי חרות.

בכל זאת אין ספק כי המטיל אשמה כזאת על בן־גוריון וחבריו או על כלל הסוציאליסטים בעולם מדבר שטויות.

בכלל, לא קשה למצוא „חכמות" כמו הפירוש הנחמד של אותו סוציאליסט צר־פתי מהולל בעולם הסוציאליסטי, וגם אצל גדולי תנועת עבודה בישראל אפשר למצוא „חכמות" נחמדות, כגון דברי בן־גוריון עצמו, שהעיד בפני אחת הועדות הממלכתיות בזמן המנדט שאנו לא דור־שים מדינה יהודית ולא זקוקים למדינה יהודית וכי „הבית הלאומי" יותר חשוב ממדינה יהודית; אין מחסור ב„חכמות", אלא שאין להבין מי זקוק להן ולמי הן דרושות.

אגב, אינני מומחה למאמריו של אב"א אחימאיר, ואינני יודע באיזו מידה באמת שיבח את היטלר בשנת 1933, אבל זוכר אני מאמר אחד משלו בו הוא מדבר על היטלר כעל „שיקלגרובר" — ממזר, התג־למות המושלמת של „המון". „היטלר יצא מן האספסוף"... „איש האספסוף, היטלר, נטל את המכונה המדינית בידיו", ועוד תהילות ותשבחות כאלה.

לסוף ארשה לעצמי להעיר: הדימוק־רטיה עומדת בעיקר על שני מוסדות, ו־הם הפרלמנט הנבחר בבחירות חפשיות והמשפט הבלתי תלוי, וכל זמן ששני מוסדות אלה מקובלים על העם ומכובדים בעיניו אין תקוה לשלטון פאשיסטי. לב־זיון בעיני העם שהיא לחילל שערו־ריות בכנסת, שלא לצורך. אפשר להת־יחס בסלחנות לאינצידנט נדיר, להתפר־צות רגעית של אחד מחברי הבית או לפ־ליטת פה, אבל אין לעבור בשתיקה על אינצידנטים תכופים המוכרחים, בטבע הדברים, להביא לשערוריות בכנסת. אין חשיבות לעובדה שמבחינה סוביקטיבית רואים חברי מפא"י את עצמם כנאמני ה־דימוקרטיה, כי לא הכוונה העיקר אלא אינצידנטים תכופים כאלה בכנסת היא מעשה פאשיסטי.

נעלם האיש בעל המרץ

שלמה מרץ איננו — ואני לא אוכל להאמין לבשורה המרה הזאת. מרץ, ה־איש שנראה כאילו בחר את שמו העברי החדש מתוך הכרה ש„מרץ", מרץ כמעט בלתי מוגבל, מרץ לכל עבודה למען העם והמדינה, הוא סימן ההיכר הבולט ביותר באישיותו. והנה: האיש בעל „מרץ" כה כביר — נעלם מתוכנו, נעלם לעולמים.

צר לי עליך, ידידי היקר, צר עליך. הנני זוכר את הימים ההם, כשעבדנו יחד ב־הוצאת הבטאון „פרייהייט" — איך לחמנו על מנת להפוך אותו, קודם לירחון, ואחר כך לדו־שבועון — עד שהגענו לשבועון אמיתי.

איך עבד אז שלמה מרץ יומם וליל, על מנת לרכוש את הקהל האדיש של יוצאי מרכז־אירופה. איך היה מאושר כשהפצת העתון עלתה מחודש לחודש — ואז, כשהוחלט פתאום לסגור את הש־בועון, ברגע שהיו לו הסכויים הטובים ביותר — באיזה קור־רוח, באיזה יחס של כבוד ומשמעת קיבל את ההחלטה והתחיל מיד בעבודה אחרת למען התנו־עה.

מרץ היה סמל לא רק של משמעת ב־חיים החיצוניים, כי אם גם למשמעת פנימית. הוא נשא כל עול שהוטל עליו ברצון ובעליזות פנימית. חייו לא היו קלים, רחוק מזה. רבים היו נשברים אילו היו במקומו. אולם מרץ לא היה מאלה שאהבו להתלונן על גורלם. בשמחה עבר על כל הקשיים, ומעולם לא חדל להו־דות על הטוב שנפל בחלקו, מבלי לזכור את הרע. את הכוח הנפשי לכך שאב מרץ מהכרתו הציונית שמלאה את כל אישיותו, שהוא חי בדור שראה את קום המדינה, נצחונות הצבא העברי, התחיה הלאומית. הוא ראה בזה את ה־תוצאה הישירה ממלחמת ז'בוטינסקי ו־תלמידיו — למען „הלגיון", למען הנשק העברי בידי הנוער העברי, למען המיליטריזם העברי, למען המדינה העברית. הסיפוק על הגשמת האידיאלים האלה בימיו־הוא — זה היה המקור ממנו שאב תמיד כו־חות נפשיים חדשים.

ועוד מקור אחד היה לו: אהבתו הע־מוקה לאשתו. הוא היה קשור לה כבעל, איש, רע ואבא בבת אחד. ההכרה שיש בידו לדאוג לצרכיה מילאה אותו סיפוק עליון. אם רוחו עדיין בינינו, יפנה אליה את מבטו האחרון.

איש טוב וישר ואמיץ ונאמן הלך ממנו עם מותו הפתאומי של מרץ. לא נמצא איש כמוהו בקלות.

ד"ר זאב פון וייזל

כאשר השופע־ארס לא מופיע...

אתמול בכנסת

— מאת מ. אבידן —

הדי הסערה הגדולה שהתחוללה בשבוע שעבר עודם מהדהדים בחלל הכנסת וכבר נדמה היה בראשית השבוע שהנה חשרת עבים חדשה של סערה מתקשרת בחלל או־לם הכנסת, עם ההצעות לסדר היום — וגם הפעם הנושא הוא גרמניה: „אורח" גרמני שהוזמן על ידי שר הבטחון וסגנו, האח־ראי על פעילות המדענים הגרמניים במצ־רים. הנושא לכל הדעות הוא נושא המס־עיר את רובו של העם, לרבות חלקים ב־תוך הקואליציה הממשלתית. אולם כשנ־דון אתמול הנושא בכנסת בשלוש הצעות לסדר היום, חשרת עבי הסערה התפזרה והדיון היה רציני ושקט, כי גם אתמול נע־דר מן הכנסת הזקן שופע הארס ובמקומו עלה להשיב להצעות „האיש מספר 2", שר האוצר לוי אשכול.

* * *

עד שעת הצהריים לא ידוע אם הה־צעות לסדר היום תבואנה בישיבה של אתמול — נשיאות הכנסת נתכנסה אתמול בצהריים, הכירה בחיפות ההצעות לסדר היום והן הועלו כבר בישיבת אחר הצהריים של הכנסת, אולם הכנסת נתמלאה מיד חברי כנסת.

שלוש ההצעות שהועלו על סדר יומה של הכנסת היתה להם מגמה אחת: למנוע את ביקורו של שטראוס בישראל. על דוכן ה־נואמים עלה ח"כ מ. בגין. במתינות, תוך הקשבה דרוכה מצד חברי הכנסת, הוא הע־לה את פרשת הזמנתו של שטראוס. שתי פניות הוא הפנה. אחת לאורח הבלתי רצוי: השאר בגרמניה ואל תבא למדינת ישראל. ופניה שניה: למצות בימים אלה כל קורטוב של אחדות לאומית, על אף האש הזרה שנזרקה בשבוע שעבר והש־בוע. מר בגין מציין, שרוב העם הוא נגד ביקורו של שטראוס ולא רק האופוזיציה אלא גם סיעת לאחדות העבודה.

* * *

גם ח"כ י. ברזילי בעל הצעת מפ"ם ב־נושא זה, הסתמך על „למרחב", הסביר ש־משרד הבטחון עושה מחווה של ידידות כלפי שטראוס, וארצו ומתעלם מרגשותיהם של אזרחי ישראל.

י. ברזילי טוען שאי אפשר להתאונן על ראש הממשלה ושר הבטחון שאין הוא דו־אג לספק חומר נפץ לחיינו הציבוריים, הס־פקת חומר נפץ זה אין לה „אתנחתא". תחי־לה סערת התגובה על פרשת המדענים ה־גרמניים; עוד זה לא יצא והנה התפר־צותו של הממונה; עוד זה לא יצא „ונד־רשנו על ידי ראש הממשלה לויכוח היס־טורי. „ומוסיף בריאות ציבורית"; והנה עתה באה עלינו פרשת הזמנתו של שטר־אוס על ידי שר הבטחון.

י. ברזילי מדגיש אף הוא שביקור זה מהווה פגיעה חמורה ברגשותיהם של רבים מאוד מאזרחי ישראל. כל העתונות היומית יצאה נגד ביקור זה. „רק עתון אחד בלבד התייצב להגנת הזמנה הזאת, עתון „דבר". יש גבול כנראה להעזתו — לאחר שהס־תייג קמעה מהופעת ראש הממשלה בכ־נסת לפני שבוע וספג נזיפה מצד הנהגת מפא"י, החליט להזהר הפעם".

* * *

סערה זוטא חולל אתמול בכנסת ש. מי־קוניס ממק"י שהעלה את הצעת מק"י. „ל־מרבה הבושה, מכונת התעמולה של בן גוריון — פרס מנסה גם הפעם לטהר את השרץ השטראוסי ולהציגו כידיד ישראל — בניגוד משווע למסמכים רשמיים שפורסמו גם בארצות המערב".

אולם דוקא מכונה זו של בן־גוריון ו־פרס עוררה את הסערה. ש. מיקוניס הג־דיר מכונה זו כמכונת תעמולה שנתגלתה כמכונת שקר, המירמה והסחטנות.

כאן קפצו חברי מפא"י בסערת קריאות ביניים: ב. אזניה; „מה הדיבור הזה? מ. כהן; אתה צבוע.

יו"ר הכנסת ביקש ממיקוניס לקחת את ביטויו חזרה, אך מיקוניס שאל: האם אסור לי לומר שזו מכונת שקר?

יו"ר הכנסת דרש בתוקף למחוק מלים אלו אך מיקוניס הזדרז והוריד את המילים הללו מדבריו.

* * *

שר האוצר שעלה להשיב לשליש ההצ־עות, יצא בסניגוריה לאורך כל החזית על „האורח" פרנץ יוזף שטראוס. שר האוצר מציין בפתח דבריו „אני מאוד רוצה להח־זיק עצמי במסגרת של ביטויים נאותים, כדי לא לעורר „מישהו". יעזבר לענין. רק שבועיים עברו מאז החלטת הכנסת על פעילות המדענים הגרמניים ואי־אפשר לומר שאפשר כבר במנוף ברזל להוציא את ה־מדענים ממצרים.

על כן יש נחמה לשר האוצר: „נאמר לנו בעל פה ובכתב שהפרלמנט הגרמני מכין עכשיו חוק מתאים. נחיה ונראה". זוהי קריאתי ונחמתו של שר האוצר.

ויש לשר האוצר נימוקים שצריך לטהר את השרץ. אילו היה שטראוס פחות מות־קף בדעת־הקהל הגרמנית, האם היה היה כשר? הנה חרושצ'וב אירח ברצון את אד־נאואר במוסקבה, והנה לפני שבוע הגיעה למוסקבה משלחת של מפעלי קרופ והמש־לחת היתה אורחת של השר לסחר חוץ.

„לשם מה נחוץ כאן שטראוס? — שו־אל כאן בקריאת ביניים ח"כ א. מרידור. ותשובת שר האוצר היא: אילו שטראוס ביקש לבקר במוסקבה, אין לנו הוכחות שהיו מסרבים לו.

„וועדת צדוק": היכן הצדק?

ועדת האוצר — קציני יחסי הציבור למערכה על העלאת המס

— מאת דן מרגלית —

מהרהרים תתקיים בקריה בתל־אביב ישיבה מיוחדת במינה. שר־האוצר, לוי אשכול, יכנס את חברי הועדה הנושאת את שמו של ח"כ מפא"י, עורך־הדין חיים צדוק. הוא ימסור להם את הסבריו לכתב־המינוי, יתאר בקווים כלליים את תפקידם של חברי הועדה ואת כוונות משרד־האו־צר, לנהוג על פי הנחיותיהם של חברי הועדה, לגבי שנת התקציב הבאה.

השלב הראשון בעבודת ועדה זו יסתיים סמוך לחודש אוגוסט. הוא נועד לקבוע די־רוגי־מס חדשים.

אולם עוד לפני דברי הפתיחה של שר־האוצר מהרהרים, כבר ניתן להתנבא מבלי להסתכן: עבודת הועדה עתידה להגדיל את הכנסותיו של משרד־האוצר ממס־ההכנסה. אם תהיה זו עבודה מוצלחת — יצליח שר־האוצר לגבות סכומים קטנים מכיסו של האז־רח, לשנות את הרכב חלוקת־התשלום מבעלי ההכנסות השונות, אם תוכשל הועדה — יהיו השיעורים המוגדלים של המס גבוהים במיוחד.

רק דבר אחד ברור: האזרח הישראלי ישלם בשנה הבאה סכומים גבוהים יותר למס־הכנסה.

* * *

• רוב מובטח לאוצר

כאשר נודע השבוע לראשונה על הקמת הועדה, בראשותו של עורך־הדין חיים צדוק — אשר הינו ח"כ עצמאי, יחסית, במפא"י — התעוררו בחוגים כלכליים תמיהות מרו־בות על הצורך בקיומה. כי לשר־האוצר מכשירים ממלכתיים לא מעטים, באמצעותם הוא יכול להגדיל את תשלום־המס — כמו במכוניותיו, הרוב המובטח לו בכנסת וב־ועדת־הכספים.

התשובה האפשרית היחידה, המסבירה את הסיבה להקמת־הועדה: ראשי משרד־האוצר, שנכשלו לאחרונה בגביית מס־הכנסה באמצעים נוקשים, החליטו ליצור קולט־רעמים. הועדה תהיה קצינת־יחסי־ציבור לקראת העלאת־המס. תפקיד זה נועד לועדתו של ח"כ צדוק, אשר תשמש כיסוי ציבורי להבהרת עמדתו של שר־האוצר.

משרד־האוצר הרכיב את הועדה בתבונה מרובה. הוא כלל בה אישים מחלקים שונים של הציבור, החל בחוגים הקשורים בסקטור הפרטי וכלה בבורמים מפא"יים ישירים. כש־האחרונים מהווים מעיקרו של דבר, את הרוב בועדה.

אחד התפקידים העיקריים, שהועיד משרד־האוצר לועדת־צדוק: לכלול במסגרת תשלום מס־ההכנסה גם את תוספת־היוקר. פירוש הדבר: ככל שתהיינה התוצאות נוחות, או [illegible] — בראש וכראשונה, במשכורותם של השכירים.

כאשר הודיעו אנשי־האוצר השבוע על הקמת הועדה, עטפו הם את הדבר — שבכלל הודאה־למעשה בדבר הכוונות להעלות את המיסים לקראת שנת־הכספים הבאה — ב־מלל מרובה.

הקורא השטחי יכול היה אמנם להשיב, למיקרא הידיעות הראשונות כי הכוונה היא להקלות כלשהן בתשלום־המס. אולם המציאות טפחה במהירות על פני השכירים, כשנודע על כוונת משרד־האוצר, לכלול גם את תו־ספת־היוקר בכלל התשלומים החייבים במס־ההכנסה הכבד.

* * *

• הנעלם הבא: כמה

על אף הרוב המובטח סירב משרד־האוצר להרחיק לכת. הוא לא העניק סמכות מחייבת כלשהי בידי ועדת־צדוק, כפי שעשתה ה־ממשלה לגבי רשות־התעריפים־לתחבורה. מש־רד־האוצר לא התחייב לקבל את המלצות ועדת־צדוק, אם כי ברור, שינסה לפעול בהתאם להמלצותיה, במידה ולא יעמדו ב־ניגוד קיצוני לכוונות גובי־המיסים שלו.

המסקנה הברורה: לועדת־צדוק אין סיכוי לבלום את העלאת־המיסים, בה מעוניין משרד־האוצר, לקראת השנה הבאה. אולם רצונו לקבל גיבוי מלא ככל האפשר מחוגים שונים, לקראת פעולתו זו — העתידה לעורר התמרמרות ציבורית — עשוי לגרום לכך, שיוותר על אחדות מתביעותיו בשלבים שונים של הדיון.

כמעט ברור כי ח"כ צדוק, שהינו, כבעלי הגישה המתונה יותר במפא"י בשאלות מיסים, ינסה — כמו כל יושב־ראש של ועדה־ציבורית — להגיע לכלל סיכום אחיד. גם משרד־האוצר מעוניין בסיכום כזה, ללא דו"ח־מיעוט, שיבטל כליל את כוונת האוצר בשטח יחסי־הציבור לקראת העלאת ה־מיסים.

זאת הבינו גם ארגונים שונים, ביניהם חוגי האיכרים, התעשיינים, הסוחרים והקב־לנים. רצון האוצר בדו"ח אחיד — פותח פתח לויכוחים ולהחלשת רוע־הגזירה. השבוע נזכרו הם בועדה משותפת, אותה קיימו לפני שנים אחדות, כאשר על הפרק עמדה בעיית הדירוג של מס־ההכנסה. לכן התנהלו בימים שלאחר הקמת הועדה שורה של שיחות, שנועדו להחיות את הגוף המשותף של ה־סקטור היזמי, אשר תפקידו לרכז חומר, להגישו לועדה.

במקביל לכך עשויים גם ארגונים, כמו ארגוני נשים, להעלות תביעות מיוחדות־במינן כגון — להכליל בזיכויים ממס־ההכנסה גם תשלומים לעוזרות־בית, ובצורה זו לעודד נשים לצאת לעבודה.

בכל זאת נראה היה השבוע, כי לאיש הקטן היו סיכויים קטנים מאוד, שבעיותיו יועלו בצורה משכנעת בפני הועדה. הוא ישלם מס גבוה יותר. מה שנותר בבחינת נעלם: כמה הוא ישלם?

על הכוונת

הצעתה של ארה"ב לקצץ בתעריפי המכס הנהוגים כיום בעולם המערבי שהובאה ע"י כריסטיאן הרטר (ראה תמונה) — כנציגו של קנדי נדחתה ע"י ועי־דת גאט"ט:

פאריס לוואשינגטון: גאט"ט הוא שלנו

— מאת ח. שפיר —

השוק האירופי המשותף הוכיח את עצמו פעם נוספת כמסגרת כלכלית רבת כוח והשפעה, המכ־תיבה למעשה את המדיניות הכל־כלית לרוב ארצות העולם החופשי. יתר על כן, ארגון כלכלי זה עומד בדרכה של מנהיגת העולם המער־בי, ארה"ב, להגשמת חלק מתכניו־תיה בשטח הכלכלי והמדיני כאחד.

בועידת גאט"ט הנערכת עתה בג'נ־בה, נדחתה הצעתו של הנשיא קנדי לקיצוץ רוב תעריפי הסחר בעולם. הצעה זו, שמטרתה היתה לפגוע ב־עוצמתן הכלכלית של שש מדינות השוק, נדחתה לפי יוזמתן ובהשפעתן.

• נצחון צרפתי

יהיה בכך משום נצחון חשוב ליריבתה של ארה"ב בגוש המער־בי, צרפת, התובעת הורדת תעריפים סלקטיבית.

והעובדה שהיה בכוחה של צרפת לדחות הצעה אמריקנית בפורום בו משתתפות 42 מדינות מערביות מו־כיחה זאת. מקרה זה — גם מוכיח מחדש שפרט לשוק האירופי המ־שותף לא הצליחה שום מסגרת כל־כלית אחרת, לגבש ארגון כלכלי רב השפעה ובעל עתיד לטווח ארוך כזה בו התארגנו שש מדינות, מאירופה המערבית, בחתמם על „חוזה רומא" במרס 1957.

בתקופה שלאחר מלחמת העולם ה־שניה, כשארצות אירופה עמדו בפ־ני הבעיה החמורה של שיקומן מה־הרס המלחמתי, התגבשה יותר ויו־תר ההכרה לצעוד יחדיו לקראת מ־שימה זו. אולם בהיותן רובן ככולן חלשות ללא יכולת לעמוד על רגליהן באורח עצמאי בסיוע האמריקני, היה זה אך טבעי שהצעד הראשון נעשה בקנה מידה בינלאומי.

• כך קם גאט"ט

כבר בשנת 1947 הוקם ארגון „ההסכם הכללי לעניני מכס וסחר" (גאט"ט) בהשתתפות 23 מדינות, שריכזו בידיהן למעלה משני שלי־שים של הסחר העולמי.

כיום מגיע מספר החברים ב„הסכם" זה ל־42 — ביניהם ישראל. מספר מדינות נוספות, כמו ארגנטינה, שוויץ, מצרים, ספרד וקמבודיה, מבקשות עתה להצטרף אליו. שתי ארצות, פולין מהגוש המזרחי, ויו־גוסלביה בעלת המעמד הספציפי על המפה המדינית משתתפות בגאט"ט בתנאים מיוחדים ומסוגים כחברות „נספחות".

שתי מטרות הדריכו את מייסדי גאט"ט: להביא לחיסול הדרגתי ו־כללי של מחסומי־הסחר, ולהנהיג מש־טר של אי־אפליה ביחסים המסחריים בין המדינות.

ביסודו של גאט"ט מונח, איפוא, העיקרון של שוויון. אלא שלמעשה, אין זה לעתים אלא שוויון פורמאלי בלבד. באשר, כפי שהגדיר זאת ב־זמנו נציג הודו בארגון, „היחס של שוויון אינו צודק אלא ביחסים בין שווים". והרי אין להשוות את כוחן ומעמדן של המעצמות המפותחות עם מצבן של ארצות בלתי־מפותחות או מתפתחות. מאחר ודוקא אלו האחרו־נות זקוקות ל„העדפה" ניכרת, לשם הגנה על ענפי־המשק הצעירים וה־רכים, שאינם יכולים לעמוד בפני התחרות „שווה" עם אדירי המשק ה־מבוסס והמפותח.

• „מועדון של עשירים"

העובדה שבמשך 15 שנות קיומו הכפיל גאט"ט את מספר חבריו, אין בה כדי לבטל את הטענה כ־אילו הארגון הנו מעין „מועדון של עשירים בלבד".

אולם, עיקר חולשתו של ארגון גאט"ט טמונה במסגרתו הרופפת וב־עובדת קיומו של השוק המשותף. ו־בדיוק כפי שירד קרנו של „ההסכם הכללי לעניני מכס וסחר" עם הקמ־תו של השוק המשותף, כן לא הו־כיחו זכות קיום מסגרות כלכליות אח־רות שניסו להתחרות ב„שוק" אדיר הכוח.

שבעת מדינות ה„סחר החופשי" התאוששו כבר מהקמת מסגרת כלכלית מבוססת ובעלת עוצמה משקית. רובן מתדפקות על שערי ה„שוק" או שו־אפות להיספח אליו במעמד חברות נלוות. מכאן יוצא שבשוק הכלכלי העולמי שולט ה„שוק האירופי המשו־תף". ולא זו בלבד ביסודו של ארגון זה, בחוזה רומא, מונח העקרון ל־הפכו לאיחוד כלכלי־מדיני.

• הישגים כלכליים ומדיניים

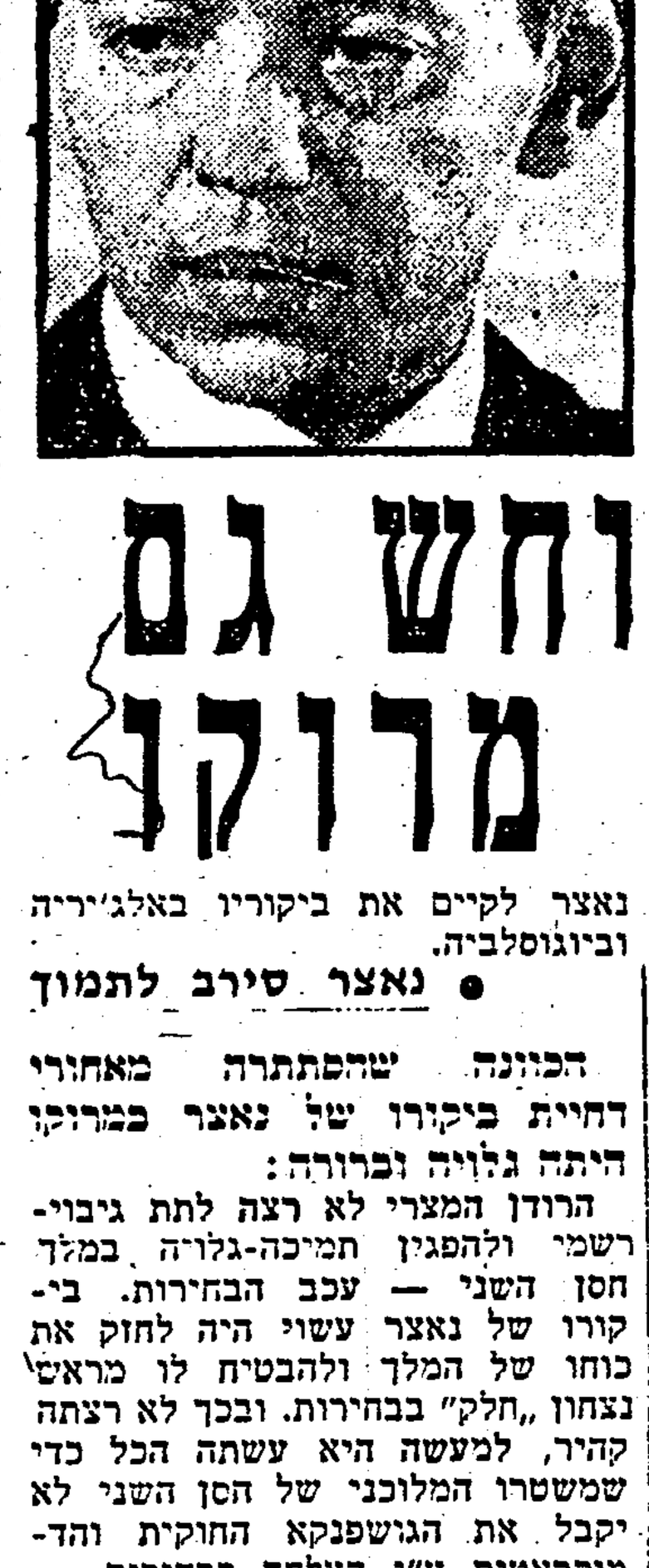
עתה, בתום השנה השמינית ל־קיומו, יכולות שש חברות השוק, להצביע לא רק על שגשוג כלכלי שדוגמתו לא ידעו מדינות אירופה מזה שנים ארוכות, כי אם על הי־שגים מדיניים כבירים.

צרפת, ביססה את מעמדה הבינל־אומי הודות להתקשרות כלכלית עם שותפותיה בשוק, היא מתקרבת בצ־עדי ענק לקראת מטרתה להקים תחת הנהגתה כוח עולמי שלישי בשל דבי־קותה בוואשינגטון בטריקת דלת ה־„שוק" בפניה. ופעולתה האחרונה דחיית הצעתו של הנשיא קנדי, שהו־באה לועידת גאט"ט באמצעות נציגו המיוחד כריסטיאן הארטר, אף היא יכולה להתפרש כנצחון מדיני, למרות שיסודה באינטרסים כלכליים גרידא.

• ה„נקודה" הישראלית

אגב, דחיית ההצעה האמריקנית נוגעת גם באינטרסים של ישראל. הדבר זה בא לביטוי בפגישתם של שר המסחר והתעשיה שלנו מר ספיר, עם כריסטיאן הארטר.

תמימות הדעים של השנים, בעת פגישתם, ביחס לשאלה הנידונה, נו־בעת מתוך העובדה שישראל מעונ־יינת בקיצוץ תעריפי הסחר העולמי דבר שיקל עליה את ההסדר עם מדי־נות ה„שוק". מבחינה זו זהה מצבנו עם זה של ארה"ב ששיווק תוצריה החקלאיים במדינות ה„שוק" נפגע יו־תר ויותר עם התעצמות הארגון הכל־כלי האירופי.

חסן השני מלך מרוקו (ראה תמונה) שימש לאחרונה מטרה להת־קפות מצד נאצר, דבר שהשפיע גם על תוצ־אות הבחירות לפרל־מנט הראשון במדינה זו:

נאצר בוחש גם בקדרת מרוקו

מאת סופר „חרות" לעניני ערביים

כבר עם פירסום תוצאות הבחירות במרוקו, שגרמו מפח נפש למלך חסן השני ולמפלגה התומכת בעקרונותיו („החזית ה־מלוכנית" שזכתה בפחות מ־49 אחוזים מכלל הקולות לפרלמנט הראשון במדינה) פתחה קהיר ב־מסע תעמולה חריף נגד רבאט.

והקשר בין שתי התפתחויות אלה לא רק שהוא קיים אלא גם ירוד ואופייני לאשר התרחש לאחרונה ב־ציר קהיר—רבאט. הקרע הגלוי בין נאצר לבין חסן השני פרץ בתחילת חודש זה, בעת ביקורו של הרודן המצרי באלג'יריה. אז שיגרה איג־רת־דחופה מקהיר לרבאט שבה הי־תה כלולה הודעה על דחיית ביקורו של נאצר במרוקו „בשל המצב במז־רח התיכון". „מצב" זה לא מנע מ־נאצר לקיים את ביקוריו באלג'יריה וביוגוסלביה.

• נאצר סירב לתמוך

הכוונה שהסתתרה מאחורי דחיית ביקורו של נאצר במרוקו היתה גלויה וברורה:

הרודן המצרי לא רצה לתת גיבוי־רשמי ולהפגין תמיכה־גלויה במלך חסן השני — עקב הבחירות. בי־קורו של נאצר עשוי היה לחזק את כוחו של המלך ולהבטיח לו מראש נצחון „חלק" בבחירות. ובכך לא רצתה קהיר, למעשה היא עשתה הכל כדי שמשטרו המלוכני של חסן השני לא יקבל את הגושפנקא החוקית והד־מוקראטית ע"י הצלחה בבחירות.

לצורך זה לא היסס נאצר מלאשר פעולת־חתירה ותעמולה ענפה נגד חסן השני. האיגרת ששלח המלך ה־מרוקני לנאצר, בהיותו באלג'יריה, [illegible]

מנהיגים שאפתניים מפוררים את אחדות יבשת אפריקה

בורגיבה מטוניס, הנגוס החבשי, נשיא ליבריה, מנהיגים את הכוחות הלא־סוציאליסטיים ביבשת השחורה, ומייצגים את ה־אוריינטציה הפרו־מערבית. היריבות הגלויה של בן בלה ופעולותיו המהפכניות נגד המלך חאסן מבריחות את מארוקו לבדוק מחדש את עמדתה ולבקש התקרבות מדינית עם המערב, וזאת למרות העובדה שמארוקו קיבלה נשק כבד מהגוש הקומוניסטי, והצטרפה על ידי כך במידה מסויימת לאוריינטציה אנטי־מערבית.

שאיפותיהם של נאצר, נקרומה ובן בלה ביבשת אפריקה אילצו לא רק את שטחי צרפת לשעבר להקים את האיחוד הכלכלי האפרו־מאלאגאשי. אלה הכריחו גם את תנועת השחרור הפן־אפריקני באפריקה המזרחית והמרכזית, להקים את האיחוד של השטחים הבריטיים לשעבר בחלק זה של היבשת השחורה. המועצה המחוקקת של קניה רואה באיחוד כזה הכרח מדיני וכלכלי.

כפי שאנו רואים, נשארו למרות שיתוף הפעולה של מדינות אפריקה, בהרבה שטחים מדיניים, סוציאליים ותרבותיים, הרבה יסודות פוליטיים שלאורם נראות השיחות הבאות של איחוד מדיני פאן־אפריקני כמוקדמות מדי.

יתר על כן, כל עוד ממשיכות מדינות אפריקה לקבל את התיאוריה של אי אלה מדינות באפריקה, שגם שייכות ליבשת השחורה, תהיה צפויה סכנה לעצמאותן של מדינות אפריקה, והשקפה הפאן־אפריקנית וכן האיחוד הפאן־אפריקני יישארו בגדר חלום נוסטאלגי, שלא יתקיים לעולם.

מנקודת השקפה אפריקנית גרידא, מופרדת אפריקה מאירופה לא על ידי הים התיכון, כי אם על ידי מדבר סאהארה. צפון אפריקה המוסלמית, או מאגרב המוסלמי, כולל לוב, מצרים וחלק מסודאן הצפונית, איננה אפריקה. במלים אחרות, 48 מיליון תושבים לערך מגיברלטר ועד סודאן, אינם שייכים למשפחת העמים הכהה של אפריקה. מנקודת ההשקפה של גזע, הצבע, התרבות, ההיסטוריה, הדת, הם יסודות זרים. שאיפותיהן של מצרים, מארוקו ואלג'יריה באפריקה מוכתבות או מוטלות על ידי שיקולים גיאו־פוליטיים ושאיפותיו האישיות של נאצר ובן־בלה. אלו הן שאיפות ניאו־קולוניאליות מובהקות, שאין להן כל קשר עם השאיפות הפוליטיות, הסוציאליות, הכלכליות והתרבותיות של הגועים והאומות ביבשת השחורה.

* * *

ישראל, הנאמנה למסורתה התרבותית והמוסרית, השיבה לקריאתן של אומות אפריקה והושיטה להן עזרה, יעוץ וסיוע. האיחוד ביבשת השחורה הנו ללא ספק מעשה מתקדם, שחייב לזכות בתמיכה כל אלה שיקרות להם החרות העמים וזכות ההגדרה העצמית. לאומות קטנות וחלשות באפריקה צפויה תמיד סכנת ההתפשטות האפריקנית. בחובתנו, וגם מעניינו לעזור למדינות אפריקה לחשל את אחדותן ועל ידי כך לסייע להן להתנגד לכל נסיון להשליט במקום הקולוניאליזם האירופי את דחף ההשתלטות הערבית.

עד כה התבטאה הנוכחות הישראלית ביבשת השחורה בסיוע חומרי, ביעוץ מדעי ותרבותי. אבל דוגמתן של גאנה או בורומה ביבשת אסיה הוכיחה כי סיוע כלכלי, מדעי ותרבותי בלבד לא די בהם. כמנגנו מנהלים קרבות מדיניים בנשק רעיוני. בהכינו את הופעתו בזירה המדינית של אפריקה, הכריז בן־בלה, כי "יש להכות כי ישראל באפריקה לפני שיכו בה בתל־אביב", והאשים את ישראל שהיא משמשת תמנון אימפריאליסטי המסתנן לתוך יבשת אפריקה. בן־בלה נטל על עצמו את המשימה "להוקיע את שאיפותיה הנוגעיות של ישראל באפריקה".

אין בכוחה של ישראל לבלום את ההת־ הערבית ביבשת אפריקה על ידי סיוע ..., תרבותי ומדעי בלבד. העובדה שישראל מוקעת כמכשיר אימפריאליסטי פוליטי, הגיע הזמן שעושי־המדיניות שלנו יפתחו בהתקפה מדינית ביבשת השחורה ויוקיעו את השאיפות הערביות. עצם העובדה שהדוקטרינה והמציאות הפוליטית במדינות ערב מבוססות על שלילת הערכים שאומות אפריקה שואפות להם, נותנת בידינו הזדמנות פוליטית מיוחדת במינה להביא לעמי אפריקה את עקרונות החרות והאנושות שעליהן מבוססת היהדות.

...פי החוץ של 32 מדינות ריבוניות ב...קה התכנסו באדיס אבבה כדי להכין ... סדר היום לועידה הבאה של ראשי המ... הצומחות להתכנס ב־23 במאי 1963, ... דיון בדרכים ובאמצעים לאיחוד המדי... הכלכלי של המדינות הריבוניות ביבשת ...קה.

...שי המדינות יתכנסו בבירת חבש בא... של אופטימיות ותקוה שקולה להשגת ... כלשהו. קיימים הרבה אינטרסים משו... שהוכיחו, בשנתים האחרונות, כי את... אפריקנית איננה שאיפה נוסטלגית מופ... , כי אם הכרח מדיני. בעת ובעונה אחת ... מגמות מדיניות בארצות אפריקה ה... יסודות של חילוקי דעות ומנעו ניסוח ... מדיניות משותפת. שתי המגמות המנו... הן בתקפן, ויהיה זה תפקידם של המ... האפריקנים למצוא פתרון כלשהו ...וס חיונדי" כלשהו. בעינינו הישראלים ... הבעיות שמנסות לפתור מדינות אפרי... בעיות בעלות חשיבות משנית, לו רק ... שלארצות ערב, וביחוד מצרים, אלג'יריה ...וקו ישנן שאיפות משלהן ביבשת הש... ועל מנת להשיגן, הן מנסות לדחוק ... רגלנו מיבשת זו.

היסודות שתרמו לקראת גידול הרעיון האיחוד המדיני של אפריקה הם רבים ...ם. הפאן־אפריקניות מצאה את ביטויה ...ים מדיניים, סוציאליים ותרבותיים ... באו"ם הקימו מדינות אפריקה גוש ... כגוף אחד בהתנגדותו לנוכחות בדרום ...קה ולנוכחות הפורטוגלית באנגולה. ... אפריקה עומדות מול בעיות רבות ...פות, אחת מהן היא הצורך לנסח את ...נות של זכויות האדם בהתאם למצי... הסוציאלית, התרבותית, הכלכלית ו... ...ית של החברה האפריקנית. בהתאם לכך ... בשנת 1961 משפטני אפריקה בלא... על מנת לאשר מגילה אפריקנית של ... האדם.

... 1961 יזמה יונסקו ועידה של 40 ... אפריקניות, עצמאיות ואף בלתי... ...ות לפי שעה, שנתכנסו באדיס אב... ...שם טיפול בבעיות המסובכות והד... ביותר של החינוך באפריקה.

...פריל 1961 אישרו 24 מדינות באפרי... תכנית לפיתוח סוציאלי וכלכלי לטווח ... תחת סיקות האו"ם. הגשמת תכנית ...ריכה את שיתוף הפעולה ההדוק של ... אפריקה.

... 1961 נתכנסו 45 איגודים מקצ... של אפריקה בקזבלנקה לשם הק... פדרציה כלל־אפריקנית של האיגודים ...עיים.

...הן אחדות בלבד מהבעיות שטיפ... בהצלחה ארצות אפריקה, והמהות ... להליך נוסף של איחוד.

* * *

...ובעונה אחת היו בשנים ... יסודות ומגמות שהכניסו חש... חילוקי דעות, ופעלו נגד הקמתה של ... שותפת. יסודות אלה של חילוקי ... לא סולקו ועוד לא יושבו מעולם. ... אפריקה הופיעו מגמות מדיניות ... מאוד, ועוד אתן הופיעו מנהיגים ... שאיפות מסוכנות מאוד.

...ם, בעלת האינטרסים הגיאו־פוליטיים ... השחורה, נקטה צעדים מעשיים על ... להרחיב את השפעתה ביבשה. נאצר ... מתחולה להשיג את המנהיגות המ... של יבשת אפריקה.

...לא רק נאצר מסכן את עצמאותן ...דינות אפריקה. גם הנשיא נקרומה, ...על שאיפות אישיות, שואף להשיג ... מנהיגות ביבשת השחורה. מטעמים ... הקימו שני המתחימים למנהג ... אפריקה את גוש קזאבלנקה, הכולל ...בירות מארוקו, גאנה, גיניאה ומאלי. ... אלה הגיעו להסכם בכבר הנחת הי... לאחדות כלכלית של חמש הארצות. ... איש לא אים על עצמאותן, הסכימו ... את כוחותיהן המזויינים תחת פיקוד ... מאוחד. הקמתו של גוש קזאבלאנ... ... שאיפותיו הפוליטיות, הבהיל את ... אפריקה ואילץ אותן להקים את גוש ...ה, המורכב למעשה מכל שטחי צר... בעבר, ליבריה, ניגריה, טוניסיה, לוב, ... ליאונה, חבש וסומאלי. גוש מונ... ... אישר, מתוך התגדרות בגוש קזאב... ...ה את שויון של כל מדינות אפ... ... ותוך גינוי השאיפות של גוש קזאב... ...ה, סמך את ידיו על הדוקטרינה של ... ריבות בענייניהן הפנימיים. ארצות ...ה הבריון שהן מעדיפות שיתוף... פונקציונלי בין מדינות אפריקה על ... מדיני.

...מה שלא היה מרוצה בתוצאות המ... של הקמת גוש קזאבלאנקה, הקים ... 1961 איחוד קלוש, המורכב מגיני... ...אנה ומאלי, כלומר שלוש המדינות ...ביות של גוש קזאבלאנקה. האי... ...דוסף נועד להיות גרעין של פדרציה ...ית יותר רחבה. מתוך פחד בפני ...ו של נקרומה, והמטרה של אר... ...ריה של אפריקה שהוא הסיף לה, ... שולל צרפת לשעבר באפריקה, ש... עצמאות בשנת 1960, איחוד כלכלי ... אלגאשי.

...ירה הצטרפה, מיד לאחר שהשיגה ... מאותה, לגוש קזאבלאנקה. אבל ...ר שבן־בלה, על שאיפותיו במאגרב ... ובאפריקה, לא יוכל לשתף פעולה ...לך חאסן ממארוקו. סירובו הגס ו... ... של בן בלה להשתתף בועידה ... קזאבלאנקה, שנועד להתקיים בראשית ... 19, גרם לדחית הועידה. למעשה ... לאלי שאיפותיו המהפכניות של בן ...ספון אפריקה כל שיתוף פעולה. בין ... ומארוקו, ויש לראות את גוש ...אנקה, מכל הבחינות כלא קיים. ...ורות המעשית של גוש קזא... ... הפיגה את הפחד והחששות של ...ינות מונרוביה ומקלה על משימתן ...יגי אפריקה הנועדים באדיס אבבה.

* * *

... תהיה זו טעות מדינית להניח ...פוררות המעשית של גוש קזאב... ... סילקה מאליה את חילוקי הדעות ... את הניגודים המדיניים בעולם ה... ... הופעתו של בן בלה בזירה המ... אפריקה הכניסה יסוד חדש המסכן ... אותו של המדינות הקטנות באפ... ... עמידה ביבשת אפריקה יריב חדש ... ולנאצר, גם אלג'יריה שואפת לש... ...שת אפריקה אותו תפקיד ששוא... ... לא גאנה, מצרים וגיניאה. בשטח ... המדיניות המובהקות מאפיל על ... הפאן־אפריקנית הבאה הריב בין ... ומאוריטניה על גבולותיהן המשו... ...ה, ודרישתה של סומאלי להגדרה ... בני סומאלי לגבי קניה, חבש ו... ... הצרפתית מאידך.

... הרעיוני תעמוד הועידה הבאה ... ראשי מדינות באפריקה נוכח ה... ... קשה מאוד של סיגול שתי אסכו... ...טבה מנוגדות ושני משטרים כלכ... ...ציאליים מנוגדים. מצרים, גאנה, ... ובאופן חלקי מאלי וגיניאה קשו... ... מסויים של אסכולה רעיונית סו... ...ת. נקרומה קיבל למעשה משטר ... על הדוקטרינה הסובייטית הסו... ... כל המדינות האלה קיבלו אי... ... סוציאליסטית פורמלית, והן ... באיחוד מדיני אפריקני. כולן מנה... ...זות מפורשת של אי־הצטרפות ל... ...ו, המתבטא מכל הבחינות באו"ם ... מתמיד ושיטתית במדיניות הסו־

סערה אנושית בחופי הכרך

עם הקמת הנמל החדש באשדוד יחוסלו נמלי תל־אביב ויפו — רשות הנמלים: העובדים יישלחו כרובם לגמלה; 1500 פועלי הנמלים התארגנו לדחות גזרה זו ותובעים את זכותם להיות מבוני הנמל החדש ועובדיו לעתיד

— מאת **יהודית וינקלר** —

נמל תל־אביב סער. לא גלי הים התרוממו מעבר למזחי הבטון. לא היו אלה גם רוחות האימה. סערו האנשים, שבמשך 27 שנים יכלו לגלי הים ולרוחותיו, אך עתה הם חוששים כי כוחות חזקים מאלה רוצים להכניעם. רוח הקידמה ורוחן של כל המלים הנעלות המרכיבות את הרעיון המרכזי של המדינה בשנתה ה־15: הכושי עשה את שלו, הכושי יכול ללכת!

לאן?

משיבים ותיקי הנמל: רוצים לשלוח אותנו לפנסיה הביתה. מי אמר שאיננו יכולים עוד לעבוד? מי קובע אם קשישים אנחנו והגיע הזמן להפרד מהים. מי במדינה הזאת יכול להורות לנו, לותיקי הנמלים לשלב ידינו באפס מעשה ליד מפתן הבית? בשלב זה של הדו־שיח מתרוממים גלי הויכוח מעלה מעלה. החזאי היה מגדיר את המצב כ"סוער".

* * *

● **יום טוב והימים הבאים**

הכל התחיל מתוך כוונות טובות. הנגב מתפתח. המדינה משקיעה סכומים אגדיים לפיתוח אוצרותיו ולהפיכתו לאיזור פורה ופורח. אם יש תעשיה בנגב, חייב המציאות הוא לסלול דרכים להוביל את התוצרת. ואם התוצרת מיועדת ליצוא, יש למצוא דרכים קצרות וזולות לשם כך. להוביל את מוצרי הנגב עד לחיפה — אמרו מביני חשבון, לא כדאי. מאידך, באם יימצא מוצא לים, בחלקה הדרומי של המדינה, תינתן על ידי כך זריקת־עידוד עצומה לכל הדרום השומם. חשבו ומצאו: יש להקים באשדוד נמל. הנמל אותר, תכניותיו אושרו, מלאכת הקמתו נמסרה ל"סולל בונה".

אנשי נמל תל־אביב ויפו, 1500 במספרם, פקידים, סבלים, ספנים ופועלים רבים, שלחו מבטי קנאה לעבר אשדוד. הם המשיכו לפרק את מטעניהן של האניות השוגגות במרחק קילומטרים מחוף תל אביב, כדרכם זה 27 שנה, מאז החרימו פועלי הנמל הערביים את העליה דרך נמל יפו. יחד עם זאת כאבו את כאבם של נמלי תל־אביב ויפו דהיום, העומדים על מקומם, שעה שהכל מסביבם מתפתח ומשנה צורה. "אם מקימים נמל חדש ומודרני, הרי מקומנו שם" אמרו זאבי הים הללו ותרגמו את דבריהם לשפת התביעות בשוק העבודה המאורגן במדינה.

* * *

● **מיהו קשיש**

בשלב ראשון תבעו לשתפם בבניית הנמל. לא היתה זו אמירה סתמית. עובדי הנמלים הותיקים התארגנו, השקיעו מאות אלפי לירות ברכישת שיכונים באשדוד, כדי להבטיח לעצמם דיור ברגע שיעברו כליל לנמל החדש. אחרים, נרשמו לשיכונים ופורעים את החשבונות החודשיים. בשנת 1960 בעצם ימי גיבושו של חוק הנמלים, דרשו ותיקי תל־אביב—יפו להכליל בחוק סעיף שיבטיח עדיפות עבודה באשדוד לתל־אביבים וליפואים. בפגישה עם שר התחבורה דאז, מר בן אהרן, הבטיחו נוסף לכך כי תינתן להללו זכות להשתתף בבניית הנמל. תביעות אלה הוכרו בחוק רשות הנמלים. לכאורה לא היתה כל סיבה מוצדקת לדאגה. חוק הוא חוק ותוכנו־כך חשבו, קודש.

אלא שהמציאות פירשה באופן שונה את החוק הכתוב. נמל אשדוד החל לצמוח מתוך הים, אך התל אביבים נותרו בנמליהם הישנים. איש לא פנה אליהם בקריאה לרדת אשדודה. יותר מכך, כאשר פנו התל אביבים בדרישה שתינתן להם האפשרות להתחיל לעבוד באשדוד — נתקלו בחומת דחיות. הם פנו לרב אלוף לסקוב ב־1.12.61 והזכירו את כל שלבי המו"מ וההבטחות. התשובה בוששה לבוא. אומר היום מזכיר עובדי נמל תל אביב מר זוהר: "משהו אבד באימון שנתנו באנשים הצריכים לבצע את חוק רשות הנמלים".

* * *

● **"הפועלים עשו שלהם"**

הסיכום בהווה: 400 מעובדי נמלים בציוד מיושן

תל־אביב ויפו נרשמו לשיכונים באשדוד. הללו ויחד עם יותר 1100 חבריהם נסעו ברכבת מיוחדת לאשדוד לירית אבן הפנה לנמל החדש. הם האמינו אמונה עיורת שהנמל יהיה נמלם העתיד. איש לא הזכיר בימים אלה, כי התל אביבים קשישים. "כשהיו צריכים עובדים מקצועיים להנחת קו הנפט — קראו לנו. כשהיו צריכים לבצע מבצעים מיוחדים במלחמת סיני — קראו לנו. אבל כשהתחילו בבניית הנמל והצענו את עצמנו להיות בין הראשונים, לא היתה כל תשובה".

התשובה לדעתם של אנשי תל אביב באה עתה. היא נכללה בדבריו של דובר רשות הנמלים שציין כי נמלי — תל אביב ויפו יחוסלו עם הפעלת נמל אשדוד וש־פרט לגרעין שיעבור לאשדוד, היתר יישלחו כרובם לגימלה. עובדי נמלים אלה שהם ברובם קשישים, יצאו איפוא בחלקם לגימלה ואחרים ישמשו לגרעין בצוות עובדי נמל אשדוד.

* * *

● **ההכנות "לקראת"**

קשישים? שואלים התל אביבים: מיהו קשיש במדינה הזו?

בגיל 40, 50 או 60? הגיל הממוצע שלנו הוא 50. לא יותר מ־45 עובדים הגיעו לגיל הפרישה, היתר מלאי כוח ומרץ ורוצים לרדת לאשדוד. בפרסומים הרשמיים מסבירים הפועלים הוותיקים בשני הנמלים לרשות הנמלים נאמר: "לא אתם תקבעו שאנו כבר ישישים ושצריכים לצאת לגימלה. אנו מבצעים את העבודה בשני הנמלים בתנאים קשים של ים פתוח, לשביעת רצונם של כל הגורמים. רכשנו ידע במקצוע זה במשך עשרות שנים ובוודאי נוכל לעמוד במשימות ובאחריות של עבודה בנמל מודרני וחדיש. עוד נחנך ונדריך דור צעיר לחיי עמידה בנמלים.

באסיפה הכללית שנערכה לפני ימים אחדים ברחבת נמל תל אביב, עלו בזה אחר זה על במת הנואמים עסקנים וסתם פועלים. המכנה המשותף בדבריהם היתה הדרישה החד משמעית לנקוט בצעדים לביטול הגזרה.

כולם כאחד ניסו לפקוח את עיניהם של אלה הסומכים על כך כי הישועה תבוא "איך שהוא". "אם לא ננקוט בצעדים, נעמוד בעוד שנה עירומים ומרומים".

* * *

● **זריקת־עידוד לדרום**

אחד הותיקים בנמל תל אביב, יום טוב, עלה לדוכן, התרגש, הכים לעבר הים זעק בהתרגשות לתוך המיקרופון:

איפה נלך לעבוד, איפה תלך לעבוד אתה ליברמן ואתה יענקל'ה ואתה דב רפפורט ואתה מולכו, איפה? 60 חברים שלנו נהרגו בעבודה. 30 מתו. עבדנו שנים בים פתוח. הורדנו מטען ועולים, ועכשיו רוצים לזרוק אותנו — לא ניתן. שמחה אוליאן, מזכיר פועלי נמל תל אביב ויפו אמר: "איזו שפיכת דמים תהיה זו להלחם בפועלי אשדוד שאינם אשמים בכלל!"

אם נדמה כי עיקר מרירותם של פועלי הנמלים מופנית לרשות הנמלים, הרי טעות היא זו. מדבריהם ניתן היה להבין בבירור כי מזכיר ההסתדרות הכללית, מר א. בקר, נמנע והתחמק עד כה מהתערבות כלשהי לטובת פועלי הנמלים, למרות פניותיהם המרובות אליו. בנקודה זו מתגלה לעין, כל תחילתו של סכסוך בין המחלקה לאגוד מקצועי ומועצת פועלי תל־אביב מחד, לבין מזכירות ההסתדרות — מאידך.

תמיכה גלויה ובלתי מסוייגת בפועלי נמל תל־אביב—יפו גילו עובדי נמל חיפה שנציגם נחמיה גרינברג אמר: "מאבקכם מאבקנו".

זהו השלב הראשון במאבק על זכות העבודה בנמל אשדוד. עובדיו הנוכחיים, ים עולים חדשים ויוצאי צבא־קבע או פועלי נמל אילת, שהחליטו לעלות צפונה. פועלי נמל תל־אביב ויפו אינם רוצים להילחם בהם. הם מצפים כי בעקבות הלחץ שיפעילו תחול תזוזה למען הבטחת זכויותיהם, בחלונות הגבוהים יותר.

המלצותיה של ועדה מיוחדת למניעת עבריינות ושיקום נערי שכונות הע... שהוקמה ע"י עירית חיפה קובצו

אבא (חושי) אינו דואג לילדי חיפה

— מאת **צבי טל** —

הנושא עלה לכותרות והפך לשיחה בפי כל. המדובר הוא בעבריינות הנוער. עירית חיפה החליטה על הקמת ועדה למניעת עבריינות שתלמד את הבעיה ותעשה למניעתה או לפחות לצמצום היקפה. בימים אלה פורסם דו"ח הוועדה ומסתבר שמחבריו הצטמצמו בהמלצות ללא שניסו לרדת לשורשי הבעיה.

התברר, שמר א. חושי כשטעמו ונימוקיו עמו, לא נתן בידי הוועדה את הסמכויות הדרושות לה, ציווה אותה באשר תעשה ובאשר לא תעשה, וכך, לאחר דיונים ממושכים ועם הקמת הוועדה, כשדומה היה כי הנה ידע כולנו אחת ולתמיד, במה דברים אמורים, בא הצד המעוניין והגדיר תפקיד הוועדה באורח שימנע ממנה פעולות חופשית.

* * *

● **"בני טובים" ואחרים**

הדיון לבעיית עבריינות הנוער נשמעים מעת לעת ולא אחת נתברר כי הכלות ברובם ונוכבות אינם ... שכונות העוני והנגע ... בקרב "בני טובים" למיניהם.

הציבור החל עומד על מידת הסכנה הצפויה מהיות ילדים עזובים לנפשם, מופקרים "לעולם התחתון", משמשים עתודה לעולם זה. לא "בני טובים" פקחו עיני אבות העיר חיפה. זו כמעט ואינה קיימת בחיפה. לעומת זאת בשכונותיה, ולאו דוקא זו המוכרת לנו בשם "ודי סאליב", נתגלתה עליה מבהילה בעקומת הפשיעה בקרב נערים ילדים גילאי 12—9.

תושבי חיפה שבהם טופחה במשך שנים האשליה כי הנהלת העיריה רואה בראש דאגתה את ה"סטטוס" דחיפני הנוער — עמדו נדהמים מול מציאות שהיא שונה לחלוטין מזו שהירבו לדבר עליה. לכן לא היה זה מקרה שראש העיריה בהתרגש סערה עשה מאמצים עליונים כדי להמעיט בחומרת הבעיה בתחומי העיר, ולהרגיע לגבי ממדיה. ואשר נתגלה בחיפה בה מקדישים תשומת לב מרובה לילדים ולנוער, "העתיד שלנו" היה בראש וראשונה כתב אישום חמור ביותר נגד אבות העיר.

* * *

● **העיריה חטאה**

ממדי הפשיעה בקרב הנוער המקומי העירו כמאה עיים כי העיריה חטאה בזיהודן לגבי נוער שכונות העוני.

עיריה זו הקדישה אמנם תשומת לב לנוער, אולם עשתה זאת במרכזות העירוניים בקרב נוער מטופח. פסחה כמעט על שכונות העוני. ולא מקרה היה זה. היתה זו תוצאה של מדיניות קצרת ראי. תחילה נתכוונו אונים להקדיש תשומת לב לשכונות, אילם משנתברר שאין זה מן הדברים הקלים, מאחר וזו בעיה מורכבת — נסוגו ואת נסיגתם העלימו מעיני הציבור. וזאת משום שהתברר להם כי בעוד לנוער המטופח די בקבוצת מועדון בו ימצא פורקן בכמה שעות הערב, הנה לנוער שכונות העוני הרבה יותר. דרושה לו תשומת לב שתביא כפיצוי להחמימות הבית החסרה לו ושהוא זקוק לה. ומשנתבררה המעמסה הכספית הכרוכה בכך, נרתעו וזנחו.

● **ה"תקן" הוקפא**

אחת הראיות הבולטות לכך: העובדה ש"תקן" המחלקה לעבודה סוציאלית בעיריה הוקפא מזה 8 שנים.

התוצאה הבלתי נמנעת באה אם כי באיחור רב. היה זה אחד השופטים שגרם לכך שעה שדן בעניינם של עבריני נוער, והזהיר מפני הנפש. באם לא תעמוד העיריה בפרץ. השאלה הועלתה בכל חריפותה במועצת העיריה ובסופו של ויכוח ער ורציני הוחלט על הקמת ועדה למניעת עבריינות, בראשות שופט הנוער א. מלמד.

דו"ח הוועדה נוגע בעיים אלה וניכרת בו בחישתם של ... העיריה שבעקבות ראש העיריה ביקש להאפיל על המחדלים בטיפול בנוער השכונות. דו"ח הוועדה מוכיח כי אכן עיה בידי ראש העיריה להבטיח עצמו בפני התעיה. כי בהתוותו עבודת הוועדה ראה אבא חושי את עצמו במרכז דאגתה. מר חושי הגדיר את תפקידה של ועדה זו: "עיבוד הצעות מעשיות לטיפול בעיה חב.רה זו (של עבריינות נוער)".

* * *

● **מה אומר השופט?**

השופט א. מלמד בפתח הדו"ח: "בהתאם לכך ראתה הועדה את תפקידה בעיבוד הצעות ולא ירדה לבדיקות סטטיסטיות ולדקי ת מצב עבריינות הנוער". חד וחלק. נאינור לתפקיד ובכל זאת מלמדנו מר מלמד כי גם אם הצטמצמה הועדה לאשו הוגהתה יש לה מה לומר על מצב העבריינות. "מהוות דעת חברי הועדה הקשורים שירות הבעיה, התברר שהיתה הגזמה בציבור במידה שהועמדה הבעיה כאילו המצב בשטח עבריינות הנוער בחיפה הינו חמיר ביותר בארץ".

מסקנה זו דומה שהיא פוזיה במקצת לגבי מי שהדהים תחילה כי לא ירד לבדיקות ולחקירה. כיצד תפקד כך הועדה ולמה בחר ראש העיריה כי לדרדר תפקידה?

שאלות אלו דיין לעורר מחשבות נוגות באשר לאופי עבודתה של הועדה, בה גילו פעילות יתירה פקידים בכירים של העיריה. קורא המלצות הועדה יציג ספונטנית את השאלה: אם זאת לא עשו עד כה, מה כן עשו בשנים שחלפו. מה בעצם נתנה העיריה לנוער שכונות העוני?

אם אומנם תגלא העיריה אחר ההמלצות, עתיד לבוא שינוי רציני בבעיה זו. מילוי אחר ההמלצות: פירושו יום לימודים ארוך, הזנה חינם לזקוקים לכך, הגברת הביקורת על ביקור ילדים בבתי הספר, שרותים פסיכולוגיים להדרכת ילדים, הקצאת מגרשי משחקים לנוער וקביעת מדריכים, תוספת עובדים במחלקות הקשורות בעניין ורכז מתאם בין שרותי הבריאות, החינוך והשרותים הסוציאליים.

בריטניה החזירה לניגריה פליט מבוקש הצפוי לעונש מוות

ציף אנתוני אנאהורו, פליט שביקש מקלט בבריטניה, גורש היום והוסגר לניגריה, שם הוא צפוי למשפט באשמת בגידה.

החלטה הסופית להסגיר אותו לניגריה נפלה בתום חמישה חודשי מאבק שניהל אנאהורו כדי שיורשה לו להשאר בבריטניה ובמסגרתו התקיימו שבעה דיונים בבתי משפט וארבעה דיונים מלאים בבית הנבחרים הבריטי. הוא טען, כי במקרה שיוסגר לניגריה הוא צפוי במשפטו לעונש מוות.

מיניסטר הפנים הבריטי, הנרי ברוק, הודיע השבוע בבית הנבחרים, כי החלט סופית להסגיר את אנאהורו לניגריה. בהצבעה שהתקיימה על החלטה זו אושרה ההסגרה ברוב קולות של 247 לעומת 190. מספר צירים שמרניים חרגו מן המשמעת המפלגתית ולא הצביעו עם מפלגתם למען החלטת הגירוש.

שרידים מהכיבוש הקלטי נתגלו בפורטוגל

חפצים עתיקים רבים, השייכים לדעת הארכיאולוגים לתקופת כיבושה של פורטוגאל בידי הקלטים, נתגלו בתוך מערה גדולה בקרבת מונטמור־או־נובו, אשר נחשפה בדרך מקרה בשעת פיצוץ בדינמיט שנערך על ידי פועלים במחצבה שכנה.

המערה, שעדיין לא נחקרה עד תומה, שוכנת בעומק של כ־40 מטרים מתחת לפני הקרקע, וכפי הנראה נתכסתה מזה מאות בשנים בעקבות שינויים גיאולוגיים.

ניקיטה חרושצוב: הבא אחריו?

מחלתו של פרול קוזלוב העלתה מחדש את השאלה המכרעת: מי יהיה יורשו של שליט הקרמלין?

— מאת **ח. שפיר** —

מי יבוא במקומו של פרול קוזלוב האיש שעמד לרשת את ניקיטה חרושצ'וב, ואשר יצא מן הזירה הפוליטית עקב מחלה אנושה? שאלה זו מטרידה לא רק את המנהיגות הסובייטית, כי אם את רוב בירות ה.מ.ב העושיי זה שמאחורי מסך הברזל כאחד.

הרי המדובר הוא במשרה העשויה להכריע ברגע מסוים את עתיד האנושות כולה. אם בקרמלין ישב אדם שימשיך במדיניותו של חרושצ'וב, המתבטאת בדו־קיום בשלום עם המערב ובהמשך ההתנגדות להנחה הסינית, לפיה התנקשות מזוינת בקנה מידה עולמי, היא בלתי נמנעת. או שהכוחות הפועלים למען החזרת התקופה הסטאלינית יעלו מועמד משלהם, ואז יחזור מערך הכוחות בעולם לקדמותו, כשמצד אחד עומד גוש קומוניסטי מלוכד ואדיר, המשתרע מגדות נהר האלבה עד לחופי האוקינוס השקט, גוש ענק של רציפות טריטוריאלית, עם שלוחות ברוב יבשות תבל, ומצד שני העולם החופשי, שעקב אופיו הדמוקרטי מתגלים לו מדי פעם בקיעים.

● **קרע בג...**

כמובן שתמורות גורליות מעין אלה, אינן תלויות בשל אדם אחד. המדובר הוא על מאבק איתנים המתנהל בהנהגה הסובייטית עם התקרב היום בו יפנה חרושצ'וב את מקומו לשליט הבא אחריו.

שמונה שנות שלטונו של חרושצ'וב הולידו תמורות מרחיקות לכת במערך הכוחות הבינלאומי. תרמו לכך שינויים באופיה של החברה הסובייטית, שבעקבותיו נהייה מסך הברזל חדיר במקצת לרוחות המנשבות מן העולם החופשי, מגעים מדיניים הדדיים יותר עם ארצות המערב, ובעיקר הקרע עם סין הקומוניסטית. התקוות לשלום העולם התבססו בעיקר על קרע זה בין שני הענקים הקומוניסטיים. ואם במשך שמונה שנות שלטונו של חרושצ'וב ניצל העולם מהתנקשות מזוינת, שבעידן האטום מן ההכרח שתביא לידי שואה גרעינית, הרי קרה הדבר קודם כל הודות לקרע במחנה הקומוניסטי. ומכאן המתח והצפיה המורגשים בבירות המערב לקראת בחירת יורש לשליט הקרמלין.

שלושה שבועות בלבד אחר שחרושצ'וב רכז לראשונה שתקופת שלטונו מתקרבת לקיצה, נפל למשכב פרול קוזלוב, המזכיר השני של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ושאת שמו הזכיר שליט הקרמלין עצמו כיורשו האפשרי. קוזלוב הוכיח את נאמנותו לקו המדיני של חרושצ'וב, הוא היה בן בריתו הנאמן במאבק האידיאולוגי שהתנהל בין מוסקבה לפקין. הוא צידד בכל לבו במדיניות החוץ והפנים של השליט הנוכחי. הוא היה יכול להיות יורש נאמן לקו הליברלי יחסית בו התחיל חרושצ'וב ב־1956. עליו יכול היה חרושצ'וב לסמוך יותר מכל מועמד אחר שימשיך בדרכו. ועתה אם אפילו תנצח הקבוצה המצדדת במדיניותו של חרושצ'וב, והקבוצה הסטאלינסטית תשאר בקיעוס, שוב לא יכול השליט המתכונן לנטוש את הגה השלטון לבטוח ביורשים הבאים בחשבון לקבלו מידיו.

כי למרות שהמועמדים האפשריים נמנים על מצדדי הפוליטיקה שלו, אין בהם משיעור קומתו של קוזלוב, וברגע שיגיעו לשלטון הם עלולים להיות פגיעים לתחירות הקבוצה הסטאלינסטית.

* * *

● **מועמד לשלטון**

ב־28 לחודש עמדה להתכנס הועדה המרכזית של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית. ועדה זו מתכנסת פעמיים בשנה בוחרת את נשיאות המפלגה, 12 האנשים הקובעים למעשה את מדיניות הקרמלין. ומקרב תריסר מנהיגי המפלגה הללו עומד להבחר עתה יורשו של חרושצ'וב.

עכשיו נתבשרנו שכנס הועדה המרכזית נדחה למספר שבועות. בד בבד עם ידיעה זו דיווחו משקיפים מערביים ממוסקבה כי שמו של דימיטרי אוסטינוב, ראש המועצה העליונה למשק הלאומי, וכי עומד שנים רבות בראש תעשיית ההגנה הסובייטית, מוזכר כיורשו האפשרי של חרושצ'וב. אוסטינוב איננו חבר נשיאות המפלגה, ומרכז המפלגה עמד לצרפו אליה בועידה שנועדה ל־28 במאי. לא מן הנמנע שדחיית מועד הועידה קשורה בצירוף זה. אוסטינוב התבלט במשך כל שנות פעילותו בשרות המשטר, אך לא נמנה על צמרת המפלגה. יתכן שלמעצבי דמות השלטון העתיד להתגבש עם פרישתו של חרושצ'וב דרושים עוד מספר שבועות על מנת להכין את הקרקע לקראת כניסתו של אוסטינוב לצמרת המפלגה. יתכן שלחרושצ'וב עצמו דרוש הזמן על מנת לשכנע את מקורביו, שעם פינוי מקומו של קוזלוב, תובעים הם לעצמם את כתר "יורש העצר" בממלכת הקרמלין, שכדאי לבחור במועמד אלטרנטיבי העשוי לספק לעת עתה את הקבוצה הסטאלינסטית. יתכן גם ששליט הקרמלין רוצה לנצל את הזמן שנותר עד כינוס הועד המרכזי, על מנת להווכח בנאמנותו של אוסטינוב במדיניות שלו, בטרם יצורף לצמרת המפלגה שממנה הוא עתיד לעלות לפיסגת השלטון.

חרושצ'וב, המתקרב לשנת ה־70 לחייו נמצא עכשו במצב קשה למדי. לאחר שהודיע במספר הזדמנויות שהוא עומד לפרוש מהזירה הפוליטית, ברור שהקץ לשלטונו קרב ובא. את הצהרותיו הוא מסר בטרם קוזלוב לקה במחלתו החמורה. אך הוא אינו יכול לסגת מהודעתו, ולו רק בשל הסיבה הפשוטה שהוא עצמו אינו מצויין במצב בריאות תקין. במשך שמונה שנות שלטונו העמיס על עצמו מאמץ גופני עצום, רופאיו הזהירוהו כבר מזמן שעליו להמנע משתיה, הוא סובל ממחלת כבד, מלחץ דם גבוה, ולפי ידיעה בלתי מאושרת לקה גם לפני זמן כה בהתקפת לב.

* * *

● **בטחון בעינים עצומות**

עתה עליו להטיל את מלוא כוחו והשפעתו למען הבטחת המשך למפעל חייו: הנהגת מדיניות בעולם הקומוניסטי, כלומר ריסון תאבונו של מאו טסה טונג ל... המעמד זה, מדיניות חוץ המתבססת על דו־קיום בשלום וליברליזציה מסוייגת בשטח מדיניות הפנים.

בקוזלוב היה בוטח בעינים עצומות כממשיך נאמן בקו זה. אך מקורביו האחרים המתימרים לרשת את מקומו, אינם נראים לו כבטוחים ביותר. שלושה הם בצמרת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית הטוענים ל"כתר הירושה" — והם: נשיא ברית־המועצות ליאוניד ברז'נייב בן ה־56; גנאדי וורונוב, ראש ממשלת הרפובליקה הרוסית ומנהיג מפלגתה, המונה 7 מיליון חבר מתוך עשרת מיליון החברים הרשומים במפלגה הכלל ארצית. ה"בוס" של הרפובליקה שבגבולותיה נמצאות שתי הערים הגדולות ביותר של ברית־המועצות — מוסקבה ולנינגרד, והמשמשות מרכז לפעילות ממשלתית ומפלגתית. ודימיטרי פוליאנסקי, הצעיר בין ראשי המפלגה, ואחד המוחות החריפים ביותר שלה.

לפוליאנסקי טרם מלאו 46 שנה. הוא צעיר בחצי שנה מהנשיא קנדי. קומוניסט צעיר זה עשה קריירה מסחררת בשורות המפלגה. לפני פחות מ־10 שנים היה עדיין פקיד נמוך בהפקיד במשרד המפלגה הקומוניסטית בחצי האי קרים, ועתה הוא מכהן כמזכיר הועד המרכזי והוא חבר בנשיאות המפלגה — אחד מ־12 שליטיה האמיתיים של המדינה.

אך כאמור האפיל על שלושת אלה שמו של דימיטרי אוסטינוב, אחד שעלה לגדולה מחוץ לשורות המפלגה. מומחה לייצור מלחמתי. ומדינאי שבמערב היה נמנה על קבוצת "הטכנוקרטים" מומחים ההולכים ומתרבים בשורות ההנהגות המדיניות של המערב. אם אמנם תיפול ההכרעה עליו, יתכן ונהיה עדים להתגבשות "כוח שלישי" בצמרת הקרמלין, בצד הקבוצה הסטאלינסטית הקושרת את המעצמה הקומוניסטית בהווה לתקופה הנוקשה של שליטה ביד ברזל, והקבוצה המפלגתית השלטת כיום שעמדה מאחורי חרושצ'וב ... להותיר מידה מסויימת של ליברליזציה.

במערבולת העולמית

"האפי אנד" למיליונר־המדינאי

עוד לפני כחודש ימים גילו כתבים זריזים, כי לוח הזמנים של מושל מדינת ניו־יורק, והאיש בעל הסיכויים הטובים ביותר לזכות במינוי המפלגה הרפובליקנית כמועמדה לנשיאות ב־1964, אינו כולל שום אירועים לתקופה שבין ה־9 למאי עד ל־31 בו.

רוקפלר ואשתו החדשה: "זו פרה ולא שור"

ואז נפוצה במהירות הבזק הידיעה על נשואיו של המדינאי המיליונר עם הגרושה היפיפיה מרגריטה מורפי המכונה "האפי" (מאושרת). הידיעה נתאשרה במלואה והזוג הצעיר מבלה עתה את ירח הדבש באחוזתו של רוקפלר במונטה סאקרה (ההר הקדוש) שבונצואלה.

לרוקפלרים, יותר מאשר לכל זוג אחר שנישא לאחרונה היה רצון להתבודד ולהימצא הרחק משאון הכרך, הרכילות והפרסום הרב שליווה את המאורע החשוב בחייהם הפרטיים. אולם לא אדם מסוגו של נלסון רוקפלר יעבור על נושא חשוב מעין זה לסדר היום. בהגיעו לאחוזתם בונצואלה ערך רוקפלר מסיבת עתונאים עם הכתבים המקומיים ומספר רב של כתבים אמריקניים שהגיעו במיוחד למקום. הבעל הצעיר והמדינאי הותיק הודיע מיד כי זו תהיה פגישתו הראשונה והאחרונה עם עתונאים בתקופת ירח הדבש שלו.

... רוקפלר לאשתו החדשה את מתנת הנשואין שלו; הוא הזמינה לבוא עמו לאורוות הסוסים שבחווה ואמר לה לבחור היא ניגשה ושמה ידה על סוס מרוצים מגזע ונצואלי משובח. "היא בחרה לעצמה סוס־רכיבה מן המשובחים שברשותו. "האפי" לא היססה זמן רב, את הטוב מכולם" — קרא הבעל באהבה. ומן האורווה פנתה החבורה, במסגרת סיורה בחווה, לרפת. אולם כאן הוכיחה הגברת רוקפלר הצעירה פחות בקיאות, ושללה מבעלה את ההזדמנות להתגאות במומחיותה; "זו הפעם הראשונה שאני עומדת פנים אל פנים מול שור" — אמרה בלטפה את הבהמה הראשונה בשורה. "אין זה שור, יקירתי", לחש המושל לאשתו, "זו פרה".

* * *

אמו של חוסיין "סבלה" מהמהומות האחרונות

קשים חייהם של מלכים, והדבר חל גם על בני משפחתם שהיא בדרך כלל ענפה. והפעם — מספקת לנו את הדוגמא להוכחת "תיזה" זו — "ירדן".

מהומות הדמים האחרונות שהיו כנת חלקה של מדינה זו השפיעו במישרין לא רק על המצב הבטחוני והמדיני באיזור אלא גם על.... בריאותה של אם חוסיין.

עתה מתברר, כי באותה תקופה עצמה בה פרצו מהומות הדמים עמדה המלכה־האם לצאת לסיור־נופש בשוויץ. סיור זה לא יכול היה לצאת לפועל נוכח הידיעות שהופצו על־ידי קהיר בדבר "בריחת משפחת המלוכה מ'ירדן' לחו"ל".

כדי להפריך ידיעות אלה לא רק שלא יכולה היתה אם המלך לצאת לנופש, גם בנה ששהה בלונדון ולמד שם באחד מבתי הספר הגבוהים, נקרא לשוב לרבת־עמון. אחיו הצעיר של המלך הפסיד על־ידי כך שיעורים רבים. לעומת זאת הוסיף הדבר למלך חוסיין פרסטיג'ה וכוח מדיני.

ללמדך מה קשה להיות בעל דם־כחול, במיוחד באיזור המזרח התיכון שלנו....

* * *

פקידי המכס ויתרו על הצהרה... ממלכם

היו זמנים כאשר מלך החוזר לארצו מסיורים על פני תבל היה מתקבל על ידי נתיניו בתקיעת חצוצרות והנפת דגלים. בתקופתנו, האנטי־מלוכנית צומצם הטכס אפילו במונרכיות הבודדות שנותרו לפליטה. אולם הדנים הדמוקרטים הרחיקו לכת יותר מאחרים, וצמצמו עד למינימום את הפאר וההוד המלווים מלכים בצאתם ובשובם לארצם. פרידריך, מלך דניה, שחזר לא מכבר מביקור בפרס, נאלץ היה לחטט במזוודות ולחפש אחר דרכונו שהניח אי שם בין חפציו. הפקידים ליד אשנב ביקורת־הדרכונים שבנמל התעופה בקופנהאגן לא ויתרו על הנוהג גם כשהתייצב בפניהם הנוסע המלכותי. אין זאת שמלכים בימינו אינם עוד מה שהיו בעבר....

אך בכל זאת הוענקה למלך הקלה אחת: הוא לא נתבקש להצהיר אם הביא עמו כפרס כשהוא הטעון תשלום מכס.

* * *

צעירה יפה לפרלמנט הלבנוני

בימים אלה התקיים בביירות טקס השבעה מיוחד במינו באולם בית־הנבחרים הלבנוני. על דוכן הנואמים עמדה צעירה יפה הלבושה בקפידה רבה ולפי צו האופנה הצרפתית וחזרה על השבועה להיות נאמנה כחברת הפרלמנט הלבנוני.

נא להכיר: המדובר בבתו של אמיל אלבוסתאני איל־ההון הידוע שנספה בתאונת מטוס מסתורית לפני זמן קצר. בת צעירה זו נכנסה אוטומאטית לבית־הנבחרים במקומו של אביה והדבר עורר כמובן את התעניינותה של העתונות ודעת הקהל.

היו אף כאלה ששאלו מה תעשה צעירה כמו העלמה בוסתאני במקרה של "סצינה" רגילה בפרלמנט בה ישלוף אחד הצירים אקדח ויכוונו לעבר ראש הממשלה או כל שר אחר לא רצוי".

תשובה על כך טרם ניתנה.

* * *

עקרת בית אמריקאית השלימה טיסת יחיד מעל לאוקינוס השקט

בטי מילר הקטנטונת והמנומשת זכתה בקבלת פנים הראויה לגיבורה מהמון מריע בן שלושת אלפים איש כאשר נחת מטוס ה"פייפר" הדו־מנועי שלה מדגם "אפאצ'י" בשדה התעופה בריסביין, שבאוסטרליה המזרחית ביום א' האחרון והביא בכך לידי גמר את טיסת הסולו הנשית הראשונה מעל לאוקינוס השקט מן החוף המערבי אל חופו המזרחי.

הטייסת, עקרת בית קליפורנית בת 36, השוקלת כ־48 ק"ג, עברה ככה רגע מתח בשלב הסופי של טיסת ה־7.100 מיילין שלה, כאשר מנוע אחד החל לפגר בפעולתו והמטוס סטה ממסלולו.

היא שידרה על כך למחלקת התעופה האזרחית בריסביין אשר הודיעה למטוס הצלה לעמוד הכן. אולם לאחר הנחיתה אמרה גב' מילר כי "לא היתה מודאגת באמת".

לאחר שחגגה את המאורע בבקבוק שמפניה וקבלת פנים מטעם ראש העיר, הזמינה הטייסת שיחה טלפונית עם בעלה אשר בסנטה מוניקה, מדריכה לטייס, ולאחר מכן פרשה לישון.

* * *

תקלה בשעת פיצוץ תת ימי בשבדיה

פיצוץ תת ימי ענקי, שתואר כגדול ביותר שבוצע אי פעם בשבדיה, נערך בחודש שעבר במפרץ סנדסקר שבמדינה זו, אולם עצמתו היתה גדולה מכפי שתוכנן על ידי המומחים וכתוצאה מכך נגרמה בהלה ומאות אנשים נמלטו על נפשם ברוב אימה.

בעזרת הפיצוץ הורחקו 40 אלף מטרים מעוקבים של סלעים, כדי לפתוח נתיב ...

שעצמת הפיצוץ היתה גדולה יותר מן המתוכנן, גרם להתבקעות שכבת הקרח העליונה של המפרץ, שעוביה הגיע למטר שלם ואשר עליה ניצבו פועלים, מסתכלים וכמה מכוניות־משא בלי לחשוש לכל רע. עשן שחור התאבך השמימה ונחשולי ענק התנשאו מתוך הקרח המבוקע לעבר המסתכלים אחוזי האימה, שניצבו על החוף.

נהג טרקטור בן 49 תושב אחד מכפרי הסביבה, אשר חשב לתומו כי הוא נמצא הרחק מחוץ לאיזור הסכנה, הופל עם רכבו לתוך המים וכמעט טבע, אלא שברגע האחרון הצליח להאחז בגוש קרח שצף על פני המים. הטרקטור, לעומת זאת, צלל כאבן ונעלם כהרף עין בין הנחשולים.

פיצוץ נוסף, אם כי בעצמה קטנה הרבה יותר, עומד להערך בסנדסקר בשבועות הקרובים.

על הפרק

שעור שחיה חובה

בעקבות טביעתן של תשע התל־מידות מסימינר „בית יעקב", יצאו לאחרונה גורמים שונים בתביעה ל־משרד החינוך להנהיג שעורי שחיה חו־בה בבתי הספר היסודיים והתיכוניים.

אחד הגורמים שיעמדו בתוקף על תביעה זו תהיה ועדת השחיה של רשות הספורט. תוכניתה הכללית של ועדת השחיה היא רחבה וכוללת פ־תיחת בריכות מים מיוחדות לתלמי־דים והכנת צוות שחיינים צעירים לק־ראת הקמת נבחרת שחיה.

במסגרת תוכנית זו יבחן תלמיד בשחיה ויקבל ציון במקצוע זה בת־עודת הגמר של בית הספר.

נשאלת השאלה, האם צריך תמיד לצפות לאסון כדי להתחיל ולפעול למניעת אחרים? האם לא יכלו מוס־דות החינוך להפעיל את שעורי השח־יה כבר אשתקד?

✶

סקר שליליי לסקר

מבחן הסקר המסורתי הנערך מ־די שנה לבוגרי בתי הספר העממים, כתנאי לקבלת שכר לימוד מודרג ב־בתי הספר התיכוניים זכה לאחרונה להדים שליליים בפי מחנכים רבים. רבים סברו כי על ידי הסקר אי אפ־שר להעריך את כושרו האמיתי של התלמיד.

בימים אלו החל משרד החינוך חו־תר לקראת מעבר הדרגתי ממבחני ה־סקר למבחנים פסיכוטכניים ועל ידי כך לבטל את הצורך במבחני הסקר.

מעבר זה אינו יכול להעשות ללא הקמת רשת של תחנות פסיכוטכניות שיקיימו מעקב שוטף אחר התקדמות התלמידים ורמתם בבית הספר היסודי. ודבר נוסף הוא החוסר בפסי־כולוגים מוסמכים לניהול תחנות א־לה. שני דברים אלו עומדים עתה ל־דיון במשרד החינוך ויתכן ובעוד ש־נתיים יחוסלו מבחני הסקר ע"י הכ־נסת המבחנים הפסיכוטכניים.

✶

אל"מ זאב אהרון סיים את תפקידו

צבא ישראל ידוע לא רק כצבא טוב ובעל כושר לחימה ומורל, אלא גם כצבא המקנה לחייליו הבאים מכל קצווי הגולה, השכלה ותרבות. מערכת השכלה ותרבות ענפה נבנתה בצה"ל מאז ראשיתו. מאות חיילים לומדים בערבים בסמינרים ובקורסים שונים אותם פיתח אדם אחד, אלוף משנה אהרון זאב, אשר סיים בימים אלו את תפקידו ויצא לחיים אזרחיים.

במשך 15 שנות כהונתו של אהרון זאב כקצין החינוך הראשי של צה"ל, מאות אלפי צעירים שהתגייסו לצ־ עמדו לזכותו השגים רבים. הוא בחן ה"ל כדי לראות את המטען שהם מ־ביאים עימם מבית הספר לצבא ולג־לות ע"י כך את נקודות התורפה ד־הכוונת מערכת ההשכלה והתרבות.

עתה בעזבו את שרותו כקצין ה־חינוך, נתמנה במקומו אל"מ מרדכי בר־און המתכונן להמשיך במסורת קודמו, לפתח ולהעלות את רמת הש־כלתו של החיל בצה"ל.

א. ס.

שוק הספרים ושוק פרסי

שבוע ימים הפכה כיכר דיזנגוף כבוורת, וככיכר הרוכלים הצטופפו מבוגרים ובני־נוער כשהם נזבכים בין הספרים ואף קונים. מחזה מרהיב־עין לעתים נדמה היה לך שאתה עומד בין הרוכלים על גדות הסיין בפאריס.

במשך אותו שבוע לא פסקו העתונאים ואף „קול ישראל" לגלות פגמים וליקויים ב„שבוע הספר העברי", במגמותיו ובצו־רת ארגונו. רק בסוף השבוע נזכרו ה־מארגנים המו"לים, והזמינו את העתונאים על מנת לדחות את כל האשמות שהוטחו כלפיהם. מתברר כמו בכל מטבע, יש גם במבצע הזה צד שני. מן הראוי שה־קהל יידע גם צד זה.

מארגני ה„שבוע" הותקפו, כידוע, ב־ראש וראשונה על שלא הזמינו את ה־סופרים לשוק. פעולה ממש בארגון המב־צע. נוסף לזה, טענה אגודת הסופרים, כי המו"לים לא היו מוכנים לשלם לסופרים בעד הופעותיהם בבמות במסגרת ה„ש־בוע".

השיב לטענה זו הד"ר יוסף מלקמן מ־משרד החינוך וגילה כי מיד לאחר שקיבל את הפניה של מר ברוידס, מזכיר אגודת העתונאים, ענה שהוא מוכן לפגישה לשם בירור הטענה. כאן לא קיבל כל תשובה, אולם אשר לעצם הטענה בדבר שכר־הטרחה לסופרים, אמר דובר משרד החי־נוך, כי לא עלה על דעתו של איש לא לשלם לסופרים שכר־טרחה. ואף הוצע להם סכום של 50 ל"י בעד כל הופעה, אך היו סופרים שלא היו מוכנים בכלל להופיע, והיו כאלה שרצו יותר. כאידך נערכו במשך „שבוע הספר" 37 במות בהשתתפות סופרים ומשוררים כ: א. צ. גרינברג, י. בורלא, . טברסקי, מ. מגד, י. שלו, ח. הזז ורבים אחרים.

סלע־המחלוקת היה שכר־הטרחה שנד־רש על ידי הסופרים בעד פגישות של הסופרים עם תלמידי בתי־ספר. תמורת פגישות אלה הוצע לסופרים סכום של 25 לירות, אך גם במקרה זה עמדו הסופ־רים על שכר־טרחה גבוה בטענה שלפגי־שות עם תלמידים הם מוכרחים להת־כונן.

יו"ר התאחדות המו"לים מר מרדכי ברנ־שטיין הקדיש את רוב דבריו לטענה השניה, והיא: המו"לים רצו להיפטר מן המלאי שלהם, ואף דבר זה עשו תוך מתן הנחה בלתי מספקת.

היה כאן גורם שניסה להכשיל את שבוע הספר העברי, טען מר ברנשטיין, הם מוכרי הספרים. הקטלוג שהוצא לק־ראת ה„שבוע" מכיל 1500 ספרים, ביניהם מאות ספרים מצויינים בכל השטחים. „איזו תרמית יש כאן?" הוא שואל, וממ־שיך: זו הפעם הראשונה ניתנה לקהל הזדמנות להסתכל בספרים מקרוב, לדפדף בהם ולהחליט ללא כל לחץ, לקנות או לא לקנות. מר ברנשטיין אף מציין, כי אפשר היה, במקום הנחה של 50 אחוז על 1500 ספרים, להרחיב את המסגרת אך להעניק הנחה של 25 אחוז בלבד, אולם נוכח ההיקרות בשוק מכירת הספ־רים, אין להנהגה כזו כל ערך.

„הציבור קנה ספרים למרות „קול ישר־אל" — סיכם את מסיבת העתונאים מר קוטוצקי, חבר ההנהלה של התאחדות המו"לים, וכל מי שראה את כיכר דיזנגוף באותו שבוע נאלץ בעל כרחו להודות בנכונות דבריו.

נזכרתי אותו שוק במראה הרגיל ב„גאלרי לאפאייט" או „כאמאריטן" בשב־תות אחר הצהרים, כשבין קניה של תרב־גולת מרוטה וזוג סנדלים לילד, קופצת עקרת־הבית הפאריסאית גם לדוכן הספ־רים, רוכשת לעצמה משהו ממיטב הספ־רות ואף מקבלת את חתימתו של המחבר, העומד מאחורי הדלפק. נדמה ששום שכר־טרחה מיוחד אין הסופר מקבל בעד הו־פעתו זאת, מלבד הסיפוק של המגע הישיר עם קוראיו.

וחבל, חבל מאוד, ששני גופים מכובדים, התאחדות המו"לים ואגודת הסופרים לא הצליחו להסדיר את העניינים שבחומר ביניהם לבין עצמם, ונאלצו להוציא החו־צה, כתגרנים ממש, את הריב ביניהם, שוק פרסי ממש.

י. פיין

„הגלריה הבינלאומית"

התודעה האמנותית הישראלית הולכת ומתפתחת. יש לנו תערוכות שנתיות, רט־רוספקטיביות, תערוכות אגודי האמנים ו־גלריות פרטיות, שמטרתן לא רק להציג לפני הקהל את ההשגים בשטחי האמנות השונים ולפתח את טעמו, אלא גם למכור.

הצעירה בין הגלריות התל־אביביות היא „הגלריה הבין־לאומית" של יאן פרחי, ב־רח' בן־יהודה 71, שנפתחה ביום חמישי שעבר.

יאן פרחי, אחיו של הצייר יוסף פרחי, הידוע גם בארץ וגם באירופה (תערוכתו האחרונה התקיימה באפריל־מאי בלוגנו שב־שוויץ), קיבץ באוספו יצירות של אמנים גדולים עולמיים במאה העשרים, דבר שהוא נדיר אצלנו, כי רוב הגלריות הפרטיות מראות מוצגים מקומיים.

הגלריה שוכנת במקום מרכזי נוות ומ־סודרת בצורה אסתטית מאוד המזכירה את הגלריות הצרפתיות. בפתיחה ראינו „תמו־נות, ליטוגרפיות ופסלים של־אמנים ידועי־שם כגון: אברדם, ביופה, ברק, ולמינק, פיקאסו, פאסקין, שרטר קונסטנט, קוקוי־רבס ואחרים. (אברדם וקונסטנט ידועים לנו מתערוכותיהם המוצלחות במוזאוני ישראל בשנה שעברה). אנו נתקלים גם בשמות חדשים כמו היפאני סו־לי־מאר (אחת מתמו־נותיו מאד אוריגינלית וחזקה בצבעיה הא־דומים), או ציירים צרפתיים כגון פראו ד־פולן. המבחר גורם הנאה לכל־אלה האוה־בים לראות תמונות ופסלים טובים וגם לחוג שני, הגדל אצלנו משנה לשנה, המ־עונין ברכישת דברי אמנות כדי להגדיל את חוויתם האסתטית על יד התכלות ד־קשר יום־יומי־אתם.

ר. ט.

40% עמדו בבחינות הסקר

מבין 42 אלף תלמידי כיתות ח' שנבחנו השנה בבחינות הסקר המסור־תיות עמדו בבחינות כ־16 אלף תל־מידים בלבד, שהם 40 אחוז. בהשוואה לשנה שעברה לא נשתנה מספר המצ־ליחים.

תלמידים אלו ייהנו משכר־לימוד מודרג בהתאם למצבם הסוציאלי.

✶ ✶ ✶

כינוס המורים למען הקק"ל

הכינוס הא' של תנועת המורים למען הק.ק.ל. ייערך בשני מושבים. המושב הראשון ייערך באסרו־חג של שבועות בגלבוע וישתתפו בו כ־300 מו־רים בחינוך היסודי, העל־יסודי וגננות. בכינוס ייערכו בחירות למוסדות הת־נועה שהם המועצה הארצית והוועד ה־פועל שתפקידם לחדש את הנוף האנו־ש. הכינוס יעסוק בגיבוש שיטות ו־אמצעים לטיפוח מידות חלוציות בנוער, להגברת התנדבותו למעשים חלוציים ולקרבו למפעלי פיתוח והכשרת הקר־קע.

ד"ר זאב פון־וייזל

התערוכה של אגודת האמנים החפשיים בישראל

תריסר ציירים מציגים עבודותיהם בתערוכה, אמנם לא גדולה ביותר אבל די מעניינת, המתקיימת כעת (ועד 26 במאי) בבנין החדש של „אל־על" ברחוב בן־יהודה בתל־אביב.

כטרם נדבר על פרטי התערוכה הזאת, נרשה לעצמנו אנחה מעומק לבנו. כמו ברוב התערוכות של אמני ישראל, הן בארץ והן בחוץ־לארץ, מצאנו גם פה רק מעט, מעט מאד, שיעיד על קשר חי בין האמן ו־בין ארץ־ישראל ועמה. אפילו הנופים אינם „ישראליים". הם יכולים להראות — במקרה הטוב — כל נוף של דרום אירופה, של צרפת ואפילו של גרמניה הדרומית.

נוציא מן הכלל הזה את „צפת" הנחמדה מאת דינה לוין (47) או שנים מבין שלשת הציורים החזקים של „שכונת מחלול", מאת אסתר קלינמן (שמהם עשה עלינו הצרוף מס. 56 את הרושם העמוק ביותר), ועוד ציור אחד או שנים, אבל ביתר התמונות בתערוכה זו אין אפילו זכר לנוף המזרח התיכון, לא לאורו המיוחד, לא לשמיו, לא לאבניו ולא לצמחיו.

וחבל מאד, הסחף הכללי, שנפל על כל האסכולה הצעירה של ציירי ישראל, בל יאשימו מישהו שהוא „מצלם" כביכול את הקיים, הביא לכך שהצעירים חדלו אפילו לנסות לבטא בצבעים את ההבדל בין הנוף (והשמים) של ארצנו לבין יתר המדינות המזרחיות, וכמובן — וקל וחומר — בין ישראל ובין ארצות אירופה.

ברצוני לספר לציירים האלה, שאני עבדתי בקרתי בכל הארצות, מתורכיה ועד סודאן, מפרס וקורדיסטאן עד תימן והגאו. והנה: האור והאויר בארצנו שונים הם אפילו מן האור והאויר בסוריה השכנה, מסיני השכנה. להדגיש את המיוחד שבנוף שלנו — זה היה צריך להיות התפקיד הראשון של אס־כולה ישראלית באמנות. אבל מי חושב, מי חולם על תפקיד כזה בדורנו!

הוא הדין לגבי היהודי הישראלי — יש אצלנו עושר בלתי משוער של טיפוסים כה שונים של בני ישראל על כל שבטיהם, ועל כולם הטיפוס החדש של היהודי החדש בארצנו, של הנוער שלנו, הבחורים והבחורות גבוהי־קומה רזים, חזקים, בעלי שרירים... לא, אין תיאבון בדור הציירים שלנו להנציח את דיוקנו של היהודי הישראלי החדש. בכ־לל מצאנו מעט מאד דיוקנים. הראש של גלעדי (מס. 73), אנה פרנק; עבודה כנה, מהירה ומוצלחת. („הילדה", מס. 39, עולה על יתר הציורים של המציירת הזאת).

אחרי שרשמנו לפנינו, מה שלא מצאנו בתערוכה זאת — כמו בקודמותיה — נעביר ונספר על העבודות הטובות, ואפילו המצוי־נות, שראינו שם.

את הרושם החזק ביותר עשה עלינו דוב קלמן, יוצא הונגריה, המציג 8 ציורים, אחד טוב מהשני. קשה להכניס אותם באחת ה־מסגרות המקובלות של הציור המודרני. אינם מופשטים במובן הרגיל של המילה, תודה לאל. ועוד פחות אפשר להעניק להם איזה גושפנקא אחרת. קלמן נותן ביטוי חפשי לדמיונו; הוא משחק — אבל איזה משחק גרנדיוזי ומוצלח בצבעים טהורים ר־עננים. הוא אוהב באופן מיוחד את ה־תכלת; שש תמונות הן קומפוזיציה בת־כלת, אבל איזו תכלת אצילה ונקיה ומאירה. „הירקון" (מס. 64) הוא פואימה בצבעים על הנושא: נהר; אגדה לירית שקטה. לא פחות מצויין מצאתי את „הבית בתל אביב", מס. 65, ואת „הפועל" מס. 66. אילו היו תלויים שני הציורים בחדרי לא הייתי מתעייף לעולם להסתכל בהם ולהתגאות..

בין המציגים תופסות מעמד מכובד ביותר הנשים. כבר הזכרנו את העבודות הטובות והחזקות של אנה פרנק ואסתר קלינמן. נוסיף כמה שמות אחרים.

ויולה בינדיש מראה קומפוזיציות חופשיות על פרחים, כולן מעניינות; כדאי לציין במיוחד את מס. 1: „איריס הגלבוע". גם מס. 4, הנקרא אמנם בלי צדק רב — „קקטוס פורח" מוכיח יכולת פלאסטית נדירה וטוב־טעם מצד הציירת. סוזי וולמש רכשה לה טכניקה מיוחדת ומעניינת. בתמונה מס. 31, „תוהו ובוהו", מציגה האמנית את המצב הזה על ידי פיזור מקסימאלי של כתמי צבע על מעל שטח הציור, ואי־אפשר לא להכיר ברושם החזק שהטכניקה הזאת יוצרת. אולם אם נמצא בדיוק אותה הטכניקה בביטוי ל„גירוש מגן־העדן" (מס. 30) או „אחרי המבול" (מס. 32), מתרופפת התלהבותנו, וביחוד אין תמונה זאת משפיעה עלינו אחרת מאשר ציור (או אפילו צילום מקרוב) של חולות על שפת־הים בתל אביב, לפני מלון „דן". לא בשביל כל נושא יש להש־תמש באותה הטכניקה.

אחוזה וייס, שייכת לדברי הימים של ישראל ואמנותה: היא היתה כידוע הילד הראשון (או הילדה הראשונה) שנולדה בתל אביב. מעבודותיה ימצא חן אקוארל של חורשה, „נוף זכרון יעקב" (מס. 26), „בית הכנסת נוה צדק" (מס. 28) מזכיר סיגנון מימי הקלאסיקאים מבין הציירים היהודים מפולין.

חבר חדש באגודה הוא יעקב לוי, סטודנט בטכניון. הוא אוהב צבעים בולטים וגסים, משתמש אפילו בשחור עמוק. אין ספק שיש לו חוש לצבעים. אילו היה משתחרר מקסם ציור השמן והיה עובר, לזמן מוגבל, לציור בפאסטל, היה מתקדם יותר מהר. יצחק דוונגל מציג קומפוזיציות קוביסטיות ו־פוסט־קוביסטיות. ביניהן מצא חן במיוחד ב־עיני „המבנה" (מס. 70), סנטוזה כלבן עדין ובתכלת דקה, הנושמת אוירה קלה ומקסימה.

זאב ויזנגל מכניס לציורים המופשטים שלו רוח של מיסטיקה מכוונת. הוא אוהב ירוק ומצליח לבטא בצבע זה את סודיות היער והיאור גם יחד. הציור מס. 17 נראה לי מעניין ביותר, רק הכתם המיוחד בכחול, בפינה השמאלית למטה, מפריע לרושם ה־מושלם של הציור. (הקונטרסט הרצוי דורש צבע יותר חזק), נוסיף עוד שנפתלי הרצוג מראה מחדש פסלים נחמדים, שהוא בורא משורשים טבעים, משחק מעניין — אבל רק משחק.

נפיים ברושם שקבלנו: הרבה מצא חן, כמה ציירים הגיעו אפילו לדרגה אמנותית גבוהה — ורק מעט מאוד לא היה ראוי לתצוגה. כדאי לבקר בתערוכה זו כל זמן שדלתותיה פתוחות.

בית הצייר והפסל בתל־אביב לשלב ביצוע

עם הענקת הפרסים לתכניות ה־ טיינות בסיום ההתחרות הפומבית, השתתפו 59 אדריכלים מכל חלקי ארץ, נכנס רעיון הקמת בית ה־ והפסל בישראל משלב של תכנון שלב של ביצוע. חבר השופטים ה־ פרסים, שתי רכישות ושלוש חכ־ צוינו לשבח.

תכנית בית הצייר והפסל מתבססת הרצון להקים מרכז אמנותי בלב ת־ (בשכנות לבית סוקולוב ולבית טשרני־ סקי), אשר יכל שמש כמפגש לאמני־ ראל, אולמות תצוגה ליחידים, ולקבו כיתות הוראה בתי מלאכה, משרד אגודה ובעיקר משכן קבוע לת־ האמנות הישראלית בת־זמננו. חש־ מיוחדת נועדה למשכן זה, כי למרות בוי יוצגות האמנות בארץ היום, אין צוא ייצוג קבוע וראוי לשמו של ־ והפיסול הישראלי.

אגודת הציירים והפסלים בישראל דישה תשומת־לב מיוחדת לפיתוח ו־ עזר לאמנים ע"י ייחוד בתי־מלאכה, בתי־דפוס לליטוגרפיה, צינקוגרפיה, מיקה, הכנת בדים חומרי ציור ו־ שהאמן יוכל לרכוש בצרכניה המר־ שתי קומות כבנין המתוכנן יוקדשו רות אלה יחד עם אטליה וחדרי הור־

ועדה ציבורית רחבה קיבלה על ־ את ארגון ומימון המפעל. גם עירית אביב הבטיחה להשתתף בתכנון וב־ הבית, אשר המחיר העלה כ־600 אלף

עזרה, במימון וביעוץ הבטיחו ־ הציבורית המועצה לתרבות ולאמנות יד משרד החינוך והתרבות, מוסדות ואישי ציבור — שוחרי אמנות בחל־ ובארץ.

בשלב מאוחר יותר הכריז הועדה בורית על התחרות מיוחדת בין ה־ לקישוט חיצוני ופנימי של הבנין.

אבן־הפנה לבית הצייר והפסל ב־ הונח בעוד כשלושה חדשים ובנית על כל קומותיו תסתיים תוך שנתיי־ בפרס הראשון; זוכה האדר. ע־ מגבעתיים והוא יבצע את הבניה ב־ פות עם האדר. אבא אלחנני.

מחקר על מצב הנוער

מחקר על מצב הנוער ה־ בארץ ייערך בשלושה אזורים כחמשת אלפים נערים ונערות בג־ במחקר ייבדקו השלבים השונים נוכי העיוני והמקצועי של הנוע־ בות הנשירה אצל הנוער ממסגר־ מוד אחד לאחר.

המחקר יתחיל בסוף החודש.

„מפתן" בכפר־סבא — סף לחיים חדשים

— מאת יגאל חגאמי —

אולת קשורה בלב נער, שבט מו־ סר ירחקנה ממנו.
יסר בנך, כי יש תקוה.
— משלי —

ללא כל רעש ופרסומת עושה מוסד „מפתן" בכפר־סבא עבודה מועילה. את פירותיה נראה בעתיד היותר רחוק, אך סימניה בולטים כבר עכשיו.

32 מוסדות „מפתן" קיימים בארץ. „מפ־תן", או ליתר דיוק „כיתות בעל התעסוקה לנו־ער" נועד לתת: ילדים עבריינים וכן יל־דים שהמציאות והגורל מנעו מהם לשבת על ספסלי הלימודים כיתר הילדים. אחד מהמוסדות האלה נמצא בכפר־סבא.

המוסד נמצא בשלביו הראשונים, והוא מכיל כיום שתי כיתות־לימוד בנות 15 תלמידים כל אחת.

לפי הערכה, השקיעה העיריה בהקמתו כ־30,000 ל"י ולשם החזקתו ומימונו מש־תתפת היא ב־40 אחוז מההוצאות, כשמש־רד הסעד משלים את 60 אחוז הנותרים.

המוסד קשור קשר הדוק עם לשכת הסעד המקומית. והילדים נמצאים תחת השגחתה של עובדת־סעד מינעת, לכל ילד פרובלמטי יש תיק משלו.

לא רק עבריינות

סיבות רבות וגורמים שונים מביאים את הילד למוסד, לאו דוקא עבריינותו. יכול זה להיות מצבו המשפחתי, אכזריות הגורל כלפיו או אי־רצונו ללמוד כיתר הילדים.

בהגיעו למוסד, ניתנת לו האפשרות לפתוח דף חדש בחייו. הוא עובד וגם לומד.

בנוסף לבתי־מלאכה, מיוכוללים בהם הוא רוכש מקצוע, קיימות גם כיתות־לי־מוד שעתיים ליום, אם כי ברמה יותר נמוכה מזו של בתי־ספר יסודיים. המורים עובדים במשותף עם המדריכים המקצו־עיים ומשתדלים להשלים את החסר בהת־ אם לצרכים שמגלים המדריכים א־ נער ינער בעבודה: במקצוע.

בשלושת החדשים הראשונים ב־ מוסד לנער דמי־כיס, בגדי־עבודה רט, וכן מחצית הוצאות־הנסיעה הספר לאחר מכן נוספות לזכותו ני־ יצור. נקודות אלו מצטברות מה־ והתיקונים שהוא מבצע, ובסוף מקבל תשלום תמורתו. כדור זה ב־ דדו להתחרות עם חבריו, ולתת ל־ בעבודה ובלימוד המקצוע. יותר מקבל הוא ללא תשלום שתי ־ ליום, מבקר בקולנוע הינם פעם ומטייל בארץ שלוש פעמים בשנה.

נעשים בעלי מקצוע

80 אחוז מילדי „מפתן" הולכים ו־ בעלי־מקצוע, ויש סיכויים שבעתיד סו את משפחותיהם בכבוד. החלק שלא נקלט למרות כל הנסיונות: מופנה לשרות התעסוקה לנוער.

חיי החברה במוסד מתנהלים רגילה כמו בבית ספר. קיימות חוגים שונים וכן קופת חניכים מ־ הגובה מסים חדשיים וזה על מנ־ ניס את הנער לתלם החיים הנורמ־

הורים מצדם משתפים פעולה ע־ סד, מקבלים בסיפוק את התנאים מעניק לבנם. ואף מוותרים על ד־ בעבודה גופנית במקום אחר למר דבר זה היה מכניס לכיסם יותר וכ־ מצוקתם.

קיימת גם ועדה שבראשה עומדי־ ציבור ידועים בכפר־סבא, אשר לק־ עצמה לכלכל את עניני המוסד, דאגתה להכניס למוסד ספריה מתאי־ רמה של הנערים.

בתקליטיה

דוארטי, קודאל ובארטוק

שלושה הונגרים נפגשו במיניאפולי־ ראטי, קודאל ובארטוק. בעצם, השני־ חרונים לא באורח אישי, כי אם יצי־ אך דוראטי ביצע יצירות אלו עם ה הסימפונית של מיניאפולים, והתוצאה חדש של „הד ארצי".

התקליט מכיל את הסויטה הארי מאת קודאל, וכן סקצים הונגריים ונ עם רומניים מאת בארטוק. כך ניתן המוסיקה לשמוע מיצירותיהם של שנ חינים ההונגריים, ששיחררו את המוכ הונגרית מההשפעות הגרמניות והשת מקורות העממיים.

האופרה הארי יאנוש בוצעה בראש בודפשט ב־16 באוקטובר 1926 וזכת לחה רבה. גיבורה הוא הוסאר מן ה אוסטרי היושב כל יום בפונדק הכ הגה את נושאיו בציזובאטים.

בהצלחה רבה זכו גם יצירותיו של ג הסקציים ההונגריים, וביחוד מחולות מניים.

★

יצירות פולקלור רומני

ומעניין לעניין באותו ענין. יונל טארו, הוא יעקב סנדלר, מגיש תקליט של „הד ארצי" יצירות רומניות, בתוכן הורות ורומנסות.

המש־עשרה היצירות מבוצעות בל תזמורת „הד ארצי", ושלוש מהן סולו על ידי הכנר אלפרדו תומאס.

לא רק יוצאי רומניה, אלא כל חוב קה ימצא ענין רב בתקליט זה.

★

הרבי הרוקד

ולהבדיל: הרבי הרוקד שלמה שקולו וכלי־הנגינה שבידו (הגיטרה) רים המונים באולמות הגדולים ביותר מבצע על תקליט של „הד ארצי" יצירותיו, ביניהן „פתחו לי", „ד השמיעיני", „אשא עיני", „יתברך

שלמה קרליבך, בוגר הישיבה בלי אוניברסיטת קולומביה, רואה את ש שליח־מצוה, שמכשירו הוא המוסיק חותו היא להביא יהדות ליהודים ו לאנושות. תוך ארבע שנים חיבר לו מ־250 מנגינות.

„ניו יורק טיימס" כתב עליו: נענה לו בהתלהבות..." „הוא רכש הקהל... וכי אפשר לבקש יותר מזה

רומנים חדשים מרשימים בארצות הברית

עולם הספרים של ארצות הברית הציע בשנת 1962 מבחר עשיר ומגוון בתחומי הספרות היפה והספרות הדוקומנטרית והמדעית (נון פיקשן). מקום נכבד תפשו הסופרים ידועי־השם, בעוד שמספר סופרים חדשים הוסיפו נופך של ברק מיוחד לבמה הספרותית.

גם מהבחינה הכמותית היתה התמונה מאירת־עינים. סיכומים מוקדמים של 10 ה־חודשים הראשונים של השנה העמידו את מספר הספרים שהודפסו על כמעט 165,000 נושאים. מצפים, שהמספר לשנת 1962 יהיה גדול יותר מזה של השנה שעברה, ש־הגיע ל־18,060, ובכך יימשך הקו התלול שציין את התקופה שלאחר־המלחמה, פרט לירידה קלה שחלה בשנת 1956.

בהצלחה הגדולה ביותר (מבחינת הבקורת ומבחינת הפופולריות) זכה ללא ספק, ספר שמבחינה טכנית מן הראוי לכנותו „רומן בכורה", אף כי הוא פרי עטה של אשה שניצבה בשורה הראשונה של הסופרים האמריקניים במשך 30 השנים האחרונות.

„ספינת השוטים"

קטרין אן פורטר קנתה לה שם בשנות ה־30 כבעלת סגנון בסיפורת, הודות לספורים הקצרים והנובלות שלה, הכתובים ביד אמן. הרומן הראשון שלה, שציפו לו מזה זמן רב, הוכיח עצמו כיצירה מורכבת ורחבת־ידים בשם „ספינת השוטים". הסופרת מתארת הפלגתה של ספינה גרמנית ממקסיקו (בשנת 1931), כדי להאיר את דמותה של „ספינת העולם", שפניה אל הנצח. לא כל המבקרים היו תמימי־דעים עם המסקנות הכוסמיות של הסופרת, אולם בציור חסר־הרחמים של דיוקנאות נוסעי הספינה, הכיר הקורא את תמצית החיים.

מחבר אחר של ספורים קצרים, שהפך לסופר רומנים מצליח בשנת 1962, הוא פיליפ רות, שלפני 3 שנים זכה ב„פרס הס־פר הלאומי". ברומן הראשון שלו „המכונה התפרקות", הוא מתאר באבחנה חודרנית ובדמיון עשיר את האסונות העלולים לבוא על אלה ש„מתפרקים", אף אם זו, הדרך היחידה שבה מסוגלים למלא את ייעודם.

שני רומנים חדשים, שראו אור לראשונה — שניהם משל סופרים חדשים — זכו אף הם לאהדת הבקורת. ספרה של איריס דורנ־פלד „ביני דיי" מאחד בתוכו ריאליזם ו־דמיון. זהו ספור נוגע ללב על נערה נרד־פת ועל הרפתקאותיה בעולם שסבר כי היא מפגרת בשכלה. הספר שנכתב ביופי וברגישות היא שיר־הלל לאומץ שמגלה רוח אנוש.

הספר שכונה באירוניה „חיים ארוכים ומאושרים" מפרי עטו של ריינולד פרייס. הוא תאור עוקצני ומאיר עינים על אהבתה של בת־כפר לפרחח צעיר. הספור מצטיין בפשטות ובחדות אבחנה בלתי־מצויות, וי־כן בשפה עשירה ונצחית בשפחה של ה־שירה.

„אדם פשוט ומכובד"

בין יצירותיהם של סופרים ותיקים ראוי לציון במיוחד ספרו של קונרד ריכטר „אדם פשוט ומכובד", בשל הצירויות החמה ו־המעוררת זכרונות של זמנים עברו. מר ריכטר — שזכה בפרס פוליצר לשנת 1951 ו„פרס הספר הלאומי" לשנת 1960 — הו־כיח שוב את כשרונו בהחיאת דמויות כפ־ריות. הוא מספר על חנוני שראה את יעו־דו בכמורה. הוא כיהן בשורה של כנסיות קטנות, ומת תוך הכרה שחייו היו כשלון. הוא לא הבין שחייו היו קודש לשרת את בני־האדם שמסביבו.

בין היצירות הבלתי־נשכחות האחרונות של השנה כלול ספרו של לואיס אוצ'ינקלוס „דמות באבן־חומה". זהו שיחזור דמותי של משפחה רבת־כוח בניו־יורק בימים ש־לפני מלחמת העולם הראשונה, פרי עטו של סופר שבחן במשך זמן־מה את החב־רה של אותה תקופה. כספרו של ג'ון אפ־דייק „נוצות יונים וספורים אחרים", מוסיף הסופר הצעיר לוירטואוזיות הלשונית שלו גם בגרות של ראיה חודרת וחדשה. ספרו של דון ברי „מלכודת ירח" הוא ספור בעל ערך אודות ההתנגשות שבין הגוזלים לבין לבין התרבות המסתערת על המערב הרחוק של אמריקה באמצע המאה ה־18; בספרה „תמיד התגוררנו בטירה" מספרת שירלי ג'קסון, אמנית ספורי המסתורין, את קורו־תיהן של שלוש נפשות הגרות כאחות ה־משפחה שצל של אשמה מרחף עליה.

אין כמעט ספק שהרומן ההומוריסטי והמושך ביותר של השנה היה ספרו של ויליאם פוקנר „בני האויר". אדם הנזכר בהרפתקאותיו המגוחכות בעודו נער, בתוך מכונית שאולה בשנים הראשונות של ה־מאה הזאת. זו הפעם הראשונה שאנו מוצ־אים אופטימיות ופשטות כזאת של סגנון ביצירתו של הסופר שהוא חתן פרס נובל. אף שאין זה ספר גדול, הכריזה הבקורת שזוהי אחת מיצירותיו המעולות של ה־אמן, ושני מרענן לעומת כמה מיצירותיו המעמיקות יותר. רומן זה נועד להיות דב־רו האחרון של המחבר, שמת זמן קצר ל־אחר צאת הספר לאור.

רות ישנה נושנה, שלא הפסידה יחד עם זאת מנעוריה, זכתה בניצחון כפול במשך השנה. רוברט פרוסט המנוח, משורר הלי־אומי הבלתי מוכתר של ארצות הברית, זכה ביום הולדתו ה־86 במדליה מיוחדת מידי הנשיא קנדי כאות הוקרה על שירתו. אותה שעה נתפרסם קובץ שיריו הראשון מאז 1947, בשם „בפאת היער". זהו קובץ של 40 שירים האוצרים בקרבם את המק־וריות הפרוסטית, את הליריות שלו ואת חריפות הראייה שלו.

„האושר ההמוני"

בתחום הספרות הדוקומנטרית והמדעית (נון־פיקשן) הופיעו השנה כמה ביקורות נוקבות של החברה האמריקנית. הספר ש־עורר את המחשבה יותר מאחרים היה ספ־רו של אוגוסט הקשר „האושר ההמוני". (הספר נכתב לפני שמונה ליועץ המיוחד של הבית הלבן לעניני אמנויות), בספר הורגש התפקיד הפוטנציאלי הגדול שנועד לאמנויות להענקת טעם רם יותר לחיים.

וולטר קאר, מבקר דרמה אמריקני נודע ומשקיף ותיק על בימת החיים, הוכיח ב־מאמרי „היררדרות התענוגות", שהאדם המודרני מתיגע לעיתים קרובות כדי מ־פעילויות הפנאי — במקום ליהנות מהן. היא מעודד לימוד מחדש של תענוגות ה־מחשבה, המשחק וההחוויה האסתטית.

משקיפים אחרים של דמותה של אמרי־קה, במובן גשמי יותר היו בן־לוסיאן בור־מן, שסיפר בחיבורו המשעשע והמחנך „זו־הי יבשת גדולה", על הרפתקאותיו באזו־רים המרוחקים של אמריקה הצפונית. ג'ון סטיינבק, שסיפר על הסיור בן שלושת ה־שבועות שערך עם כלב־השעשועים הצרפ־תי שלו לרחבה של המדינה. בספרו: „סיו־רים עם צ'רלי: בחיפוש אחר אמריקה", מתאר הסופר את קורות סיורו בהומור מ־שעשע, בעקיצות לעת מצוא, ובהבנה עמו־קה. לגבי מר שטיינבק היתה שנת 1962 שנה ראויה לציון של ממש, שהביאה לו לא רק את הספר רב־המכר ביותר, אלא גם את הגמול הגדול ביותר: פרס נובל לספרות.

ביוגרפיות ואוטוביוגרפיות

כל שנה זוכה במנת הביוגרפיות והאוטו־ביוגרפיות שלה. רצה המקרה ששלושת מן הביוגרפיות הטובות ביותר של שנת 1962 יהיו קשורות בסופרים אמריקניים. „מכת־ביו של ג'יימס אגי לאב פליי" הוא מסמך אוטוביוגרפי מחדש ומקסים אודות האינט־לקטואל בעל־האמנה שפרסומו גדל רק לאחר מותו בשנת 1955. „אוניל", מאת ארתור וברברה גלב, זכה לביקורות נרח־בות, והוכר כביוגרפיה המוסמכת של כותב הטרגדיות. הספר נכתב בהתלהבות אך עם זאת באובייקטיביות הראויה לשבח; וגילה ראיה חודרת חדשה לעומקה של הדמות ול־עולם שאותו הכירה. אף כי ויל רוג'רס ה־מנוח היה ידוע בעיקר כאיש שעשועים, היה גם בעל טורים וסופר. „ביוגרפיה על ויל רוג'רס" מאת דונלד דיי, גילה דמות מר־שימה של ההומוריסטן־הפילוסוף האהוב, בעיקר אולי מפני שהספר מרבה בהבאת דב־ריו של רוג'רס עצמו.

היו עוד עשרות חיבורים אחרים ראויים לציון בתחום זה של הספרות, ביניהם „תות־חי חודש אוגוסט" מאת ברברה ו. טוכמן, היסטוריה מזהירה של המאורעות הטרגיים שאירעו ב־30 הימים הראשונים של מלחמת העולם הראשונה; „ידידים ישרי־לב ואויבים אכזריים" מאת רוברט פ. קנדי, הוא דין וחש־בון חי על הסיור מסביב לעולם שערכו ה־תובע הכללי האמריקאי ורעייתו; „אוצרו של ברנרד ברנסון" היא קובץ מאמרים מאת ההיסטוריון הגדול של האמנות; ולבסוף „ארו סארינן על עבודתו", קובץ כתבים מלבב ורב־ענין על אישיות המתכנן המנוח „יליד פינלנד, שנחשב לאחד הארכיטקטים ה־אמריקנים הגדולים של דורו.

פרסים ספרותיים

בתחום הפרסים הספרותיים שהוענקו ליצי־רות בולטות שראו אור בשנת 1961, זכו ב־פרסי פוליצר הרומן של אדווין איקונר „בשולי העצבות" (הסיפור על הנפילה ב־נפשו של כומר שהגיע לו עמדה בכוחות עצ־מו, מסופר בפשטות, בהומור, ובכישרון ל־גילום דמויות שאינו נופל בהרבה מזה של דיקנס); ספר שיריו הראשון של אלן דוגן „שירים"; ספרו המרשים של תאודור ה. ווייט על מערכת הבחירות לנשיאות „כיצד נע־שים לנשיא". את הציון לשבח על המחזה הטוב ביותר קבלו בשיתופות פרנק לסר ו־איב בורוס בשביל הקומדיה המוסיקלית ש־להם „כיצד להצליח בעסקים מבלי להתאמץ ממש".

„פרסי הספר הלאומי" (בחסותם של ה־מו"לים ומוכרי הספרים) הוענקו לווקר פר־סי בשביל הרומן הראשון שלו „המבקרים בקולנוע" (מחקר על אובדן האינדיבידואליות הזהית), וכן למשורר אלן דוגן בשביל או־תו קובץ שירים שזכה בפרס פוליצר. וגם ללואיס ממפורד בשביל עבודת המחקר שלו „העיר בהיסטוריה".

בית הצייר והפסל

„בחינות הבגרות אינן מהימנות"

— מאת אברהם שמש —

הרבה דובר על ערכן החינוכי והתועלתי של בחינות הבגרות. בזמן האחרון רבו הקולות התוקפים בצורה קשה את בחינות הבגרות. התגובה ההגיונית מתבטאת למעשה בשתי מלים: „קל מאוד" ו„קשה מאוד".

עיקר הדגש בבקורת הופנה לגבי האוב־ייקטיביות של הבחינה, מידת תוקפן ויכלתן לשמש קריטריון בשביל הלמוד האקדמאי. ד"ר גינתר שערכה סקר בין תלמידי האו־ניברסיטה העברית לפני זמן־מה, מצאה למ־של שרק מעטים מאלו שהשיגו תעודות־בג־רות הגיעו לתואר אקדמאי ראשון, (ב. א.), ואלו שהשיגוהו לרובם היו ציונים טובים בבחינה.

ב־1957 הביעו החוקרים איסן וברנשטיין, את ספקותיהם לגבי בחינות הבגרות, ו־הדגישו, כי השאלונים הם רב־משמעויות, וההדגשה בבחינה היא על ידיעת העובדות, בלי כל קשר לניתוח, סינתיזה, אפליקציה וכושר נתוח". ב„מגמות" פורסמו שני מאמ־רים התוקפים בצורה חריפה מאוד את מ־הימנות בחינת הבגרות. י. בנטואיץ עמד באופן כללי על הקשיים הגורמים לחוסר־המהימנות של הבחינות החיצוניות, ועל דרך פתרונן, גבי לאה אור עמדה בהרחבה תוך ליווי מספרים מאלפים, על ההבדלים השונים בהערכותיהם של מעריכים ועל שאלוני הבחינה התלויים בבוחנים. (יש להדגיש את ההבדל בין „מעריך" — ה־בודק את הבחינה, ובין — „בוחן" שמר־כיב את השאלונים).

מר י. בנטואיץ עמד על 4 סבות עקריות הגורמות לדעתו לחוסר מהימנות ואוביק־טיביות של הבחינה.

א. חוסר קריטריון למעריכים השו־נים. ישנם מעריכים הנוטים לקולא, וישנם מעריכים הנוטים לחומרא. וכדוגמא בול־טת לכך הביא סקר של שני מחנכים אנג־לים בו לקטו 15 עבודות בהיסטוריה ב־ציון „מצטיין", ושלחו אותן ל־15 מערי־כים. תוצאת הנסוי הראה עד כמה שונה הערכה של המעריכים.

ב. גורם שני המודגש על ידי מר בנ־טואיץ וגב' אור כאחד הוא — אין אחי־דות בדרישות הבוחנים משנה לשנה. כ־דוגמא לכך מביאים סקר שנערך בארץ ב־מתמטיקה (נושאים הומניסטים). הסקר גי־לה הפרש בין אלה שקבלו ציון של 6־7 משנה א' (49 תלמיד) לשנה ב' (19). בק־שר לכך מעירה גב' אור: „אין סיבה לה־ניח שרמת הידיעות הממוצעות של אלפי תלמידים הנגשים מידי שנה לבחינות הבג־רות משתנה במידה כה רבה". היא מיחסת שוני זה לקושי הקיים בבחינות, בין אם הבחינה קלה או קשה, או שפשוט השאלות אינן ברורות וחד־משמעיות.

ג. גורם שלישי הוא — אין אחידות בדרישות הבוחנים במקצועות השונים. כ־ידוע קיימת אפשרות של בחירה במקצועות של בחינות הבגרות, פרט למקצועות החו־בה (תנ"ך, עברית, מתמטיקה ושפה זרה).

ד. גורם רביעי ואחרון הוא — „ציוני המגן". ציוני המגן כידוע באים להקל על התלמיד ולהפחית עד כמה שאפשר את ה־מקריות בבחינות הבגרות. אך הם מרבים את המקריות. העובדה שהמורה „מצטיין" בהכרת תלמידיו אך אינו מצטיין כלל בה־כרת הרמה היחסית שבה נמצאת כתתו ל־גבי בתי־הספר האחרים, מגבירה את המק־ריות.

בסכומו של דבר, הסובייקטיביות בהער־כות לבחינות הבגרות עולה לאין ערך על האובייקטיביות. וגב' אור מדגישה, שללא תקון יסודי בצורת ההערכה של העבודות אי אפשר לתאם את ציוני המעריכים ע"י כיול או מיצוע בין מחמיר וקל. אי אפשר לכייל את ציוני המעריכים — כלומר לבטל את השפעתן של החמרת־יתר או הקלת־יתר, כל עוד אין מעריכים נתונים לדרוג לפי מידת ההערכה.

מובן שצריכה לבוא ריאורגניזציה הן ב־שטח הערכת הציונים והן בקשר להנהגת ברורות למעריכים. עם זאת, יהיה קשה להמנע מחוסר מהימנות מוחלטת, אך ב־החלט אפשר להפחיתה.

האשה בעיני ז'בוטינסקי

רק במוחה של אשה, שרוב שנות חייה הוקדשו למלחמה על זכויותיה של האשה יכול היה להוולד רעיון על ספר כזה.

הגברת חמדה גלעדי, מהלוחמות ה־ראשונות לשווי־הזכויות של האשה ה־עברית, איננה גורסת את השקפתן של הסופראז'יסטיות למיניהן, השואפות ל־דחוק את מקומו של הגבר. היא מעונ־יינת כי האשה תשמור על תכונותיה הטבעיות שחוננה בהן: היופי, העדנה והרוך, ועל כן נוסף לכל שאר סגולו־תיו העריכה את סגולתו של מנהיג־האומה שחלק כבוד לתכונות אלה של האשה.

חמדה גלעדי, הרוח החיה בכל מיני מוסדות־ציבור, ובתוכם מוסדות ששמו את בעיותיה של האשה בראש דאגו־תיהם, רשמה דף רב־תוכן בתולדות הישוב. היא היתה השופטת הראשונה בארץ, ועתה היא מכהנת כשופטת־ציבור בבית משפט השלום. כיום קשה לה עצמה לתאר את חייה בלי התוכן ה„ציוני". אך היה זמן כאשר ז'ניה פייגלסון — זה היה שמה הקודם של חמדה גלעדי — לא היתה אלא „סרח העודף" ליד בעלה הד"ר מרדכי גלעדי, שהיה ציוני פעיל עוד בימי אודסה. באותה תקופה, היה זה בשנת 1916, נפגשה בפעם הראשונה עם זאב ז'בו־טינסקי, ואז הכירה גם את כל הדמו־יות שהופיעו כעבור שנים רבות בספר „חמשתם".

ואחר כך באו ימי „המבול", מהפכה רדפה מהפכה, מלחמה רדפה מלחמה, חמדה גלעדי שקעה בעבודה יום־יומית, אך במוחה לא פסקה לנקר מח־שבה: לאסוף כל מה שכתב זאב ז'בו־טינסקי על האשה. והיא החלה נוברת, מלקטת ואוספת כל משפט אופייני, מתוך כתביו, ממכתביו, כי חמדה גל־עדי סמוכה ובטוחה, שהאשה טרם רכ־שה את המקום המגיע לה בחברה.

היא שוללת את דעתו של אותו מלך אנגלי, אדוארד השביעי, שהתנגד ל־מתן זכות־הצבעה לנשים, וטען כי דבר זה מיותר, משום שהשיג היחידי יהיה הכפלת מספר הקולות של המצביעים יתר לא. לעומתו היא ראתה בז'בו־טינסקי כל ימי חייה פסיכולוג שהיטיב להכיר את אופיה האמיתי של האשה. תוך כדי כך היא מודה כי ייתכן והוא „ראה אפילו את הנשים באור יותר ניד ורוד".

לא מקרה הוא, טוענת חמדה גלעדי, שז'בוטינסקי כלל הזה הערצה לאשה ושאף לנצל את תכונותיה הנפשיות בחינוך הדור הצעיר ובכל תהליך ה־תקומה הלאומית שלנו. מתחת לספר הכרתו פעלה הערצה לשלוש נשים ש־אלקים זימן בדרכו: אמו, אחותו ואש־תו.

עתה התעשרה הספרות העברית ב־ספר בו הובא כל הטוב והיפה שפירסם זאב ז'בוטינסקי על האשה, בתוכם:

„מדריגל", יצירת־מופת שחיבר ז'בו־טינסקי לרגל יובל כ"ה לנשואיו „בין שמשון וקרני", „בין שמשון ודלילה" — מתוך ספר „שמשון הסיפורים „סנאית", „אדמיי" ו„דיאנה" תרגום „אנבל־לי" מאת אדגאר אלן פו; וכ־הנה וכהנה. ובצדן של יצירות אלה — מסות של י. שכטמן, ערי ז'בוטינסקי, א. רמבה, יעקב ויינשל, יוסף נדבה ורבים אחרים.

„שלושה דברים יפים ברא אלהים" — אומר ז'בוטינסקי בסיפור „אדמיי" — ילדות, נעורים ואשה". ונתגלגלה זכו־תה של הגברת גלעדי להציג בפנינו צד זה של השקפת עולמו של ז'בו־טינסקי, בעזרתם של גברים ונשים כאחד, בצורה שרק אשה יפת־נפש מסוגלת לעשותה.

כ. יוסף

דמות האשה בעיני ז'בוטינסקי / ערכה: יוסף נדבה / ריטיבים: אסתר פרין־אדר / תל־אביב תשכ"ג.

ספרים חדשים

אשר רייך / בשנה השביעית לנ־דודי (שירים). ציור עמנואל קיפניס. הוצאת „עקד" תשכ"ג 62 עמ'. שלושים ושלושה שירים מכונסים בשלושה מדורים: באתי לעולם, אשירים לשעת התהו, בשנה השביעית לנדודי. שלושה רישומים.

יפה ברלוביץ (ליקטה וערכה) **קקטו** סיפורים, תשבצים ופתגמים מתוך „שער לקורא החדש" — ספרון בעברית קלה חוב' ב' וג'. הוצאת המחלקה להנחלת ה־לשון ולהשכלה, משרד החנוך והתרבות, 24 עמ': 36 עמ'.

אפרים דקל / שרידי חרב — הצלת ילדים בשנות השואה ולאחריה — משרד הבטחון — ההוצאה לאור, שני כרכים, 200 עמ' — „פרשיית הצלה שנות על האירועים גדושי היסורים ונסים שנרשמו בפיהם של ניצולים ומצילים רבים מתוך ידיעה, כי אין כמותם עשויים למסור את הדברים כהוויתם, שחזו מבשרם או שהיו עדים להם".

דורית והתנין תירגם ועיבד נחה שנר־קל, ציירים: יעקב שלה. הוצאת „עקד" תשכ"ג, סיפור משעשע על ילדה שוכחת בגן־חיות פרטי ועל ההרפתקאות הנובעות מכאן.

נסים אלוני / הנסיכה האמריקאית מחזה בשתי מערכות. הוצאת עמיקם לה־צגת המחזה בתיאטרון העונות. עיטור יוסף ברגנר לפי רישומיו לתפאורת ההצ־גה 72 עמ'.

קרא להנאתך

מבחני אינטליגנציה

„ידיעה מועטת היא דבר מסוכן, והכי־שת הספר הזה לא תהפוך את הקורא לפסיכולוג מומחה, כשם שרכישת מד־חום לא תהפוך אותו לרופא"

זהו משפט מתוך הספר *) שהופיע זה עתה בהוצאת פנגוין באנגליה, בסדרת פליקן. וסגנון זה מאפיין את הספר כולו. סגנון ציורי ופופולרי, ההופך את הספר הדן בנושא רציני, לחומר קריאה מהנה ומשעשע.

בתוכן הספר: תולדות מבחני האינ־טליגנציה, ניתוח אוביקטיבי של מבחנים אלה תוך ציון פגמיהם, ושמונה דרגות של מבחני־אינטליגנציה, המאפשרות ל־קורא לבחון את האינטליגנציה שלו עצמו.

אסטרטגיה של מהפכה

מחבר הספר *) ר. נ. קאריו האנט, מומ־חה לעניני הקומוניזם הבינלאומי במשרד החוץ הבריטי. ומרצה באוניברסיטאות אנגליה על נושא זה, התפרסם בספריו על הרפורמטור הדתי קאלווין מחד, ועל הקומוניזם מאידך.

בין ספריו האחרים לציון: „מארכסיזם", „עבר והווה", „מורה דרך לז'ארגון הקו־מוניסטי".

זהו ספר כולל, הדן על כל האספקטים של הקומוניזם הבינלאומי, ואינו פוסח גם על תיאור דמויותיהם של גדולי הקו־מוניזם, כגון מארכס ואנגלס. אך לא זהו העיקר בספר. המחבר עוסק בניתוח הדי־אלקטיקה כשהוא מעמיד אותה מול ההגיון הפורמלי, מסביר את עקרונות המאטריא־ליזם, האתיקה המארכסיסטית ומספר בא־ריכות על האסטרטגיה והטקטיקה של ה־מהפכה.

בחלק הסופי של הספר מספר המחבר על הקומוניזם משנת 1945 עד מותו של סטאלין, ולבסוף על התפתחותה של תנו־עה זו אחרי מות של הרודן הרוסי.

*) H.I. Eysenck / Known your own I.Q. / Penguin Books.

*) R.N. Carew Hunt / The Theory and Practice of Communism / Penguin Books.

פרפראות

הספר המאה

הוצאת י. ל. פרץ בתל־אביב, המו־ציאה ספרים בעברית ואידיש, חגגה לפני זמן קצר את הוצאת הספר ה־מאה. לשיא פעולתה הגיעה הוצאת ספרים זו בשנת 1962, בה פורסמו 30 ספרים, ביניהם מיצירות יעקב גלאטשטיין, מאני לייב, נחמן מייזיל, דניאל טשאסני ואחרים.

בדו"ח על פעולתה מציינת הוצאת־ספרים זו בסיפוק רב את העובדה, שהיא משמשת גשר בין התפוצות ומדינת־ישראל מחד, ובין לשונות עב־רית ואידיש מאידך.

ראשי המוסד מציינים: הוצאת ספ־רים כזו לא יכלה לקום בקרב חוג של אידישיזם תוקפני, החדור שנאה לעברית; ואף לא בחוג של חובבי עב־רית, ספוגי שנאה לאידיש".

ליד הוצאת ספרים זו קיימת ספריה ואולם קריאה.

בראש המוסד הזה עומד הסופר הידוע אברהם ליס.

הסופרים היהודים שנרצחו

בעתיד הקרוב תופיע בהוצאת י. ל. פרץ אנטולוגיה של הסופרים היהו־דיים שנרצחו בברית המועצות.

את החומר ליקטו וערכו המשורר אברהם סוצקבר ומרצה האוניברסיטה ח. שמרוק.

הספר יכלול מיצירותיהם של ד. ברגלסון, פ. מארקיש, ד. הופשטיין, ל. קוויטקו, דר נסתר, ש. האלקין, מ. קולבאק, א. קושנירוב, א. פפר, א. באריך, ש. פרסוב, ז. אקסלרוד. כן יכלול מסה של ח. שמרוק, ביוגרפיות ותמונות של הסופרים וביבליוגרפיה מלאה של יצירותיהם.

ציירי מארסיי בתערוכה

תערוכת־ציירים של אמנים צרפתיים מתקיימת עתה בגלריה „הגפן" בחיפה. כמו־כן מתקיימת בבנין תערוכת צי־לומים של מארסיי והסביבה. התערו־כה אורגנה על ידי האגודה למען ערים תאומות חיפה־מארסיי.

בין האמנים שיצירותיהם מוצגות ב־תערוכה:

מתייה ורדילאן (1875—1928), הנח־שב כצייר האמיתי של מארסיי; רנה סייסו (1867—1952), שהקדיש את מכ־חולו לנוף ולאיכרים של פרובנס; או־גוסט שאבו (1882—1955), שציורו הושפע על ידי הפוביזם; וכן גלריה של מה של ציירים צעירים, חברי כל האסכולות.

התערוכה תהיה פתוחה עד ה־23.5.

„עיר ושמה אילת"

הסרט „עיר ושמה אילת" זכה להע־רכה בין־לאומית בשל נושאו וצורת ביצועו. בעקבות יתרונות אלה הוענק לסרט זה בניו־יורק פרס ראשון ש־ניתן בעד הסרט הטוב על ידי המועצה הלאומית היהודית לסרטים.

הסרט זכה גם להקרנה מיוחדת על ידי אחת התחנות הגדולות של הטל־וויזיה בניו־יורק בשעה 8.00 בערב כשקהל רב צופה בתוכניות.

הסרט הוא בצבעים, 16 מ"מ, וזמן הקרנתו נמשך 26 דקות והופיע ב־5 גירסות: עברית, אנגלית, צרפתית, ספרדית וגרמנית. הוא מיועד לוועדי קרן היסוד בעולם.

במאי הסרט הוא לור דינר: הצלם — אדגר הירשביין והייעוץ — אמי הרמן, מנהלת מחלקת הפרסום בקרן היסוד.

אימוץ הקהלות החרבות

הצעה לאימוץ זכר הקהלות החרבות באירופה על ידי בתי־ספר בישראל הוגשה על ידי מר גדעון האוזנר ל־„יד־ושם".

בהתאם להצעה זו תאמץ כל כתה של בית־ספר אחת הקהלות שנחרבו ותלמד את עברה על ערכיה המיוחדים ואת האישים שנתנה לאומה.

הנהלת „יד־ושם" החליטה לבוא בדברים עם משרד החינוך בנוגע לביצוע התכנית.

משק הכלכלה והפרט

שני מחנות מתגבשים בהסתדרות בעלי התעשיה

מאחורי המחלוקת על מבנה ההתאחדות — שאלות הליברליזציה ויחסי־העבודה

— מאת סופרנו לענייני כלכלה —

שני מחנות התגבשו עד כה בצמרת התאחדות בעלי־התעשיה, לקראת האסיפה־הכללית העומדת להתכנס בעוד כחודש ימים: מחנה „המרכז" — הדוגל בהמשך השיטה הקיימת בהנהלת ההתאחדות, ומחנה האופוזיציה — הדוגל בהמתן ייצוג מוגבר וסמכויות נוספות לתאים המקצועיים. במוקד המחלוקת עומדות שאלות הליברליזציה ויחסי־העבודה.

אור ליום אתמול בחר המועד־המוקל במר א. אושא מחיפה כיו"ר, לאחר שנתקבלה התפטרותו של מר ש. קלכברג מתפקיד זה. לאחר שמיעת דו"ח של ההועדה המכינה, נקבעו הימים 26 ו־27 ביוני כמועד האסיפה הכללית הדו־שנתית של חברי ההתאחדות.

כפי שנודע, מתרכזת האופוזיציה סביב סקציית־המתכת והיו"ר שלה מר עוזיאל בן־ציון (בצנבורג), אשר נבחר לתפקידו באסיפה סוערת של חברי הסקציה לפני שבועות אחדים. סקציה זו מהגישה את הצורך בדו־צנטרליזציה של הרכב מוסדות ההתאחדות, והיא אף הציעה אפשרות של בחירת נשיאות בת 3 חברים, במקום נשיא אחד, בתנאים מסוימים. הסקציה תבעה באסיפתה, לכלול בסדר־היומה של ההתאחדות דיון בשינוי התקנון, אך ההועדה המכינה, בראשותו של מר משלם ויינפלד, לא כללה נושא זה בסדר־היום.

קבוצת „המרכז" — שבראשה עומדים ה"ה א. קליה, מ. ויינפלד, ר. בר־נתן, ש. בוימל, ד. יעקובוביץ, ד"ר רפאלי, א. פרידמן, בן־ציון ופולונסקי — מבקשת ליצור חזית רחבה וכוללת, אשר תמנע בעד המחנה האופוזיציוני־לשם את הדגש על הענפים קמקצועיים, ותראה בהתאחדות בנוף כולל את הגורם שסביבו יש לנהל את המדיניות. קבוצה זו לא הסתירה אתמול את סיפוקה מאי־הכללתה של דרישת סקציית־המתכת בסדר־יומה של האסיפה הכללית.

כחוגי התעשיינים נמסר לו, כי „מאחורי המחלוקת על מבנה ההתאחדות עומדות שתי תפיסות שונות של בעלי־התעשיה: הליברליזציה ויחסי־העבודה המוסדרים.

תעשיות מסויימות, שנפגעו במיוחד בשל אחת משתי בעיות אלו, סבורות שעימוד הדגש על התאים־המקצועיים תסייע בידיהן במאבקן. מאידך גיסא, סבור „מחנה המרכז" שרק מדיניות כוללת, ללא זיקה ענפית כל־שהי, תסייע בפתרון הבעיות. חלק מאנשי מחנה זה אף סבורים, כי בעיות אחדות, כגון המימון ואשכורות היצוא, הן חשובות יותר, ואותן, לדעת חוגים אלה, אין לפתור אלא בדרך של מדיניות כוללת.

בעיות מימון סיבכו מפעל סריגה בחוב של כמיליון ל"י

— מאת סופרנו לענייני כלכלה —

בעיות המימון והשגת האשראי הדרוש להון־חוזר ברבית קצוצה היוו את הסיבה המרכזית להסתבכותו של מפעל הסריגה „דוקרט" שבלוד בחובות של יותר ממיליון ל"י, אותם אין בידיו, בשלב זה, לפרוע.

ה"ה י. פרנק — נציג חברת „הרפז" — הושגה למפעל, שילמו המשכורות לעובדיו, ובזק — נציג החברה „תיעוש אוזרי פיתוח" — מונו ביום ה' ע"א כב' השופט ד"ר י. לם למקבלי־נכסים זמניים של החברה, ותוך שבועיים יהא עליהם לקבוע אם ניתן לנהל את המפעל, או שיש צורך לפרקו, נמסר. כי השופט סבור שפירוק המפעל עלול ל־ כשאיר חובות גדולים עוד יותר לנושים. מקבלי־הנכסים הזמניים תיק אתמול את דעתם, כי המפעל שקע בחובות בשל מיבזבוז המימון, ניהול גרוע וכדומה. המפעל התרחב בצעדים מהירים, מבלי שיהא לו ההון ה־ דרוש לכך.

יש לציין, כי תוצרתו של ביתה"ר „דוקרט" זכתה לשם טוב בחוג המסחר. בשל כך ניתן עתה, לאחר שע"י הלוואה נוספת ש־

הסכם לניצול מי־הביוב המטוהרים בחיפה

הסכם על ניצול מי הביוב המטוהרים של חיפה הושג בין משק יגור לבין העיריה שהיא בעלת המים.

הניגוד שעליו מוסכם בשלם זה של החוזה הוא נסיוני בלבד, ולצורך הניסוי העמיד משק יגור אלף דונם של גדולי קיץ (שלחין), סרם הוחלט אם הנידולים יהיו מסוג אחד או נמים שונים של יבול.

בנסיון ההשקאה המיוחד משקיע המשק מאתיים אלף לירות, ותהיה זו הבחינה הראשונה בארץ של המים המטוהרים ל־ צרכי תלאות מתוץ למעבדה.

שערי נירות הערך:

	19.5.63	20.5.63
חב' חשמל	5.68	5.68,5
חב' חשמל — 6% אוצר התישבות	6.08	6.09
בנק אפותיקאי	405.5	404.5
בנק א"א-בריטניה	330	325.5
בנק דיסקונט	234.5	234.5
בנק הפועלים	391.5	388
בנק לאומי	279.9	275
בנק למסחר	467	474
בנק לפתוח ולמפעי	131.5	133.5
בנק משכ' לשכון	258	260
בנק קרדיט	178	179
ג.א.מ. — רסקו	156.5	156.5
וולפסון, קלור, מאיר	165	163.5
וולפסון, קלור, מאיר (10 ל"י)	432	432
סהר	205.5	205
אפריקה-א"י להש'	348	347.5
אפריקה-א"י להשקעות רג. (10 ל"י)	504	508
הכשרת הישוב (ש)	460	460
הכשרת הישוב (מ)	444	441
ישרס	494.5	494.5
רסקו	148	147
אל־אנס	201	201
ארגמן	396	394.5
אתא	219.5	220
דובק	161	160
קרור והסקה	124.5	125.5
חב' אשלג	398	398
חב' לכבלים וחוט חשמל	4.03	4.05
סולל בונה	153	154
ספנות והספקה	221	223.5
סרן	197	197
כימיקלים וסופסטים	114	114
לוין אפשטיין	101.5	101.3
מולר טקסטיל	149	150
נחושתן	1.64	1.62.5
סבע	206	210
פניציה	170	173
ים המלח	143.5	145.5
כפעלי ניר	113.5	113.5
עסיס	172	169
שמן	389.5	388
חב' הנפט הלאומית	113	111.5
דלק	80	79.5
נפטא	496.5	484
ירדן לחקירות	105	100
לפידות — רגילות	75.5	74
אלגר	4.45.5	4.30
אלרן חברה להשק.	191	194.5
חברה להשק. דיסקונט	377	377
חב' להשק. ב.ל.ל	375	377
השק. פויסטונגר	372.5	370.5
צים	183.5	183.5
צמודות דולר	154	155
3½% מבי דולר	88.7	89
4½% שטרי חסכון צמודי דולר	86.8	86.1
4½% מלוה בטחון — תשי"ז	156.5	157.1
4½% מלוה שכון עולים "ל"	154.5	155.1
6% מלוה פתוח "ר"	154.9	154.9
צמודות למדד (קרן וריבית)		
4½% מלוה בטחון — תשי"ז	130.5	131.5
4½% מלוה שכון עולים "ל"	107.3	107.3
6% מלוה פתוח "ד"	108.4	107.8
6% מלוה פתוח "ח"	103.8	103.1
5% מלוה פתוח "ט"	100.5	100.2
5% מלוה פתוח "י"	99.4	98.9

בספורט

מחר משחק חצי הגמר החוזר בין מכבי חיפה והפועל פ"ת

כפוצות הכדורגל של מכבי חיפה והפועל פתה־תקוה, תתמודדנה מחר אחה"צ, באיצטדיון רמת־גן, במשחק חצי הגמר החוזר, על גביע המדינה בכדורגל.

המשחק הראשון בין מחזיקת הגביע מראשתקד ואלופת הליגה בסחיים בתיקו 1:1, לאחר שהחזיקים גילו עליונות מכ־ רעת בשדה, אולם לא הצליחו להבקיע שערים.

מר זאב קיס, מנהל חברות „נתיבי אויר אוליפיק" ו„אוליפיק קרוזים" (חברת ספנות) בישראל, מעניק את הגביע־העניק שנתרם על־ידי חברתו, לראש קבוצת האתלטיקה־הקלה היונית, בתום התחרות הבינארצית בגד ישראל שנערכה בסיום השבוע שעבר בתל־אביב.

הצלחה רבה ליום הספורט הארצי של מעוזי בית"ר

יום הספורט הארצי של מעו"ז בית"ר בארץ־ישראל, שנערך בחוות דוד רזיאל בהרצליה פל"ג בעומר עבר בהצלחה מלאה ובסדר מופתי.

בתחרויות שהחלו בליל־שבת (10.5.63) ונסתיימו ב־12.5.63 נטלו חלק בענפי ס־ פורט שונים כ־200 בית"רות ובית"ריים מ־11 מעו"זים.

יום הספורט נפתח במסדר חגיגי ע"י נציב בית"ר בארץ־ישראל — אריה בכר. במוצאי־שבת נערך ערב הווי שכלל מדורת ל"ג־בעומר, סרטונים והופעות שונות.

בערב ההווי השתתפו גם חברי „מסדר זאב ז'בוטינסקי" ובני משפחותיהם. מר יהודה בירנו ברך את הספורטאים בשם ה־ מסדר ואחל להם הצלחה בהמשך התח־ רויות.

ועדת יום־הספורט, שאירגנה את התח־ רויות: חיים דילמן, ישראל קופליס ואלי דייך. ועדת־ערעורים: אריה בכר ויהושע שונות.

תוצאות תחרויות יום־הספורט

★ כדורגל

גמר

בארי־יעקב — בית דגן 1:4 (1:1).
לבארי־יעקב: סדיס, אבוטבול, עשור ו־ שיקלי — 1 כ"א. לבית־דגן: ג. דמארי, חצי־גמר

בית א: בארי־יעקב — רמת־גן 5:0 (0:2). שערים: אשר שיקלי — 3, סחרי — 2.
בית ב: בית־דגן — כפר־סבא 3:4 (0:2). לבית־דגן: אליהו אלחרר, שעיבי, דמארי וזוהר — 1 כ"א.

מוקדמות

בית א: רמת־גן — נתניה 2:0 (0:0). שערים: יהושע גרינברג ועודד דייכר.
בארי־יעקב — פתח־תקוה 6:0 (0:4). שערים: אשר שיקלי — 4, סדיס ופח־ רי — 1 כ"א.
רמת־גן — ירושלים 1:0 (0:0).
השער לר"ג: אבי דולברג.
בית ב: כפר־סבא—בת־ים 1:0 (0:0).
השער לכ"ס: שבתאי צינן.
בית־דגן — תל־אביב 2:0 (1:0). שערים: אליהו אלחרר ודמארי. מע"ז הרצליה — בית־דגן — הרצליה 2:0 (1:0). שערים: אליהו אלחריר ודמארי. מע"ז הרצליה החמיצו 2 בעיטות 11!!!
שחקנים מצטיינים: שיקלי ועשור — בארי־יעקב, אלחרר — בית דגן, הלר — ירושלים, מוגרבי — נתניה, רייכברט ודולברג — רמת־גן.

★ כדורסל — בנים.

גמר

בארי־יעקב — ר"ג 12:38 (6:20).
לבארי־יעקב: יעקב אשור וראובן סדיס — 12 כ"א. אשר שיקלי 8, רחמים דומני — 4, איתן — 2.
לר"ג: דב נרדימן — 6, חיים אלישע, יאיר ויינשנבל, אבי דולברג — 2 כ"א.

חצי גמר

בית א: בארי־יעקב — ירושלים 4:20.
בית ב: רמת־גן — נתניה 6:16.

מוקדמות

בית א: ירושלים בת־ים 16: 14
תל־אביב — פתח־תקוה 16 : 15
בארי־יעקב — תל־אביב 2:0 א"ה.
בית ב: נתניה — הרצליה 4:14.
רמת־גן — הדר־יוסף 2:0 א"ה.
כדורסל — בנות

גמר

רמת־גן — בארי־יעקב 2:12 (2:6).
לר"ג: מאירה ליברמן — 8. ורדה אורבך ושושנה הולצמן — 2 כ"א.
לבארי־יעקב: שושנה חמאם.

חצי גמר

בארי־יעקב — בת־ים 0:2 א"ה.
רמת־גן — נתניה 4:22 (2:8).
לר"ג: ורדה אורבך — 14, מאירה ליבר־ מן — 6, שושנה הולצמן — 2.
לנתניה: אביטל כהן — 4.

★ מחניים — בנות

גמר

בארי־יעקב — נתניה 2:0

★ מוקדמות

נתניה — ר"ג 2:0.
בארי־יעקב — בת־ים 2:0.
הצטיינה במיוחד שושנה חמאם (בארי־ יעקב).

★ טניס־שולחן — בנים.

גמר

פתח־תקוה — בארי־יעקב 1:2.
0:1 אהרן בקשי (פ"ת) — רחמים דר־ מני (ב"ע) 0:2 19:21, 0:2, 12:21.
1:1 אשר שיקלי (בי"ע) — ברוך פרי־ זינסקי (פ"ת) 0:2) 14:21, 13:21.
1:2 יוסף שיפמן (פ"ת) — אפרים אבי־ נת (ב"ע) 0:2) 15:21, 0:2, 17:21.

חצי גמר

בית א' פתח־תקוה — הדר יוסף 1:2.
0:1 ב. פרוינסקי (פ"ת) — ב. וזוא־ הדר יוסף) 0:2.
1:1 י. אדלר (ה. יוסף) — א. בקשי (פ"ת) 0:2).
1:2 י. שיפמן (פ"ת) — ש. לנצ'יצקי (ה. יוסף) 0:2).
בית ב — באר יעקב — נתניה 0:2.
0:1 א. אבינה (ב"ע) — י. קילמאיר (נתניה) 1:2.
0:2 א. שיקלי (ב"ע). א. ישראל נתניה 0:2.

מוקדמות

בית א' — הדר־יוסף — בית־דגן 0:2.
0:1 — י. אקרי (ה. יוסף) — צ. כהן (ב. דגן) 0:2.
0:2 ד. שורץ (ה. יוסף) — א. אלחרר (ב. דגן) 1:2.
פתח־תקוה — בת־ים 0:2.
0:1 ש. שיפמן (פ"ת) — ד. גלעדי (בת־ ים) 0:2.
0:2 א. בקשי (פ"ת) — ד. לוגשי (בת־ ים) 0:2.
בית ב: בארי־יעקב — ירושלים 0:2.
0:1 ר. רחמים דומני (ב"ע) — ד. שור־ ביט 1:2.
0:2 א. שיקלי (ב"ע) — ד. אהרונוב (ירושלים) 0:2.
נתניה — רמת־גן 1:2.
1:0 עודד דייכברט (ר"ג) — מ. עשית־ גר (נתניה) 1:2
1:1 א. ישראל (נתניה) — מ. ויינשנבל (ר"ג) 1:2
1:2 י. קירמאיר (נתניה) — חיים אלי־ שע (ר"ג) 0:2.
הרצליה — ת"א 0:2.
0:1 ציון פלח (הרצליה) — שלמה שמיר (ת"א) 0:2)
0:2 פיפר ראובן (הרצליה) — דודי ראב (ת"א) 0:2.
בארי־יעקב — הרצליה 0:2.
0:1 א. שיקלי (ב"ע) — פיפר ראובן (הרצליה) 0:2.
0:2 א. אבינה (ב"ע) — פלח ציון (הרצליה) 1:2.

אתלטיקה

הוקי — בנות (15—12).
1. תמר יצחק (ב"ע) 36,40 מ'. 2. שרה הוס (בת־ים) 35,30 מ'. 3. עדינה דיין (בת־ים) 33.10 מ'.
הוקי — בנים (15—12).
1. נתן שמואל (ב"ע) 71.40 מ'. 2. אבשלום ניצן (הרצליה) 66.10 מ'. 3. אבירי דעוקי (ירושלים) 63,90 מ'.
ריתוק — בנות (15—12).
1. מינה מינץ (הרצליה) 4.18 מ'. 2. כרמלה סגיר (ירושלים) 4.08 מ'. 3. שרה הוס (בת־ים) 3.68 מ'.
18—16.
1. ורדה אורבך (ר"ג) 4.02 מ'. 2. אתי בר־אליעזר (נתניה) 3.88 מ'. 3. שו־ שנה חמאם (ב"ע) 3.85 מ'.
ריתוק — בנים — (15—12).
1. יעקב ליטבק (פ"ת) 5.10 מ'. 2. נתן שמואל (ב"ע) 4.90 מ'. 3. יעקב קירמאיר (נתניה) 4,78 מ'.
60 מ' — בנות (15—12).
1. מינה מינץ (הרצליה) 8,7 שנ'. 2. שושנה לוסטין (ב"ע) 8.8 שנ'. 3. כרמלה סגיר (ירושלים) 8.9 שנ'.
18—16
1. ורדה אורבך (ר"ג) 8.7 שנ'. 2. רבקה קולר 9.4 שנ'. 3. שושנה חמאם (ב"ע) 9.5 שנ'.
60 מ' בנים (15—12)
1. חיים רוכנשציץ (ב"ע) 7.8 שנ'. 2. פרץ גלעדי (בת־ים) 7.8 שנ'. 3. פנ־ חס שרי (ב"ע) 8 שנ'.
100 מ' בנים (18—16).
1. צבי דודלזון (בת־ים) 3:15.4 דק'. איתן דיחנואן (ב"ע) 12.6 שנ'. 3. עודד רייכברט (ר"ג) 12.6 שנ'.
1000 מ' בנים (18—16).
1. צבי דודלזון (בת־ים) 3:15.1 דק'. 2. משה עמיתבר נתניה). 3:25.0 דק' 3. חיים פרימן (בת־ים) 3:27.1 דק'.

מעו"ז בארי יעקב זכה בגביע ש. בן יוסף

בית"רי בארי־יעקב זכו בגביע נודד ע"ש שלמה בן־יוסף לרגל מלאות 25 שנה לעלותו לגרדום, בצוברים את מספר הנ־ קודות הגבוה ביותר.

סיכום הנקודות הכללי

1. בארי־יעקב — 89 נק'. 2. רמת־גן — 44 נק'. 3. בת־ים — 34 נק'. 4. נתניה — 25 נק'. 5. הרצליה — 23 נק'. 6. פתח־ תקוה — 17 נק'. 7. ירושלים — 13 נק'. 8. בית־דגן — 10 נק'. 9. תל־אביב — 1 נק'.

כ"ט והדר יוסף לא צברו נקודות.

★

בסיום התחרויות נערך מסדר חגיגי בו חילק קצין שלטון בית"ר — יוסף מינץ לזוכים בגביעים, מגינים, מדליות ותעודות.

טקס הסיום החל בשיר בית"ר ונגעל בהמנון הלאומי.

תוצאות תחרויות יום הספורט הנערכות היום בשעה 16 בשדה הספורט תש־ גרעון מחשבון להר חברת שדות־פעולה בענפי הספורט השו־ נים במועדון בית"ר.

רדיו

קול ישראל

11.50 שיר ופזמון; 12.00 תכנית לאשה; 12.30 קונצרט פופולארי; 13.00 מוסיקה לש־ עת הצהרים; 13.30 חדשות וסקירת העתו־ נות; 13.45 לאן הערב; 14.00 טנן — סיום; 17.00 החדשות; 17.06 „פינת הילד"; 17.20 מוסיקה חדישה לפסנתר; 18.00 שעור ש־ כורני בתלמוד; 18.20 מבחר שירים; 18.35 אוניברסיטה עממית משודרת; 18.55 לחק־ לאי; 19.00 חדשות והודעות; 19.20 מקהלות הארץ; 19.40 „משבוע לשבוע; 20.00 תזמו־ רת קול־ישראל; 20.55 פרקי היום בתנ"ך; 21.00 חדשות ו„יומן החדשות"; 21.24 הו־ דעת פיצול; 21.25 קונצרט תזמרת „קול־ ישראל" (המשך); 22.15 קים בורג — שר משירי סיבליוס; 22.45 הנדל „רגע של שיר"; 23.00 חדשות; 23.10 „התקווה".

הגי הקר

08.00 עיקר חדשות הבוקר; 08.02 „בוקר טוב"; 10.00 חדשות השעה עשר; 10.02 טנן — סיום; 16.00 „לנוער"; 16.30 „נעי־ מה זמרי"; 17.00 חדשות; 17.05 „נעימה ו־ זמר" — המשך; 18.00 חדשות השעה שש; 18.02 „פינת הפזמון החדש; 18.30 „נעימה וזמרי" — המשך; 21.29 אות רשת ב'; 21.32 „מלודות"; 22.05 חדשות; 22.08 „פינת הגיטרה; 22.28 עולם קטן; 22.45 צלי־ לים רועגים; 23.00 חדשות; 23.10 „ה־ תקווה".

גלי צה"ל

10.00 — 11.00 מוסיקה לשעת השקם; 18.00 פתיחה; 18.03 „דש עם שיר" 18.40 מגזינה וקצב; 18.55 קריאה כפרשת השבוע; 19.00 חדשות; 19.15 „אינטרמצו"; 19.30 „תג על תו"; 20.00 „מר שמחון ובנו"; 20.10 „מעל מסך הכסף"; 20.30 יומן גלי צה"ל; 21.00 חדשות; 21.15 מצעד הזמרי־ נים; 22.15 צלילי ערבית; 22.30 סיום.

הודעות לציבור

הודעה מטעם משרד החינוך והתרבות למורים וגננות שלא עבדו בתשכ"ג

מורים וגננות מוסמכים שלא עבדו בשנת הלימודים תשכ"ג במוסדות חינוך רשמיים ואף לא היו בחופשה ללא שכר ומעונינים לעבוד בשנה הבאה, מתבקשים לפנות ללשכה המחוזית של משרד החינוך והתרבות הקרובה למקום מגוריהם, עד 15 ביוני, 1963.

התיאטרון האינטימי
מהנהלת א. בוגשניד - י. אורי

שנה שני ואריה לביא
הוא והיא
כתב והניים אפרים קישון

תל־אביב „נחמני"
הערב יום ג' 21.5 8.30
יום ה' 23.5 8.30

גבעתיים „הדר" 24.5 9.00
נוף־ים „מקהל" 28.5 8.30
טל. „נחמני" 6-1888
המשרד: רח' קפלן 7, ת"א
טל. 233650

למכירה
דירה 2 חדרים +
הול גדול (3x3) חנית
14.000 + 1.500 שכון צהל 33
בני ברק פלרירו
אוטובוסים: 59, 68, 69, 70,64

לפני טיסתך באוירון
דרוש
אכל כשר
לנהדרין
חבילות מארון
מספק לכל חברות התעופה
פלון „סברי" ת"א
ללא תשלום נוסף

מעכשיו ארוחה חמה לפני דרישה

מחלקת החרות
הודעות המחלקה הארגונית

רמלה

בבחירות למוסדות הסניף תתקיימנה בעוד חודשיים. החברים מתבקשים לפנות מיד למזכירות הסניף לשם הסדרת מס־חבר בכני להבטיח לעצמם את הזכות להבחר ולהיבחר לרשויות הסניף.

זכות הבחירה לא תנתן לאלה שלא שלמו מס־חבר. על מועד הבחירות, תבוא הודעה מיוחדת.

★ ★ ★

ישיבת ועדת הסניף תתקיים ביום חמישי, 23.5.63, בשעה 8.30 בערב. במועדון.

בקורי רכז איזור השומרון מר־דכי בן־יעקב

בנימינה — הערב, 21.5.63, בשעה 8. (נחלת יהודית־טבקין) ישיבת הנהלת האגודה.

בבצוע אורחים. 150 אמנים. להקת בלט. „אנדרה שניה" מאת ג'רדאנו
30.5 ,25.5

הוצעית הבס מיכאלי — ליבי פומבני — „אופטי" — 26.5
„הי בוהם" — — 22.5
„העטיקה" — הצגה חגיגית עם תכנית מיוחדת — 29.5

תיאטרון האופרה
„פרח שן הוואי"
אופרטה בשלש תמונות
מאת: פאול אברהם
הבמאי: ביטוש דוידוב
הבצוע והנהל המיוזיקל
שאיר ברזובסקי
50 משתתפים, מהחלה, בלט ותזמורה
התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8.30
הערב 21.5 „אהל־שם" תל־אביב
יום ד', 22.5 „אהל־שם", תל־אביב
יום ה', 23.5 „בית הפועלים", רמת־גן
יום ו', 24.5 „הוד", נהריה
מוצ"ש, 25.5 ב„הוד", 8.45 „אהל שם" תל־אביב
כרטיסים בכל משרדי הכרטיסים בת"א

התיאטרון הלאומי
הבימה
„אירמה לה־דוס"
הערב 21.5 ע.ת"א ת"א
ביום ד', 22.5 עין השופט
ביום ה', 23.5 שער הנגב

„הפיסיקאים"
ביום ד', 22.5 לצבא ת"א
ביום ה', 23.5 ת"א

מלחמה ושלום
ביום א', 26.5 תל־אביב
ההתחלה ב־8.30. כרטיסים להשיג ב־ קופת „התיאטרון" ובמשרדי כרטיסים „כנר" ו„רקוקור" תל־אביב; „מדי ד „רכנית" „ממן".
הקופה פתוחה מ־11 עד 1.30, 4—8 ביום ששי מ־12 עד 4.

האולם הקטן
„ילדי הצל" (יורם)
הערב 21.5 הערב 21.5 כפר־אתא
ביום א', 22.5 לפועלים תל־אביב

„בראשית"
ביום ד', 22.5 ת"א
ביום ה', 23.5 מ.ס. ר"ג גבעתיים
ביום ד', 29.5 נען
ביום ה', 30.5 לפועלים תל־אביב
(כרטיסים מ־29.4 כחם יפה להצגה זו)

„קורטט"
ביום ד', 29.5 תל־אביב

הצגת בכורה
„כל אדם והאמת שלו"
מאת: לואיג'י פירנדלו
עברית: לאה גולדברג
הצייר: יוסף קארל
ההצגה: אטיין דבל
הערב 21.5 תל־אביב
במוצ"ש, 25.5 תל־אביב
ביום ב', 27.5 תל־אביב
ההתחלה ב־8.30 כרטיסים להשיג רק בקופת התיאטרון.
הקופה פתוחה מ־11 עד 1.30, 4—8 ובימים ששי מ־12 עד 4.

התיאטרון העירוני חיפה
מעגל הגיר הקאוקאזי
מוצ"ש 25.5
יום א' 26.5 16.00 ו־20.15
יום ב' 27.5 יום ד' 29.5
יום ה' 30.5 מוצ"ש 1.6
יום א' 2.6 16.00 ו־20.15
יום ב' 3.6
יום ג' 4.6 16.00 ו־20.15

בן־ערובה
הערב 21.5 יום ד' 22.5
יום ה' 23.5
יום ה' 6.6
מוצ"ש 8.6
יום ב' 10.6
יום א' 11.6
יום ד' 12.6
יום ה' 13.6 יום ד' 12.6

תיאטרון אהל
האידיוטית
הערב 21.5 תל־אביב
יום ד' 22.5 מ.ס. ת"א תל־אביב
יום ה' 23.5 ההת' העובדת צמח
כל ההצגות של „גם הוא באצילים" ו„הכתובה" נדחו עד להודעה חדשה.
התחלת ההצגות הרגילות ב־8.30.
טל. הקופה 225001.

התיאטרון הקאמרי
דיזנגוף פנת פרישמן טל. 233335

„טורא"
הערב 21.5 מעולה
יום ד' 22.5 רמלה

„פונדק הרוחות"
הצגות ה־100
הערב 21.5 תל־אביב
יום ה' 23.5 נען
ההצגה בכבוד־עם נדחתה
על תאריך חדש תבוא מודעה

הצגות בכורה
„מהומה רבה על לא דבר"
מאת: ו. שקספיר
נוסח עברי: פ. גידרון
הבמאי: התאורה והתלבושות:
ליאונרד שטקל
מוסיקה: ג. צליבור
כוריאוגרפיה: רות הריס

מוצ"ש	25.5	תל־אביב
יום א'	26.5 לפועלים	תל־אביב
יום ב'	27.5	תל־אביב
יום ד'	29.5	תל־אביב

כרטיסים שנקנו ל־23.4.63 כוהם יפה: פונדק הרוחות תל־אביב 26.6.63
כרטיסים בקופת התיאטרון דיזנגוף 101, טל. 233335, בשעות 11—1.30 ומ־4 עד 8.30 בערב, ביום ו' וערבי חגים 3—11. במשרדי הכרטיסים.

תקנות את קלמנט
תל אביב
זמני ההצגות: 3.30—7.15—9.15
אופיר: ארבעה לשידוך (2)
אוריון 5, מילין לחצות (4)
(למבוגרים) 3.30—7.15—9.30
אלנבי: ק"ץ ועשן (2) (למבוגרים) 3.30—7.15—9.30
אסתר: הסיפור היא גבורה 3.30—7.15—9.30
ארמון דוד השקרנית (למבוגרים)
בן־יהודה: השליח ממנג'וריה 3.30—7.15—9.30
גת: חופשה במפקדה: 3.30—7.15—9.30
דן: זעם הברברים 3.30—7.15—9.30
הוד: וידוי של נוכל (למבוגרים) 3.30—7.15—9.30
חן: בדידות נעורים (למבוגרים) 3.30—7.15—9.30
ירון: כבצע אייכמן (2) 3.30—7.15—9.30
מגדלון: הסכר שנפרץ (2) 3.30—7.15—9.30
מוגרבי: העריץ מהואי 3.30—7.15—9.30
מקסים: נקמת הפילגש (2) 3.30—7.15—9.30
מרכז: האויבים (הצגות ללא הפסק)
מתמיד: המצור על סיקוזה (ארכימדס) (הצגות לא הפסק)
עדן (החורף): התמים 3.30—7—9
פאר: רק נשיקה אחת של אושר (3) (למבוגרים) 3.30—7.15
צפון: נדנדה בשניים (10) (למבוגרים) 3.30—7.15
שדרות: קאן־קאן (23) (למבוגרים) 3.30—7.15—9.30
תכלת: הנערה השובבה 3.30—7.15—9.30
תל־אביב: קורות איש צעיר (2) 3.30—7.15—9.30
תמר: אורסוס בעמק האריות (הצגות ללא הפסק)

רמת־גן וגבעתיים
אמפיתיאטרון ר"ג אדי הנשים 7.15—9.15
אורדע: קורטוב של דפש (2) 7.15—9.15
הדר: ר"ה מאלה יומיות ב־3: השודדים במסכות 7.30—9.30
לילי: בכח האהבה 7.15—9.15
יומיות א', ב', ב־3: פורצי הסכרים
רמת־גן: אבא כתארס 7.15—9.30
יומיות פרט ליום ה' ב־3: החייל האמיץ שוויק

ירושלים
זמני ההצגות: 3.30—6.45—8.45
אדיסון: „אהבה מוזרה באסטבובול (למבוגרים)
אוריון: ספור הפרברים (2) 4—8
אורנע: גברת ליום אחד (4)
אורגיל: שעור לנשואין (2)
ארנון: נערות לפריז 3.30—7—9 (למבוגרים)
הבירה: איש הצפרים מאלקטרז 3.30—6.30—9.15
חן: המבחן החשוקה (למבוגרים) 3.30—7.15—9.30
סמדר: הלילה יוצאים הבעלים 7—9
עדן: הזמרת על האונטי (3) 4—8
ציון: הוד מעלתו דון קמילו
רון: שני אויבים (2)

חיפה
אורלי: לילות העולם מס' 2 (למבוגרים)
ארמון: בסבחן התשוקה (2) (לבבוגרים)
יומיות ג', ד', ה' 2 הצגות 4—6.30
גל־אור: נקמת הגנן (2) 4—7—9
הצגות שהרית בשעות 10—12—2: אדי הנערה והמטכון
גדודי הניוסם, המצפיים
חן: יחסים טסוכנים (4) (לבבוגרים)
מירון: הגלגל הענק (2) (לבבוגרים)
עצמון: נשואים בהרצה
פאר: קליאופטרה
חן: אשה תמיד אשה (לבבוגרים)

נתניה
אסתר: אדי חף כפשע 7—9
יומיות 4.30: בעקבות השודדים
יגיל: נקמתו של הרקולס 4.30-7-9
סטודיו: איך כצלחים באהבה 9.15—8—7—4.30
שרון: 4 כפרשי האפוקליפסה 6.30—9.15
יומיות 4.30: הקונצ'רטו

מחלקת החה
דקנה דן
בקומדיה העממית

עמ' 5 — „הרות" — 21.5.63

נאצר בוחש גם בקדרת מרוקו

(סוף מעמוד 2)

רונה רפורמות בשטחי החיים השונים במרוקו. אין להכיח כי בן־בלה סמך את ידיו על מעשיו של נאצר במרוקו — אך ברור כי הדבר ניזון בין שני המנהיגים בהרחבה.

● נאצר יכיר במאוריטאניה

בשלב זה אף הגיעו ידיעות מ־ קהיר בדבר כוונתו של נאצר לה־ כיר במאוריטאניה — שאת חריבו־ נות עליה תובעת מרוקו לקעצמה ולהעניק לה מיזג בלכלי ובצבאי.

צעד זה מהווה ללא ספק מהלומה נוספת למלך המרוקני שכפלגתו „ה־ חזית המלוכנית" ספגה מהלומה בלתי צפויה בבחירות וזכתה (גם אחרי ה־ „שיפוצים" של משרד הפנים) ב־69 מקומות — מתוך 144.

עלייתה של „הפלגה „איסתיקלאל" (עצמאות) האופוזיציונית שגילתה לא פעם את תמיכתה בקהיר ובתנועות השחרור המהפכניות, שקיומן בבירת מצרים אינה מהווה אף היא מקור לדאגה בחדר המלוכה בראבאט — במיוחד כשלכך נלוות מהלומות ה־ תעמולה והתחרותית של נאצר.

האוניברסיטה העברית בירושלים ומכון בן־צבי

מודיעים על

עצרת זכרון

לנשיא המנוח יצחק בן צבי ז"ל

ביום השלושים לפטירתו

יום חמישי, ט"ו באייר (23 במאי 1963) בשעה 6 בערב, בבנין מייזר אולם א', קרית האוניברסיטה.

„זה מעורר בחילה!" זעק התובע בדרמה חסרת־תקדים במשפט שפיגל

העד זרחי מכחיש קבלת טובת הנאה

באווירה מתוחה ותוך כדי חילופי־דברים בלתי פוסקים בין הסניגוריה לבין התביעה, סיים אתמול פרקליטו של מר שפיגל, עו"ד ארווין שימרון, את חקירתו הנגדית של עד התביעה המרכזי ב„משפט תל־גיבורים", האדריכל משה זרחי, העומד מזה 4 ימים על דוכן העדים. בישיבת אחה"צ נחקר מר זרחי גם על־ידי פרקליטו של הנאשם שלמה ירקוני, עורך־הדין דב מילמן, ובסיום החקירה החליט שופט השלום הראשי מר יעקב סגל לדחות את המשך המשפט ליום ו' השבוע.

אולם המשפטים היה, כרגיל, מלא עד אפס מקום, ובין הנוכחים בשעות לפנה"צ נראה גם המפקח הכללי של משטרת ישראל, מר יוסף נחמיאס, בלווית מפקד משטרת מחוז ת"א, ניצב עמוס בן־גוריון ומפקד הנפה הצפונית, סגן־ניצב חיים פלסר. הנאשם שפיגל נעדר מהישיבה ברשות השופט.

השאלה, מדוע העד זרחי ושותפיו ל־משרד, לא מצאו לנכון להודיע לצמרת משרד־הבריאות על החשדות, שהתעוררו בלבותיהם בקשר להצעת „התרומות" של הנאשם יראוני, עמדה במרכז חקירת העד ע"י עו"ד שימרון. הפרקליט הפנה את תשומת־לבו של העד לעובדה, כי ב־31 בדצמבר — היום בו נפגש מר זרחי עם הנאשם יראוני בירושלים — הוא גם שוחח עם מנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר שאול זימן ועם סגנו, ד"ר יהושע כהן. „משרד הבריאות בירושלים נמצא בקירבת משרדם של ה"ה גור ויראוני, ותמוה בעיני, שלאחר שיחתך עם יראוני לא החלטת להתקשר עם ד"ר זימן, או עם ד"ר כהן, כדי לספר לשני אישים אלה על חששותיך" — אמר הסניגור.

העד זרחי השיב, כי לא שקל את הדבר ולא עלה בדעתו להתקשר עם ה"ה זימן וכהן. הוא הוסיף, כי השיחה עם יראוני נסתיימה בשעה 2 לערך, והוא מיהר לבניני האומה, שם חיכו לו עניני־עבודה דחופים.

„האם חשדת גם בד"ר זימן, או בד"ר כהן ?" חקר עורך־הדין שימרון.

„לא חשדתי בהם, אולם לא עלה בדעתי להתקשר איתם", השיב. לשאלה אחרת של הפרקליט השיב העד, כי גם בפגישה עם שותפיו, יעקב רכטר ומיכה פרי, שהתקיימה באותו ערב במעונו של מר רכטר בהרצליה, לא הועלה רעיון של התקשרות עם צמרת משרד־הבריאות. „אני, אישית, הופתעתי מהצעתו של יראוני בקשר לשלמונים והיו לי בענין זה כל מיני מחשבות", הבהיר העד, בהוסיפו, כי חשב תחילה, שאולי יראוני עצמו מעונין בקבלת הכסף, או שאנשים מסויימים במשרד הבריאות עומדים מאחורי הצעתו, או „שכל הענין הוא בכלל בדוי".

בתשובה על שאלה אחרת של עו"ד שימרון השיב העד, כי בעת שיחתו עם יראוני, לא חשב על גובה השכר המגיע למשרד האדריכלים בעת עבודת התכנון של בית החולים בתל־גיבורים. הוא הבהיר, כי האחוזים שאותם מקבל משרדו תלויים בסוג העבודה שיש לתכנן, אולם בדרך כלל נהוג לקבל בין 4 ל־5 אחוזים. התעריף הרשמי לגבי תכנון בתי חולים הוא גבוה יותר, הטעים העד.

שימרון: — „האם משרדך ביצע גם את עבודת התכנון של בית הספר לארכיאולוגיה של האוניברסיטה, ואם כן, כמה קיבלתם בעד עבודה זו ?"

שאלה זו של הסניגור עוררה את תגובתו הנמרצת של פרקליט המחוז, מר ליבסון, אשר הביע את הדעה, כי היא „בלתי הוגנת ולא לענין". מר לייבסון טען כי „חטאו של עד זה הוא, בכך, שמילא את חובתו האזרחית. ישנם אמנם באולם זה לפחות 4 אנשים, שאינם מסכימים אתו ואלה הם הנאשמים, אך עלי לציין כי העד נמצא כאן בחסותו של השופט".

לבקשת עו"ד שימרון יצא העד זרחי מהאולם ובהיעדרו הבהיר פרקליטו של מר שפיגל, כי בעיית האחוזים התעוררה לראשונה בחקירה הראשית של העד רכטר והסניגוריה מעוניינת לדעת, כמה אחוזים משלמת הממשלה על עבודות התכנון הארכיטקטוני, כדי להראות, שהעד שיקר בחקירה החוזרת.

● **„מי בנה ביתך הפרטי ?"**

לאחר שהשופט סגל הרשה את השאלה ביחס לאחוזים, הסביר מר זרחי, שחזר בינתיים לאולם, כי עד כמה שידוע לו קיבל משרדו 5 אחוזים בעד תיכנון בית־הספר לארכיאולוגיה. בעד תיכנון מלון „הילטון" מקבל משרדו של העד 5.75 אחוזים.

כאן עבר עו"ד שימרון להתקפה מרוכזת נגד העד זרחי. הוא שאל את העד מתי נבנה ביתו הפרטי בנוה־מגן, ומשהשיב מר זרחי כי היה זה בשנת 1953, השמיע השופט סגל הערה קצרה, לפיה „לא הכל מה שנוגע לעד, נוגע גם למשפט". אולם עו"ד שימרון לא הירפה מהעד וביקש לדעת מיהו הקבלן, שבנה את ביתו בנוה־מגן. שאלה זו נתקלה בהתנגדותו של התובע. עו"ד שימרון שוב ביקש להשמיע הבהרות, שלא בנוכחות העד.

עו"ד שימרון הסביר, כי ברצונו להוכיח כי שתי העבודות הגדולות שתוכננו ע"י משרד האדריכלים „רכטר זרחי ופרי" (הכוונה להיכל התרבות ולשיכון צבא־קבע) בוצעו ע"י הקבלן עופר, אשר איננו בונה וילות, אלא עוסק בעבודות ציבוריות בלבד. „כוונתי לשאול את זרחי, האם זה מקובל, שקבלן זה יעסוק גם בבניית בתים פרטיים, כפי שזה קרה עם בתיו של מר זרחי". הפרקליט הוסיף, כי על סמך ענין זה, יוכל בית־המשפט לקבל מושג על מהימנותו הכללית של העד והאם העד הוא „בסדר". עו"ד שימרון הרחיק לכת ואמר, כי לא מן הנמנע שהמדובר כאן בטובת הנאה עבור אישור חשבונות מנופ־
לא היה לעד סטטוס של עובד־ציבור, שכן היכל התרבות נבנה בין היתר מכספי קרן נורמן.

חים וכלל עוד לא ברור, האם באותו זמן

עו"ד לייבסון טען כי „שאלה זו של הסניגור, יש לה מטרה אחת בלבד וכוונה אחת: שיכתבו מחר בעתונים, כי זרחי נשאל, האם קיבל טובת הנאה מהקבלן עופר. אין זו, איפוא, שאלה משפטית, ואין בינה לבין השאלות המעניינות אותנו ולא כלום. לפיכך אני מבקש לאסור את השאלה. השופט אסר את השאלה.

● **מי נתן שטיח פרסי ?**

עו"ד שימרון, שאל עוד, בין היתר, „האם הוא מקבל שוחד על עבודותיו", „האם רצה לעמוד על המקח עם יראוני", „האם הוא מוכן להודות כי הנו מאשר חשבונות מנופחים של קבלנים". העד ענה בשלילה ואז הוציא הסניגור קלפים נוספים.

עו"ד שימרון: — „אתה יכול לאשר, כי את האינסטלציה החשמלית בביתך התקינה חברת „חירות" בע"מ ללא תשלום?"

זרחי: — „זה לא נכון".

שימרון: — „האם נכון הוא, שהוילה שלך בנוה־מגן ושל אדריכל רכטר בהרצליה, ניבנו תמורת אישור חשבונות מנופחים של קבלנים על עבודותיהם הציבוריות ?"

זרחי: „לא נכון. כן הכחיש העד, כי משרדו נתן שוחד לגופים ציבוריים של עיריית תל־אביב בעד קבלת עבודות תכנון".

שימרון: „קיבלתם 2 שטיחים פרסיים מהקבלן עופר ?"

זרחי: „לא נכון".

התובע ליבסון: „מספיק !"

שימרון: „לא ידוע לך, שהשטיח הפרסי הגדול בטרקלינה של מרת רכטר הוא שי של הקבלן עופר ?"

ליבסון: „מספיק. זה מעורר בחילה".

זרחי: „ראיתי שטיחים רבים בביתה של מרת רכטר".

כאן הגיעה חקירתו של העד לסיום והיא נסתיימה במלים של עו"ד שימרון, אשר אמר: „מר זרחי, לא היתה זו עדות של אמת".

סופר „חרות" ביקר בבית בו התגורר לוי נויפלד:

המשטרה מחפשת סטודנט־לרפואה העשוי לפתור תעלומת רצח־סטולרו

— מאת אדי סידון —

המשטרה מקיימת חיפושים קדחתניים אחר הסטודנט לרפואה לוי נויפלד, שנעלם מביתו ברמת־יצחק ועשוי לסייע לחקירת רצח משה סטולרו.

העיר אותו מחפשת המשטרה מאז חודש מספר, בסודיות גמורה ותוך איפול חמור, נעלם מביתו ברחוב חבצלת 5 ברמת יצחק ביום ראשון 27 בינואר 1963 ומאז נעלמו עקבותיו.

רחוב חבצלת הינו רחוב מקביל לרחוב נגבה בו נרצח סטולרו.

לדעת החוקרים במשטרת מחוז תל־אביב יתכן כי המפתח לתעלומת הרצח נמצא בידי לוי נויפלד, יליד פולין, שהינו סטודנט לרפואה זו השנה השניה באוניברסיטה העברית בירושלים. דובר משטרת תל־אביב סירב אתמול להסביר, במה יכול לוי נויפלד לסייע לחוקרים.

כשבועיים לאחר היעלמו, קיבלה המשטרה הודעה ממר שלמה קרביץ, בעל הדירה בה מתגורר נויפלד. הוא הודיע כי הלה יצא את הבית כשבידו מזוודה בצבע אפור ובה חפצים אישיים, שכללו כלי רחצה וגילוח, וכן שני מעילים עליונים, אחד בצבע חום בהיר עם כפתורים, והשני בצבע כחול כהה, עם רוכסן. נויפלד אמר כי הוא נוסע לאוניברסיטה. הייתה זו הפעם האחרונה, שמר קרביץ ראהו.

החקירה, שניהלו חוקרי המשטרה מאז ה־15 בנובמבר 1962, בו נרצח משה סטולרו, בפתח חדר המדרגות של ביתו, העלתה בראשית השנה הנוכחית (1963) את הגירסה כי לוי נויפלד בעל הגוף החסון עלול לעזור בפיענוח תעלומת הרצח, אולם באותו זמן קיבלה המשטרה את ההודעה על העלמו.

* * *

שחרור מסיבות רפואיות

המשטרה החלה סורקת מקומות שונים בחיפושיה אחר נויפלד, ורק אתמול נמסר הדבר לפרסום לידיעת העתונאים. לפני שבועיים פירסמה המשטרה את תמונתו של לוי נויפלד כנעדר, מבלי כל קשר לפרשת סטולרו.

אמש ביקרתי בבית משפחת קרביץ ברח' החבצלת 5 ברמת יצחק. הגברת קרביץ, בעלת שיער חום ולבושת שימלה פרחונית, שפתחה את הדלת, סירבה לשוחח עמי וסגרה בפני את הדלת. היא סירבה גם לשוחח בטלפון ולא נענתה לבקשתי, לספר את הידוע לה על לוי נויפלד. רק כאשר חזרתי שנית לדירה, נענתה לבסוף לספר את הידוע לה על הנעדר.

מסתבר כי לוי נויפלד גובהו 168 ס"מ, בעל שערות ועיניים חומות ואחיו יהודה, שהם ילידי פולין, איבדו במלחמת העולם השניה את הוריהם, שהיו אמידים ובעלי נכסים רבים. משפחת קרביץ ידידת משפחת נויפלד בעיירה גיסבוזיש בפולין, אימצה את שני הבנים אשר הוחבאו במקום סתר והועלו ארצה בתום המלחמה, בשנת 1946.

לוי סיים את לימודיו בבית־ספר עממי ותיכון במסגרת עליית הנוער והתגייס לצה"ל, אולם מסיבות רפואיות שוחרר מהשרות כעבור זמן קצר. לאחר מכן נרשם לאוניברסיטה ונתקבל לפקולטה לרפואה בירושלים.

לשאלה היכן, היה לוי בליל רצח סטולרו, הסבירה גברת קרביץ, כי באותו זמן לא נמצא נויפלד בבית. אחיו המבוגר של לוי, יהודה נויפלד, עובד כיום כמכונאי בשדה דב ליד תל־אביב וגר יחד עם אשתו ברחוב האורנים 20, בכפר־שמריהו.

* * *

המשטרה מבקשת עזרה

בראשית השבוע קיבל המטה הארצי של משטרת־ישראל את תוצאות הבדיקה המעבדתית של משטרת ויסבאדן בגרמניה המערבית, לשם נשלחו קליעי הכדורים שמשמו קץ לחיי סטולרו ולחיי ד"ר זיגפריד יכמן. מבדיקה זו הסתבר, כי שתי הרציחות בוצעו משני כלי־נשק שונים.

משטרת־מחוז־תל־אביב פנתה בינתיים לציבור בבקשה לעזור לה באיתורו של הנעדר לוי וינפלד.

שתיים משמונה נשים תובעות מזונות מבעלן

תושב חיפני, בעל לשמונה נשים ואב ל־27 ילדים, נתבע אתמול ע"י שתיים מנשותיו — אשר לדבריהן הוא גירשן מעל פניו מזה שנים אחדות והשאירן ללא אמצעי קיום — לשלם להן מזונות ודיור. התביעה, שהוגשה לבית הדין הרבני בחיפה, מכוונת נגד אדם זקן, בן 78, שחוח גב ומזוקן. נשותיו, שבאו להתדיין עמו, אף הן קשישות, באו בלוויית אחדים מבניהן. אשה נוספת הגישה תביעה לבית המשפט המחוזי.

הקשיש התחתן לראשונה בהיותו בן 18 באחד הכפרים של אלג'יריה. בזמנו היה אדם אמיד, בעל אלפי ראשי צאן ובקר וחנויות. מאשתו הראשונה נולדו לו 3 בנים ושלוש בנות. לאחר הולדת הבן השלישי, הצליח להשיג את הסכמת האשה הראשונה (שמתה בינתיים) לשאת אשה שניה על פניה.

סיפרה האשה השניה: „חייתי בשלום עם האשה השניה ובמשך הזמן ילדתי לו שבעה בנים ובנות. הוא היה מספיק עשיר בכדי לכלכל עוד מאה ילדים. אבל פתאום, בהיותי בהריון, גירש אותי מהבית ואחר כך נודע לי שהתחתן עם אחרת. עכשיו, לאחר שבא לארץ שבה יש חוק ומשפט, החלטתי לתבוע ממנו את מה שמגיע לי, לאחר כל שנות הסבל. חלק מילדי חיים בפריז וחלק בארץ".

המשך הסיפור, שנשמע מפי האשה השלישית, שבאה לבית הדין בלווית בתה יפת התואר, היה דומה: „הוא גירש אותי בהיותי בהריון והתחתן עם אחרת. נאלצתי לפרנס את שני ילדי בעמל רב".

וכך המשיך ונשא לו אשה על פני רעותה. מהאשה השמינית, אתה הוא חי כיום, יש לו ילד בן שנה וחצי. בנו הבכור הוא בן 43 וחי כיום בפריס עם עוד אחדים מאחיו ואחיותיו. בארץ נמצאים 18 מבניו מפוזרים בכל רחבי הארץ.

לבית הדין הרבני, בו נערך המשפט בדלתיים סגורות, הוגשו תביעותיהן של שתי נשים, ואילו השלישית העדיפה להגיש את התביעה לבית המשפט המחוזי.

כפי שנודע טען הישיש בבית־הדין, שבשנים האחרונות הוא התרושש ונשאר חסר כל. כעד התביעה הראשי הוזמן ראש ועד הקהילה האלג'ירית.

כשנשאל אחד מילדיו, בן 17, שהופיע יחד עם אביו בבית הדין, אם הוא מכיר את כל אחיו, השיב: „מנין לי להכיר אותם ?".

גם המהנדסים מתנגדים לדו"ח ועדת — הורוביץ

כנס שאורגן על־ידי מרכז ההסתדרות המהנדסים ובו השתתפו נציגי ועדי המהנדסים מכל הארץ קיבל שורת החלטות נגד ועדת הורוביץ.

מסקנות הכנס הן בראש ובראשונה מחאה על פגיעתה של הועדה בכוחו המאורגן של צבור העובדים וביחוד של המהנדסים. כ"כ קבעו הנוכחים, שבאם תבוצענה ההמלצות, יגביר הדבר את נדידת המהנדסים משירות המדינה לסקטור הפרטי ויפגע בשאיפה להגברת הידע ורצון ההשתלמות.

הכנס תובע מההסתדרות להאבק נגד ביצוע מסקנות הועדה אשר תגרומנה גם לניתוק חלק גדול מציבור המהנדסים מאיגודו.

נמחקו משפטי חוק־כנוביץ

43 התביעות נגד נהגי מכוניות שפלטו עשן בניגוד לתקנות „חוק כנוביץ", נמחקו בתחילת השבוע על ידי שופט השלום הראשי, מר יעקב סגל, לאחר שנציג המשטרה ביקש לדחות פעם נוספת את הדיון בתיקים אלה.

בתגובה לבקשתו של ראש מדור תביעות במשטרת מחוז תל אביב, רב פקד י. וולפסון, קבע השופט, כי אינו רואה סיבה לדחות בלי סוף את שמיעת המשפטים האלה. השופט ציין, כי המשפטים כבר נדחו פעמיים. בתשובה לכך אמר מר וולפסון: „היות וטרם הוקראו התביעות, נשארה לבית המשפט רק הברירה למחוק את התביעה". אי לכך החליט השופט למחוק את 43 התביעות.

יצוא ההדרים גדל ב־44 אחוזים

— מאת סופרנו בחיפה —

קרוב ל־11 מיליון תיבות פרי הדר נשלחו לחו"ל דרך נמל חיפה בעונה זו, המסתיימת השבוע, לעומת כ־7,5 מיליון תיבות אשתקד. זוהי הכמות הגדולה ביותר שהועברה אי פעם דרך נמל חיפה — זאת מסר אתמול מר ע. לנדמן, מנהל נמל חיפה בסכמו עונת הפרי במסיבת עתונאים בה השתתפו מנהל רשות הנמלים, נציגי המועצה לשיווק פרי הדר ומוסדות אחרים הקשורים בהעברת הפרי.

ההכנסה מפרי הגיעה השנה לרבע מיליארד ל"י, לעומת 156 מיליון ל"י אשתקד, וכמות הפרי עלתה ב־44 אחוז לעומת אשתקד.

מר וייסברג נציג המועצה לשיווק פרי הדר ציין, כי בעתיד יהיה ניתן להקדים יצוא הדרים לחו"ל בשיטות ההבחלה, וכן בשימוש בזנים חדשים, שיתנו פרי במועדים שונים. דרך נמל חיפה עברו השנה 87 אחוז מכללי הפרי והיתר דרך הנמלים יפו ואילת. שיפורים שונים בנמל איפשרו העברת הפרי כמעט ללא תקלות ע"י חברת ש.נ.מ. שרכשה לאחרונה ציוד חדיש למטרה זו.

תלונת ועד שכונות נתניה

מאת שלמה יהושע סופרנו בנתניה

בהאשמה כי מזכיר „ההסתדרות" בנתניה, ד"ר בר מנחם, סירב להעמיד לרשות ועד השכונות הדרומיות בנתניה — את בית „ההסתדרות" בשכונה — יצאו אתמול במסיבת עתונאים מר שמואל צורף, יו"ר הועד, חבר מפא"י וה„הסתדרות".

למסירה מידית בדמי מפתח
דירה בת 3 חדרים
עם כל הנוחיות
לפנות לפי הכתובת: הס יצחק רח' וולפסון 56 ת"א. מ־9 בבוקר עד 9 בערב.

חרות עתון יומי
העורך א. רמבה
Heruth — Daily Newspaper — Tel Aviv, Israel — P.O.B. 1878
Telephone 229112-3
דפוס ישראל בע"מ ת"א
★ ★ ★
מצודת זאב — תל־אביב
רח' המלך ג'ורג' 38
טלפונים 229112—3, 225102—3—4
מערכת לילה: דפוס „ישראל"
ע"י גשר רדינג.
טלפונים: 41204—5
ת.ד. 1878
★ ★ ★
ירושלים
רח' הבצלאל (הסולל) טל. 23680
חיפה
רח' בן־שמן 4, טלפון 68034

הכנסה ממוצעת בישראל 345 לירות לחודש

מגלה דו"ח של בנק־ישראל

— מאת סופרנו הכלכלי בירושלים —

ההכנסה הנומינלית הממוצעת לשכיר מגיעה ה־345 ל"י לחודש — מתברר מדו"ח בנק ישראל.

בשנת 1962 חל גידול ב־12.8% בהכנסה זו, לעומת שנת 1961, בה היתה ההכנסה 305 ל"י לחודש. בענף החקלאות היה שיעור העלייה נמוך יותר והסתכם ב־8% בלבד; ביתר הענפים נע שיעור הגידול ב־ הכנסה הממוצעת בין 8 ל־12 אחוזים.

ההכנסה הממוצעת הריאלית גדלה ב־3%. לעומת זאת מסתכמת העליה בהכנסה הריאלית הפנויה, לאחר ניכוי מסים ותשלומי חובה, ל־1% בלבד.

אחיות נפגשו בלוד אחרי 28 שנות פרידה

פגישה נרגשת מלווה בדמעות התקיימה אמש בלוד בין שתי אחיות, עולות לבין אחותן השלישית, תושבת ישראל, שנפרדה מהן לפני 28 שנים. שתי העולות הגיעו לארץ במטוס „אל על" מרומניה.

שתי העולות, שידעו כי אחותן הישראלית ממתינה להן מחוץ לאולם המכס, לא הסתירו את התרגשותן ואת חששותיהן, כשראו בשעת בדיקת הדרכונים שוטרים ואנשי מכס הסובבים אותן. רק לאחר שהוסבר להן, שזהו הנוהל הרגיל בנמל התעופה, נרגעו, אך ביקשו לזרז את הסידורים, כדי שיוכלו להיפגש עם אחותן. אנשי המשטרה והמכס עשו את מלאכתם מהר ככל האפשר, עד שלבסוף נפלו שתי האחיות העולות על צוואר אחותן הישראלית והתחבקו במשך שעה ארוכה, כשהן בוכות וצוחקות חליפות.

האחות הישראלית סיפרה לכתב „חרות" בלוד, כי אחת מאחיותיה היא אלמנה ועוד ב־1957 שלחה האחות הישראלית בקשה לשלטונות הרשות לאחותה לעלות ארצה, ולאחר שגם הן הגישו מצידן בקשות דומות לפני זמן קצר, הותר עלייתן ארצה. לפני שלשה שבועות עמדה האחות הישראלית לב־

[illegible] כדי להתראות עם אחיותיה, וממש ברגע האחרון קיבלה משם ידיעה שהן באות לארץ.

שתי האחיות הנרגשות אמרו בנמל התעופה, כי „אנו איננו יכולות להאמין שאמנם אנו בארץ".

הושעה מזכיר ביה"ס בעקרון

הנהלת המועצה המקומית כפר עקרון בישיבתה מיום 20.5.63 החליטה לפטר את מזכיר בית הספר המקומי מר שלום סקאל לאחר שעבודתו הופסקה כבר ביום 7.2.63.

המזכיר מעל באימון, כשהשתמש בכספי הציבור לצרכיו הפרטיים. המשטרה פתחה נגדו תיק לפי בקשת קצין מחוז רחובות. הענין נשאר עתה בטיפול משטרת רחובות. אולם הנהלת המועצה המקומית הצליחה להטיל עיקול על משכורתו.

נפטרה אמו של הרשל גרינשפן

רבקה גרינשפן, אמו של הרשל גרינשפן, מתה ביום ב' בבוקר בבית חולים רמב"ם לאחר מחלה קצרה, בשנת ה־68 לחייה.

המנוחה השאירה בן שני ובעל ה[illegible] בקרית שמואל.

בנה, הרשל, עורר סערה בינלאומית ב־1938 כאשר התנקש בחייו של [illegible] השגרירות הגרמנית בפאריז, אר־[illegible].

ב„פרומין" אין כל חדש..

אם תימשך השביתה יוזמנו פועלים אחרים

— מאת סופרנו לענייני כלכלה —

מרבית פועלי ביח"ח „פרומין" שבבני־ברק לא חזרו גם אתמול לעבודתם, חרף הוראות ההסתדרות ומועצת־הפועלים המקומית. בשערי המפעל הוצבו בבוקר משמרות־שובתים, המורכבים ממשובי השביתה ופועלי מפעלים אחרים בגוש דן, שהצטרפו אליהם לאות־אהדה.

מאידך גיסא, לא אירעו כל תקריות במקום, והמשמרות לא מנעו בעד הפועלים, שרצו בכך, מלהיכנס אל תוך המפעל. בחלק מן המחלקות חודשה כבר העבודה. אולם הנהלת „פרומין" הודיעה שאם השובתים יוסיפו לעמוד במריים היא לא תרתע מפני הזמנת פועלים אחרים במקום, ופיטוריהם.

נמסר, כי ההסתדרות לא תתנגד לצעד זה, לאחר שמר כרמי מן המחלקה לאיגוד מקצועי הודיע, כי הוא רואה את השביתה „כמחוסלת".

כן נודע, כי ועדת השלושה, שנתמנתה במוצאי־שבת ע"י המחלקה לאיגוד מקצועי, בהסכמת ההנהלה, תגיש את מסקנותיה במועד שנקבע לה — דהיינו עד ראשית השבוע הבא.

מועצת־פועלי־בני־ברק פרסמה אור ליום אתמול הודעה, בה היא מגנה את השובתים כ„מפירי משמעת ההסתדרות". המועצה הורתה לכל הפועלים לשוב מיד לעבודתם הסדירה.

חשמל לישובי ספר

— מאת סופר „חרות" בירושלים —

סכום של 800 אלף ל"י יושקע בשנת התקציב 63-64 בחיבור ישובים קטנים לרשת החשמל הארצית. מקומות כמו: רביבים, משאבי־שדה, אמציה ושדה־בוקר לא נהנים עד היום מאספקת חשמל מסודרת. במידה וקיים בהם זרם חשמלי — הוא בא מספקי־כוח מקומיים. הסכומים שהוקצבו השנה באים מקרן משותפת של משרד הפנים והסוכנות היהודית.

המשבר באיחוד הערבי — ב„עתון־העתונאים"

פרשת המשבר באיחוד הערבי תועלה ב„עתון־העתונאים" בליל־שבת בבית־סוקולוב, ע"י עו"ד שמואל תמיר; מר אהרן רובסל, ממערכת „נוביני" ימסור על פגישות עם יהודי פולין ומר יוסף לפיד, [illegible] „מעריב", יספר על ראיונות [illegible] עם אישים שונים, לרגל [illegible] „אנשים חשובים מאוד". העורך — יצחק שרגזל. כרטיסים ברח' קפלן 4, מ־8.30 בבוקר עד 6.45 בערב.

הרב רדף שלום ונתבע לדין

רבה הראשי של אשקלון, הרב משה דב וולנר, מצא את עצמו כנתבע בבית המשפט, מאחר שמתוך רדיפת שלום מצידו, התחייב יחד עם אחד הצדדים, שהופיעו לפניו בדין וחתם על כתב־התחייבות.

בבית־המשפט המחוזי באשקלון, הגישה גב' דינה נוימן, באמצעות עו"ד יונה גורן, תביעה אזרחית ע"ס 8,100 ל"י, כתוספת 30 ל"י לכל יום החל מראשית חודש מרץ, נגד טיבור פולק מאשקלון והרב וולנר. לפני כשנתיים התחיל הקבלן, עולה חדש, להקים בנין במגדל ומתוך חוסר נסיון נתקל בקשיים כספיים והעבודה הופסקה. רוכשי החנויות והמשרדים, 8 במספר, וביניהם התובעת והנתבע פולק, התארגנו בחברת בית משותף והחליטו להמשיך בעבודת הבניה על חשבון עצמם. כשנדרשה התובעת לתת את חלקה מ־14 אלף הלירות שעלתה המשכת הבניה, הודיעה כי תסכים לעשות זאת רק אם תקבל ערבויות מספיקות, שהבניה תסתיים בזמן. הנתבע פולק, שקיבל על עצמו מטעם רוכשי הבית, לפקח על המשכת העבודה, הביא את הגב' נוימן בפני הרב המקומי לדין תורה. אכשר זו לא הסתפקה בערבויות ובהבטחות של מר פולק דורשה שגם הרב יצטרף אל הבטחותיו, חתם גם הרב וולנר ונתחייב בשם פולק, שב־15 בנובמבר 1962 תקבל גב' נוימן את המשרד שרכשה בבנין זה.

בינתיים חלו עכובים בבניה, מאחר שנתמנה כונס נכסים בקשר לפשיטת הרגל של הקבלן הראשון, ועד היום לא נגמרה הבניה.

גב' נוימן רכשה את משרדה בבנין זה ב־7000 לירות בלבד, אך סכום הפיצויים שהיא דורשת מהרב ומהקבלן עבר על עשרת אלפים לירות, כלומר 8100 ל"י עד חודש מרץ ומאז 30 לירות לכל יום של פיגור.

מנויים באוניברסיטה

האוניברסיטה העברית מודיעה על העלאת ד"ר יחזקאל דרור לדרגת מרצה במדע המדינה.

להלן מרצים חדשים שמונו על ידי האוניברסיטה: ד"ר חיים בלנק (בלשנות) וד"ר מאיר וייס (מקרא). ד"ר בלנק המחזיק בתואר ב.א. של אוניברסיטת הרוורד ואשר קיבל את הדוקטורט שלו מן האוניברסיטה העברית, שימש מאז שנת 1960 כחבר מחקר באוניברסיטה העברית. ד"ר וייס קיבל את הדוקטורט שלו מאוניברסיטת בודפשט ולאחר גמרו את הסמינר הרבני בעיר זו, שימש כרב במרכזים הונגריים שונים, לפני עלותו לארץ בשנת 1945.

כן מודיעה האוניברסיטה על מנויים של המדריכים החדשים הבאים: ד"ר חיה כלאוחן (בוטניקה); ד"ר יהודה מטרס (סטטיסטיקה); ד"ר אסתר סמואל (סטטיסטיקה); ד"ר ריצ'רד קולקה (כימיה ביולוגית).

150 משפטים נגד בעלי ציוד

11 תביעות ראשונות על אי־הגשת הצהרות על ציוד ומלאי למס רכוש הוגשו לבתי־המשפט. תביעות אלה מתייחסות לציוד ומלאי שערכו הכולל היא רבע מיליון ל"י.

80 אלף בעלי ציוד ומלאי צריכים היו להגיש את הצהרותיהם לאגף מס רכוש וקרן פיצויים עד ה־30 באפריל.

במקרים בהם לא הוגשו ההצהרות כחוק, אומד מנהל מס רכוש את ערכו של הציוד והמלאי לפי מיטב שפיטתו.

בדעת אגף מס רכוש וקרן פיצויים, להגיש בקרוב כ־150 תביעות פליליות נוספות נגד בעלי ציוד ומלאי, שלא הגישו את הצהרותיהם כחוק.

אי הגשת הצהרה על ציוד ומלאי מהווה עבירה והעונש המקסימלי הצפוי עליה, לאחר ההרשעה, הוא קנס בסך 1,000 ל"י.

אזכרה למשה בראו ז"ל

— מאת סופר „חרות" —

לציון שלושים למותו ללא עת של חבר הנהלת מרכז תנועת החרות, משה בראו ז"ל, נערכה אסיפת אזכרה, אליה נהרו מאות מתושבי זכרון־יעקב ידידיו, מוקירי זכרו מכל שכבות הצבור, ותיקים ועולים חדשים.

יו"ר סניף התנועה בזכרון־יעקב, מר מ. זולר, ספד למנוח וציין כי הסניף המקומי יוזם עתה את הנצחת זכרו בהקמת בית תנועה, שישרת את הסניף המקומי ואת הנוער, דבר לו שאף המנוח בחייו, אך לא היה סיפק בידו לבצעו.

יו"ר המועצה המקומית מר י. לוי העלה על גם פעילותו של משה ז"ל כחבר המועצה המקומית ויו"ר ועדת הפיתוח בה.

על פעילותו של משה בראו ז"ל באצ"ל, עמד חבר המרכז מר בן־ציון קצנלבוגן, שגולל את פעילות המנוח בארגון ולאחר מכן בתנועה, בה כבש את מקומו בכוחות עצמו, בכוח פעילותו ואמונתו, שלא ידעו סייג.

בשם הועד החקלאי בזכרון־יעקב הספיד מר ש. זימנבודה, יו"ר הועד, שאמר כי אישיותו של משה ז"ל הקרינה על כל הסובבים אותו, אהבתו את עבודת האדמה ורגשותיו הפטריוטיים השתלבו זה בזה.

עו"ד מ. נחשון בשם סניף התנועה בפתח־תקוה, עיר מולדתו של משה ז"ל, סיפר על ראשית פעילותו באצ"ל, עמד על כך כי המנוח גילם בתוכו את הטפוס „העברי האמיתי — כנות, אומץ, חריצות ויושר.

מר חאתם חלבי, בשם העדה הדרוזית, סיפר על עבודתם המשותפת בקרב העדות הלא־יהודיות, וכי משה בראו ז"ל, ידע לרכוש אמון עדות אלה בכנותו. אחי המנוח מר חיים בראו סיפר על שעותיו האחרונות במחיצת אחיו.

אחרון הסופדים היה חבר הכנסת ד"ר י. בדר. קצרות ונרגשות העלה את דמותו של משה בראו, שכל משימה נכון היה למלא כמפלגתו. „הנפלא בו היה: האדם עצמו. צדק, אהבת אמת, אחדות הבריות, יושר, שכל טיב, סיבלנות וסבלנות". היא המשיך מסירת ראש ביתו, בהיותו איש ההדר ביחסו לאדם.

בשירת „התקוה" נסתיימה האזכרה.

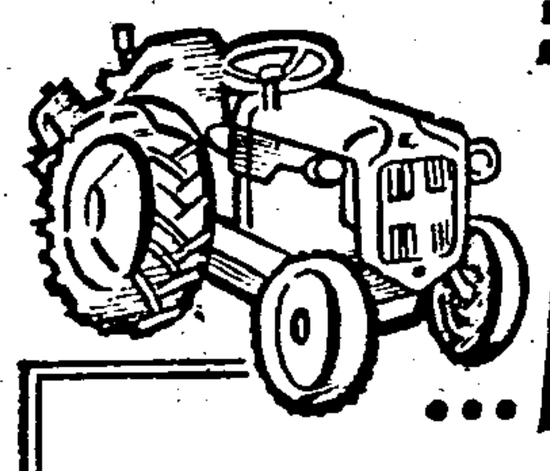
מוטב למות בבית

בהתערבות אנשי המשטרה והמועצה הדתית של המושב ברכיה, הסמוך לאשקלון, הצליח [illegible], סמוך לחצות, רופא קופת חולים, לשכנע משפחה במושב זה, כי תסכים להעברת ישיש בן 73 לטיפול בבית־החולים.

הרופא הוזעק לבית בשעות אחרי הצהרים, ומצא את הישיש, חנוטו כהן, חולש במצב קשה. כשבני המשפחה שמעו על מצב הישיש, החליטו לא להסכים להעבירו לבית החולים, בציינם, שאם נגזר שימות, מוטב שימות בבית. לשוא ניסה הרופא להסביר לבני הבית, שקיימים סיכויים להבראת הישיש. לבסוף גייס לעזרתו את אנשי המועצה הדתית בכפר ואנשי משטרת אשקלון, שחשו עמו לבית החולה ועזרו לו במאמציו.

לאחר עבודה־שכנוע של שעות נעתרה המשפחה והישיש הועבר לבית־חולים.

תעשיין וסוחר
התגבר על „העונה המתה" של הקיץ ורכוש לקוחות חדשים מקרב רבבות בני הנוער שיבקרו בלוית הוריהם ב־
„עיר־נוער"
בגני התערוכה של יריד המזרח בתל־אביב
7 ביולי - 17 באוגוסט 1963
„עיר נוער" — מרכז בידור, שעשועים וקיט לנוער ולמשפחה — בממדים שטרם היו כמוהם. שפע של אירועים, כנסים, ותחרויות ספורט. להשכרת ביתנים בתערוכה ומקומות מכירה בבזר לנוער — פנה בהקדם אל הסוכנות הראשית:
„פרסום סחר"
רח' אלנבי 119, טל. 66870, 62252, ת"א

3 אפשרויות זכיה בכרטיס אחד
הפעם...

הפרס הגדול. מכונית עם סירת מנוע.
9 מכוניות, טרקטור, סירת מנוע, מקררים חשמליים, מכונות כביסה, ועוד...

הועד למען החייל, תשכ"ג

האקדמיה למוסיקה בירושלים
ע"ש רובין בפקוח משרד החנוך והתרבות
ג'ני טוראל (זמרה)
ליאונרד שור (פסנתר)
קורס קיץ
שעורים לבודדים: 1 ביולי — 30 באוגוסט
שעורים בפומבי: 4 — 16 באוגוסט.
ההרשמה החלה: רח' פרץ סמולנסקין 7, טל. 33202

מרכז תנועת החרות

הועדה להקמת סיעת תכלת־לבן בהסתדרות העובדים הכללית

מצודת־זאב, רחוב המלך ג'ורג' 38, ת.ד. 23062, תל־אביב

חברי ועדי עובדים ופעילים במפעלים הבאים, שהם חברי התנועה וחברי ההסתדרות הכללית ואשר טרם התקשרו אתנו, מתבקשים לעשות זאת בהקדם.

„אבנעל"	ירושלים	„למבה"	פתח-תקוה
„דלמא"	ירושלים	גלזר דב	פתח-תקוה
החברה הירושלמית לנעלים		„סטרדה"	פתח-תקוה
נעלי ארצנו בע"מ	ירושלים	„תבור"	פתח-תקוה
„אוניון"	תל-אביב	„גלבוע"	פתח-תקוה
„אפנה"	תל-אביב	„אלסטיק"	תל-אביב
„גלובוס"	תל-אביב	„ברגה"	תל-אביב
„דרור"	תל-אביב	„גומי-קר"	תל-אביב
„יזרעאלי"	תל-אביב	„המגפר"	חיפה
„מרה"	תל-אביב	תעשיית ארץ ישראל לגומי	חיפה
„למכסקין" בע"מ	תל-אביב	אחים וירטהיים	חיפה
„גלד"	תל-אביב	„תגום"	בת-ים
„תמרי"	חיפה	„גלגום"	חולון
„פרידמן ושות'"	כפר-סבא	„גלמקו"	חולון
„עליון"	נתניה	„קרפקו"	כפר-סבא
„העור"	פתח-תקוה	„גמיש"	ראשון-לציון

תנועת החרות / מחלקת ההסברה

הערב — 21.5.63

רמת־רזיאל — בשעה 6.30, באולם התרבות, ירצה מר אברהם אקסלרוד, חבר מועצת עירית ירושלים
על הנושא: גרמניה, נאצר — ובטחון ישראל
הפותח: מר צבי קורצבנד, חבר הועד.

יום רביעי — 22.5.63

חיפה — בשעה 8.30 בערב, במועדון „בית זאב", רחוב חסן שוקרי 3,
ירצה ד"ר מאיר קהאן, העורך הכלכלי של עתון „חרות"
על הנושא: אילו הנפט והתמורות באיזור

סניף צפון תל־אביב — בשעה 8.30 בערב, במועדון, רחוב משה בן־עזרא 9 (מול ביה"ס הקליר),
ירצה מר איזיק רמבה, עורך עתון „חרות"
על הנושא: מצבה הנוכחי של ישראל בזירה המדינית והבטחונית
הפותח: מר שלמה ראומן

יום שבת — 25.5.63

צפת — בשעה 11.00 לפנה"צ באולם קולנוע „צלילי" אסיפת־עם
[illegible]

לסקנדינביות
29 ימים — 2175 ל"י
עם מדיטרד בע"מ
ת"א, אלנבי 33, טל. 58139
חיפה, כיכר כיאט 2, טל. 65069

מר פיס מודיע:
אפילו אם לא זכית בהגרלה — שמור על כרטיסי הפיס שברשותך מההגרלות
א' 18/63
ב' 19/63
ג' 20/63
ואם זכית באחת או שתיים מההגרלות הנ"ל — תוכל להשלים את הסדרה של 4 כרטיסים לצורך קבלת כרטיס כיסן — בשער הכרטיסים [illegible]